december 2012

BULLETIN

Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

odborná pomôcka pre sudcov a širokú právnickú verejnosť

Redakčná rada:

JUDr. Petra Ružičková, JUDr. Maxim Pacek, PhD., JUDr. Kristína Szolnokyová, JUDr. Kristína Aschenbrennerová, JUDr. Martina Líšková, JUDr. Terézia Mecelová, JUDr. Michaela Kopaničáková, Mgr. Radoslav Smatana

Vážené kolegyne, kolegovia,

pred sebou máte nové číslo BULLETINU Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého cieľom je predložiť Vám to najzaujímavejšie pre oblasť justície z predchádzajúcich troch mesiacov, ktoré uplynuli od vydania septembrového čísla.

Snahou autorského kolektívu a rovnako aj mojou je, aby bulletin prinášal odpovede na otázky ohľadne vývoja aktuálnej judikatúry medzinárodných súdnych orgánov, užitočné odkazy a informácie poskytujúce prehľad o novej právnej úprave v jednotlivých právnych odvetviach. Tomu sme prispôsobili aj nový dizajn BULLETINU v záujme jeho lepšej prehľadnosti.

Verím, že nasledujúce strany budú podnetným a inšpirujúcim spestrením našej každodennej práce.

Vzhľadom na blížiace sa vianočné sviatky mi dovoľte zaželať Vám a Vaším blízkym príjemné prežitie Vianoc a do nového roku veľa pracovných a osobných úspechov.

Štefan Harabin
predseda Najvyššieho súdu
Slovenskej republiky

Stručné zhrnutie toho, čo môžete v tomto čísle nájsť

Správne právo

V kapitole správneho práva sme pre Vás pripravili prierez nových a najzaujímavejších rozhodnutí Súdneho Dvora EÚ, pričom sme sa snažili vyjsť v ústrety zvýšenému záujmu o problematiku rozhodovania vo veciach životného prostredia, ktorej je venovaná druhá časť výberu z rozhodnutí. Do prvej časti výberu sme zaradili rozhodnutia z viacerých oblastí, akými sú napríklad azylová politika, či ochrana spotrebiteľa.

Takto sa do výberu dostali rozhodnutia objasňujúce, či je možné založiť právo na pobyt pre štátneho príslušníka tretích krajín na občianstve Európskej Únie jeho rodinných príslušníkov žijúcich v inom štáte, alebo rozhodnutie tlmočiace názor Súdneho dvora na reklamu na víno, ktorá ho označuje za „ľahko stráviteľné“.

Veríme, že pre právnickú obec budú prínosné aj štúdie prezentované na seminári organizácie ACA-Europe, ktoré sa konalo 23. novembra 2012 v Bruseli. Jeho cieľom bolo okrem dôslednej komparácie národných právnych systémov štátov EÚ, nájsť možnosť spoločnej determinácie účastníka v týchto konaniach a zhmotniť ju prostredníctvom novej smernice. V tejto súvislosti sme nemohli opomenúť ani nové tendencie práva EÚ vo vzťahu k otázke účastníctva v konaní pred súdom v vo veciach životného prostredia s ohľadom na ustanovenia Aarhuského dohovoru.

V závere aktuálneho vydania by sme Vás radi informovali o zmene Rokovacieho poriadku Súdneho dvora EÚ a jej dopad na priebeh konaní pred ním.

Trestné právo

Z hľadiska najnovšej judikatúry Súdneho dvora v oblasti trestného práva predstavuje rozsudok vo veci C-42/11 prelomové rozhodnutie vo vzťahu k uplatneniu čl. 18 ZFEÚ zakazujúceho diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti pri výkone Európskeho zatýkacieho rozkazu v súvislosti s príslušníkmi iných členských štátov, ktorí sa zdržujú alebo majú obvyklý pobyt na území vykonávajúceho členského štátu. Dovoľujeme si upozorniť na prijatie nových právnych predpisov o právach obetí, novú smernicu o práve na informácie v trestnom konaní a tiež novelu zákona o Európskom zatýkacom rozkaze, ktorá je účinná od 1. decembra 2012. Ani v tomto čísle nechýbajú aktuálne sťažnosti podané proti SR na Európskom súde pre ľudské práva, ktoré sme zaradili na záver.

Obchodné právo

V rámci Výberu z judikatúry ESĽP osobitne dávame do pozornosti rozsudok vo veci Kotov proti Rusku týkajúci sa ochrany vlastníckych práv veriteľa po krachu banky zo strany štátu, v ktorom ESĽP zhrnul doterajšiu judikatúru v tejto oblasti, ako aj judikatúru k otázke právneho postavenia likvidátora.

Občianske právo

V prvej časti venovanej občianskemu právu sa pozornosť upriamuje na vybrané rozhodnutia Súdneho dvora, v ktorých podáva výklad právnych predpisov EÚ v problematike ochrany spotrebiteľa, ako aj o právach a povinnostiach cestujúcich v leteckej a železničnej preprave. Z aktuálnych návrhov na začatie prejudiciálneho konania by sme chceli upozorniť na návrh, ktorý podal Krajský súd v Prešove, nakoľko sa týka diskutovanej témy ochrany spotrebiteľa. Okrem najnovších rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj novej právnej úpravy v oblasti občianskeho práva nájdete v tomto vydaní niekoľko informácii zo služobnej cesty Z Konferencie k 20. výročiu ratifikácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Praha).

OBSAH

SPRÁVNE PRÁVO

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-40/11 Jošikazu Iida proti Stadt Ulm

Vec C-534/11 Mehmet Arslan proti Polícii ČR, Krajské riaditeľstvo Ústeckého kraja, odbor cudzineckej polície

Vec C-544/10 Deutsches Weintor eG proti Land Rheinland-Pfalz

Vec C-364/10 Maďarsko proti Slovensku

Vec C-41/11 Inter-Environnement Wallonie ASBL, Terre wallonne ASBL proti Région wallonne

Vec C- 43/10 Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias a i.Pro-Braine a i. (C-121/11)

Vec C-121/11 Pro-Braine ASBL a i. proti Commune de Braine-le-Château

Vec 301/10 Európska komisia proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska

Vec C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles ASBL a i. proti Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

Vec C-165/11 Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky proti PROFITUBE spol. s.r.o

TRESTNÉ PRÁVO

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-42/11 Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-399/11 Stefano Melloni

Vec C-60/12 Marián Baláž

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec Ľudovít PUKY proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 45383/07)

Vec KOKY a ďalší proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 13624/03)

Vec M.T. a S.T. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59968/09)

Vec EREMIÁŠOVÁ A PECHOVÁ proti Českej republike (sťažnosť č. 23944/04)

Vec NEŠTINA proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 23146/09)

Vec LOYKA proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 16502/09)

Oznámené prípady proti SR

Vec Dušan PRIWITZER proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 34840/08, podaná 10. júla 2008)

Nové právne predpisy

Smernica Európskeho parlamentu a rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní

Smernica Európskeho parlamentu a rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV

Novela zákona o Európskom zatýkacom rozkaze

OBCHODNÉ PRÁVO

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-68/12 Slovenská sporiteľňa, a. s. proti Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovensko)

Vec C-324/12 Novontech-Zala Kft proti LOGICDATA Electronic & Software Entwicklungs GmbH - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Handelsgericht Wien (Rakúsko)

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec Kotov proti Rusku (sťažnosť č. 54522/00) rozsudok Veľkej komory z 3. apríla 2012

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie

Vec T-194/10 Maďarsko proti Európskej Komisii rozsudok Všeobecného súdu (siedma komora) z 8. novembra 2012

Konania súvisiace so SR na Všeobecnom súde Európskej únie

Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Komisii

Vec T-392/09 1. garantovaná a. s. proti Komisii

Vec T-136/11 Pelicantravel.com s. r. o., Bratislava, Slovenská republika, proti Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu /ÚHVT/

OBČIANSKE PRÁVO

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-49/11 Content Services Ltd proti Bundesarbeitskammer

Vec C-190/11 Daniela Mühlleitner proti Ahmad Yusufi, Wadat Yusufi

Vec C-428/11 Purely Creative Ltd a spol. proti Office of Fair Trading

Vec C-22/11 Finnair Oyj proti Timy Lassooy

Vec C-321/11 Germán Rodríguez Cachafeiro, María de los Reyes Martínez-Reboredo Varela-Villamor proti Iberia, Líneas Aéreas de Espana SA

Vec C-139/11 Joan Cuadrench Moré proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV

Vec C-136/11 Westbahn Management GmbH proti ÖBB Infrastruktur AG

Vec C-286/12 Európska komisia proti Maďarsku

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-373/12 GIC Cash a.s. proti Marián Gunčaga- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským súdom v Prešove (Slovensko)

Vec C-316/12 J. Sebastian Guevara Kamm/TAM Airlines S.A. proti TAM Lihnas Aereas S. A.- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Frankfurt am Main (Nemecko)

Vec C-342/12 Worten — Equipamentos para o Lar, S.A. proti ACT — Autoridade para as Condiçoes de Trabalho- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal do Trabalho de Viseu (Portugalsko)

Vec C-351/12 Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (OSA) proti Léčebné lázně Mariánské lázně, a. s.- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským soudem v Plzni (Česká republika)

Vec C-386/12 Siegfried János Schneider- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Sofijski gradski săd (Bulharsko)

Vec C-387/12 Hi Hotel HCF SARL proti Uwe Spoering návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Bundesgerichtshof (Nemecko)

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec 209/10 Tresa proti Slovenskej republike

Vec 13439/10 Laduna proti Slovenskej republike

Vec 14325/08 Zborovský proti Slovenskej republike

Vec 43259/07 Bucha proti Slovenskej republike

Nové právne predpisy

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení Európskeho osvedčenia o dedičstve

AKTIVITY ODBORU DOKUMENTÁCIE, ANALYTIKY A ZAHRANIČNÝCH VZŤAHOV

Konferencia k 20. výročiu ratifikácie dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (25. mája 2012, Praha)

Prístup k súdu v konaniach týkajúcich sa životného prostredia - národné špecifiká a vplyv práva EÚ"- ACA – Europe, 23. novembra 2012

Diplomatický protokol v praxi

XVII. Jerevanská medzinárodná konferencia
Jerevan, 5. - 6. október 2012

Návšteva Kasačného súdu Arménskej republiky
Jerevan, 7. - 12. október 2012

Vec C-40/11 Jošikazu Iida proti Stadt Ulm- rozsudok Súdneho dvora EÚ (tretej komory) z 8. novembra 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Nemecko)

(Články 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ – Charta základných práv Európskej únie – Článok 51 – Smernica 2003/109/ES – Štátni príslušníci tretích krajín – Právo na pobyt v členskom štáte – Smernica 2004/38/ES – Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občanov Únie – Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý občana Únie nesprevádza ani sa k nemu v hostiteľskom členskom štáte nepripája a ktorý ostáva v členskom štáte pôvodu občana Únie – Právo štátneho príslušníka tretej krajiny na pobyt v členskom štáte pôvodu občana, ktorý sa zdržiava v inom členskom štáte – Občianstvo Únie – Základné práva)

Skutkový stav:
Pán Jošikazu Iida, japonský štátny príslušník, je od roku 1998 ženatý s nemeckou štátnou príslušníčkou a od roku 2005 žije v Ulme (Nemecko), kde má stále zamestnanie. V roku 2004 sa manželom v Spojených štátoch narodila dcéra, ktorá tak má nemecké, japonské a americké občianstvo. Manželia sú od roku 2008 fakticky odlúčení bez toho, aby sa rozviedli, pričom manželka s dcérou sa presťahovali do Viedne (Rakúsko) a rodičia vykonávajú vo vzťahu k dcére spoločnú rodičovskú starostlivosť.

Pán Iida dostal v Nemecku povolenie na pobyt z rodinných dôvodov a po odchode rodiny na základe svojej zárobkovej činnosti. Keďže predĺženie jeho povolenia na pobyt *záviselo od voľnej úvahy, pán Iida požiadal o pobytový preukaz rodinného príslušníka* občana Únie na základe smernice 2004/38[1] o Európskom občianstve, ktorý mu nemecké orgány odmietli vydať.

Najvyšší správny súd pre Bádensko-Württembersko položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, či právo Únie povoľuje štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý vykonáva rodičovskú starostlivosť o svoje dieťa, občana Únie, zdržiavať sa v členskom štáte pôvodu dieťaťa (Nemecko) na účel udržiavania pravidelných osobných vzťahov, hoci dieťa sa usadilo v inom členskom štáte (Rakúsko).

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Súdny dvor konštatoval, že pán Iida sa nemôže odvolávať na právo na pobyt ako rodinný príslušník občana Únie na základe smernice 2004/38, pretože tu sa vyžaduje, aby bol priamy príbuzný po vzostupnej línii závislý od dieťaťa. Pán Iida túto podmienku nespĺňa. Navyše, hoci manželstvo nebolo rozvedené, pán Iida nespĺňa ani podmienku ustanovenú v smernici, podľa ktorej musí manželku sprevádzať alebo sa k nej pripájať v inom členskom štáte, než je členský štát, ktorého je štátnou príslušníčkou.

Pán Iida však môže na základe žiadosti a bez ohľadu na svoju rodinnú situáciu získať postavenie osoby s dlhodobým pobytom v zmysle smernice 2003/109[2] o štátnych príslušníkoch tretích krajín. V Nemecku sa oprávnene zdržiava už viac než päť rokov a evidentne má dostatočné zdroje, aby pokryl vlastné potreby, ako aj zdravotné poistenie.

Súdny dvor spresnil, že pán Iida nemôže založiť právo na pobyt priamo na Zmluve o fungovaní Európskej únie s odkazom na občianstvo Únie svojej dcéry alebo manželky. So zreteľom na okolnosti vo veci samej totiž odmietnutie priznať mu právo na pobyt odvodené od ich postavenia občianok Únie nepredstavuje hrozbu, že budú zbavené možnosti skutočne požívať podstatné časti práv vyplývajúcich z ich postavenia alebo že sa naruší vykonávanie ich práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov. Jošikazu Iida sa napokon nemôže odvolávať ani na Chartu základných práv Európskej únie, ktorá ustanovuje právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, ako aj niektoré práva dieťaťa, pretože nespĺňa požiadavky smernice 2004/38 a nepožiadal o právo na pobyt ako osoba s dlhodobým pobytom v zmysle smernice 2003/109, nemá jeho situácia žiadnu väzbu s právom Únie, takže Charta základných práv Európskej únie nie je uplatniteľná.

S výnimkou situácií upravených smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, pokiaľ neexistuje ďalšia väzba s ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa občianstva, štátny príslušník tretej krajiny sa nemôže odvolávať na právo na pobyt, ktoré je odvodené od občana Únie.

Vec C-534/11 Mehmet Arslan proti Polícii ČR, Krajské riaditeľstvo Ústeckého kraja, odbor cudzineckej polície (zrýchlené konanie)- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Najvyšším správnym súdom ČR spolu so žiadosťou o o prejednanie veci v zrýchlenom konaní.
Uznesením predsedu Súdneho dvora EÚ C-534/11 bola zamietnutá žiadosť Najvyššieho správneho súdu ČR o prejednanie veci v zrýchlenom konaní podľa čl. 104a prvého pododseku rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

---

[2] Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272).

Skutkový stav:
Turecký štátny príslušník Mehmet Arslan bol zadržaný a zaistený v Českej republike za účelom správneho vyhostenia. Počas zaistenia urobil p. Arslan vyhlásenie o medzinárodnej ochrane v zmysle vnútroštátneho zákona o azyle.

Najvyšší správny súd ČR predložil na rozhodnutie prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu čl. 2 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES[3] v spojení s deviatym bodom jej odôvodnenia. Predkladajúci súd sa najmä pýtal, či smernica sa 2008/115 vzťahuje na štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle smernice Rady 2005/85/ES[4]. Zároveň požiadal Súdny dvor, aby vec prejednal v zrýchlenom konaní podľa čl. 104a prvého pododseku rokovacieho poriadku.

Napriek tomu, že predkladajúci súd ozrejmil význam sporu v pôvodnom konaní, Súdny dvor konštatoval, že nepreukázal, že by rozhodnutie o spore bolo mimoriadne naliehavé, tiež s ohľadom na to, že v pôvodnom konaní je nesporné, že pán Arslan už nie je zaistený a samotná možnosť, že vnútroštátne súdy v budúcnosti prerušia konania iniciované inými, v tom čase zaistenými štátnymi príslušníkmi tretích štátov, a to do doby, kým Súdny dvor rozhodne v prejednávanej veci, samo osebe nepostačuje na to, aby bolo možné prejednávanú vec považovať za mimoriadne naliehavú.

Súdny dvor tiež pripomenul, že aj z ustálenej judikatúry vyplýva, že ani veľké množstvo osôb alebo právnych situácií, ktoré môžu byť potenciálne dotknuté rozhodnutím, ktoré predkladajúci súd vydá po tom, ako Súdnemu dvoru položil predbežnú otázku, nepredstavuje výnimočnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala prejednanie veci v zrýchlenom konaní[5].

Samotná možnosť, že vnútroštátne súdy v budúcnosti prerušia konania iniciované inými, v tom čase zaistenými štátnymi príslušníkmi tretích štátov, a to do doby, kým Súdny dvor rozhodne v prejednávanej veci a ani veľké množstvo osôb alebo právnych situácií, ktoré môžu byť potenciálne dotknuté rozhodnutím, ktoré predkladajúci súd vydá po tom, ako Súdnemu dvoru položil predbežnú otázku, nepredstavujú výnimočnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala prejednanie veci v zrýchlenom konaní.

Vec C-544/10 Deutsches Weintor eG proti Land Rheinland-Pfalz- rozsudok Súdneho dvora EÚ (tretej komory) zo 6. septembra 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Bundesverwaltungsgericht (Nemecko)

---

[3] smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16.decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú.v. L 348, s.98)

[4] smernica Rady 2005/85/ES z 1.decembra 2005o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca z 1.decembra 2005 (Ú. v. L 326, s.13)

[5] Pozri tiež najmä uznesenie predsedu Súdneho dvora z 21. septembra 2006, KÖGÁZ a ďalší, C-283/06 a C-312/06, bod 9; z 26. februára 2010, Komisia v. Rada, C-40/10, bod 12; z 16. marca 2010, Affatato, C-3/10, bod 14; Vino, C-20/10, bod 11; z 1. októbra 2010, N. S., C-411/10, bod 7; z 31. januára 2011, Micşa, C-573/10, bod 9, a z 8. septembra 2011, O a ďalší, C-356/11 a C-357/11, bod 14

(Návrh na začatie prejudiciálneho konania - Aproximácia právnych predpisov - Verejné zdravie - Informovanie a ochrana spotrebiteľa - Označovanie a prezentácia potravín - Pojmy "výživové tvrdenia" a "zdravotné tvrdenia" - Nariadenie (ES) č. 1924/2006 - Označenie vína ako "ľahko stráviteľné" - Údaj o zníženom obsahu kyslosti - Nápoje s obsahom alkoholu viac než 1,2 % objemu - Zákaz zdravotných tvrdení - Charta základných práv Európskej únie - Článok 15 ods. 1 - Slobodná voľba povolania - Článok 16 - Sloboda podnikania - Zlučiteľnosť)

Skutkový stav:

Deutsches Weintor, vinohradnícke družstvo so sídlom v Ilbesheime v Spolkovej krajine Porýnie-Falcko (Nemecko), predáva vína odrôd Dornfelder a Grauer/Weißer Burgunder (Rulandské šedé/biele) pod označením „Edition Mild“. Na vinete sa okrem iného uvádza: „k jemnému pôžitku dochádza použitím nášho zvláštneho ‚LO3‘ postupu biologického zníženia okyslenia“. Na hrdle fliaš sa nachádza nápis „Edition Mild ľahko stráviteľné“. V cenovom katalógu je víno označené ako „Edition Mild – jemná kyslosť/ľahko stráviteľné“. Právo Únie[6] pritom zakazuje každé „zdravotné tvrdenie“[7] v označovaní a reklame nápojov s obsahom alkoholu viac než 1,2 % objemu vrátane vína. Z dôvodu nebezpečenstiev spojených s konzumáciou alkoholických nápojov chcel normotvorca Únie chrániť zdravie spotrebiteľov, ktorých spotrebiteľské návyky môžu byť takými tvrdeniami priamo ovplyvnené.

Spolkový správny súd, ktorému bol spor predložený v poslednom stupni, požiadal Súdny dvor, aby spresnil pôsobnosť predmetného zákazu a aby sa prípadne vyslovil k jeho zlučiteľnosti so základnými právami výrobcov a predajcov vín, akými sú slobodná voľba povolania a sloboda podnikania.

Súdny dvor konštatoval, že v prejednávanej veci sporné označenie naznačuje, že víno je dobre konzumovateľné a stráviteľné, čím vyvoláva dojem, že tráviaca sústava ním netrpí alebo trpí len málo a že táto sústava zostáva pomerne zdravá a nedotknutá aj po opakovanej konzumácii. Tým môže toto tvrdenie naznačovať trvalý pozitívny fyziologický účinok, ktorý spočíva v zachovaní dobrého stavu tráviacej sústavy, na rozdiel od iných vín, pri ktorých sa v dôsledku ich dlhodobej konzumácie predpokladajú trvalé negatívne účinky na tráviacu sústavu a v dôsledku toho aj na zdravie. Preto toto označenie predstavuje zakázané zdravotné tvrdenie.

Okrem toho Súdny dvor konštatuje, že skutočnosť, že sa výrobcovi alebo predajcovi vín sa bez výnimky zakazuje používať tvrdenie, o aké ide v prejednávanej veci, aj keby toto tvrdenie bolo samo osebe pravdivé, je zlučiteľná so základnými právami zabezpečenými Chartou základných práv Európskej únie a so zásadou proporcionality. Tento zákaz totiž zavádza spravodlivú rovnováhu medzi ochranou zdravia spotrebiteľov na jednej strane a slobodným výkonom povolania a slobodou podnikania výrobcov a predajcov na druhej strane.

---

[6] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, s. 9), naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. 116/2010 z 9. februára 2010 (Ú. v. EÚ L 37, s. 16).

[7] „Tvrdenie“ je definované ako každé oznámenie alebo znázornenie, ktoré nie je povinné a ktoré udáva, naznačuje alebo vyvoláva dojem, že daná potravina má osobitné vlastnosti.

Článok 4 ods. 3 prvý pododsek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách, naposledy zmeneného a doplneného nariadením Komisie (EÚ) č. 116/2010 z 9. februára 2010, sa má vykladať v tom zmysle, že výraz „zdravotné tvrdenie“ zahŕňa označenie, akým je „ľahko stráviteľné“, spojené s údajom o zníženom obsahu látok, ktoré veľká časť spotrebiteľov považuje za negatívne.
Skutočnosť, že v nariadení č. 1924/2006, zmenenom a doplnenom nariadením č. 116/2010, sa výrobcovi alebo predajcovi vín bez výnimky zakazuje používať tvrdenie toho druhu, o aký ide vo veci samej, aj keby toto tvrdenie bolo samo osebe pravdivé, je zlučiteľná s článkom 6 ods. 1 prvým pododsekom ZEÚ.

Vec C-364/10 Maďarsko proti Slovensku- rozsudok Súdneho dvora EÚ (veľkej komory) zo 16. októbra 2012- žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 259 ZFEÚ

(Nesplnenie povinnosti členským štátom – Článok 259 ZFEÚ – Občianstvo Únie – Článok 21 ZFEÚ – Smernica 2004/38/ES – Právo na pohyb na území členských štátov – Prezident Maďarska – Odopretie vstupu na územie Slovenskej republiky – Diplomatické vzťahy medzi členskými štátmi)

Skutkový stav:
21. augusta 2009 sa mal prezident Maďarska László Sólyom na pozvanie občianskeho združenia so sídlom na území Slovenska dostaviť do slovenského mesta Komárna, aby sa zúčastnil slávnosti pri príležitosti odhalenia sochy svätého Štefana. 20. august je totiž v Maďarsku na pamiatku svätého Štefana, zakladateľa a prvého kráľa uhorského štátu, vyhlásený za štátny sviatok. Navyše 21. august sa na Slovensku považuje za citlivý dátum, pretože 21. augusta 1968 vojská piatich krajín Varšavskej zmluvy, medzi ktorými bolo aj maďarské vojsko, obsadili Československú socialistickú republiku. Po výmene niekoľkých diplomatických nót medzi veľvyslanectvami týchto dvoch členských štátov v súvislosti s plánovanou návštevou prezidenta Maďarska slovenské ministerstvo zahraničných vecí nakoniec 21. augusta 2009 zaslalo maďarskému veľvyslancovi v Slovenskej republike verbálnu nótu, v ktorej nepovoľuje maďarskému prezidentovi vstúpiť na slovenské územie. Táto nóta na účely odôvodnenia uvedeného zákazu odkazovala najmä na smernicu 2004/381 o voľnom pohybe v rámci

Európskej únie[8]. Prezident Sólyom bol o obsahu tejto nóty informovaný v čase, keď už bol na ceste do Slovenskej republiky, pričom na hranici potvrdil jej prijatie a upustil od svojho úmyslu vstúpiť na územie tohto členského štátu. Keďže sa Maďarsko domnievalo, že vstup jeho prezidenta na slovenské územie nemožno odoprieť na základe uvedenej smernice, požiadalo Komisiu, aby podala proti Slovensku na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti. Komisia však konštatovala, že právo

[8] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Únie sa neuplatňuje na návštevy uskutočnené hlavou členského štátu na území iného členského štátu a že za týchto podmienok namietané nesplnenie povinností nie je dôvodné.

Maďarsko sa napokon rozhodlo z vlastnej iniciatívy podať proti Slovensku na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti[9], ako to umožňuje aj Zmluva[10]. Komisia sa rozhodla vstúpiť do konania ako vedľajší účastník na podporu Slovenska.

Súdny dvor priznal, že vzhľadom na skutočnosť, že L. Sólyom má maďarskú štátnu príslušnosť, je mu priznaný status občana Únie, ktorý mu priznáva právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov. Súdny dvor však pripomína, že právo Únie treba vykladať so zreteľom na príslušné právne normy medzinárodného práva, keďže toto právo je súčasťou právneho poriadku Únie a je pre jej inštitúcie záväzné. Nemožno tiež opomenúť, že na základe obyčajových pravidiel všeobecného medzinárodného práva, ako aj pravidiel mnohostranných dohôd má hlava štátu v medzinárodných vzťahoch osobitné postavenie, ktoré zahŕňa najmä výsady a imunity. Prítomnosť hlavy štátu na území iného štátu tak ukladá tomuto štátu povinnosť zabezpečiť ochranu osobe, ktorá zastáva túto funkciu, a to nezávisle od dôvodu jej pobytu.

Status hlavy štátu sa teda vyznačuje špecifikom vyplývajúcim zo skutočnosti, že ho upravuje medzinárodné právo, v dôsledku čoho konanie hlavy štátu z medzinárodného hľadiska, akým je jej prítomnosť v zahraničí, podlieha tomuto právu, a najmä právu diplomatických vzťahov. Takéto špecifikum odlišuje osobu, ktorej je priznaný tento status, od všetkých ostatných občanov Únie, takže na vstup tejto osoby na územie iného členského štátu sa nevzťahujú tie isté podmienky ako podmienky uplatniteľné na ostatných občanov.

V dôsledku toho **skutočnosť, že občan Únie zastáva funkciu hlavy štátu, môže na základe medzinárodného práva odôvodňovať obmedzenie výkonu práva na pohyb, ktoré tejto osobe priznáva článok 21 ZFEÚ.** Súdny dvor konštatuje, že **právo Únie neukladá Slovensku povinnosť zaručiť prezidentovi Maďarska vstup na svoje územie**.

Za týchto podmienok **Súdny dvor žalobu Maďarska zamietol v celom rozsahu.**

Vec C-41/11 Inter-Environnement Wallonie ASBL, Terre wallonne ASBL proti Région wallonne- rozsudok Súdneho dvora EÚ (veľkej komory) z 28. februára 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Conseil d'État (Belgicko)

(Ochrana životného prostredia – Smernica 2001/42/ES – Články 2 a 3 – Posudzovanie vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie – Ochrana vôd pred znečistením dusičnanmi z

[9] Je to len šiestykrát v histórii Európskej integrácie, čo členský štát podal priamo žalobu o nesplnenie povinnosti proti inému štátu. Z piatich predchádzajúcich vecí bolo len v troch rozhodnuté rozsudkom (C-141/78, Francúzsko/Veľká Británia; C-388/95, Belgicko/Španielsko, pozri tiež TK č. 36/2000, a C-145/04, Španielsko/Veľká Británia, pozri tiež TK č. 70/06).

[10] Článok 259 ZFEÚ

poľnohospodárskych zdrojov – Plán alebo program – Neexistencia predchádzajúceho posúdenia vplyvov na životné prostredie – Zrušenie plánu alebo programu – Možnosť zachovať účinky plánu alebo programu – Podmienky)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka podmienok, za ktorých môže byť „plán“ alebo „program“ v zmysle smernice 2001/42/ES[11] dočasne ponechaný v platnosti napriek tomu, že nebol doteraz predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie podľa tejto smernice. Návrh bol podaný v rámci sporov medzi Inter-Environnement Wallonie ASBL (ďalej len „Inter-Environnement“) a Terre wallonne ASBL (ďalej len „Terre wallonne“) proti Valónskemu regiónu a jeho predmetom bolo zrušenie nariadenia valónskej vlády z 15. februára 2007, ktorým bola zmenená a doplnená kniha II zákonníka o životnom prostredí tvoriaca zákonník o vodách v súvislosti s trvalo udržateľným hospodárením s dusíkom v poľnohospodárstve (*MonitEur belge* zo 7. marca 2007, s. 11118).

Vo svojom rozsudku z 22. septembra 2005, Komisia/Belgicko (C-221/03, Zb. s. I-8307), Súdny dvor predovšetkým konštatoval, že Belgické kráľovstvo si tým, že neprijalo v ustanovenej lehote opatrenia potrebné na úplné a presné vykonanie článku 3 ods. 1 a 2, ako aj článkov 5 a 10 smernice 91/676 vo Valónskom regióne, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

V rámci výkonu uvedeného rozsudku prijala valónska vláda na základe uplatnenia článku 5 smernice 91/676 napadnuté nariadenie. Toto nariadenie mení a dopĺňa knihu II zákonníka o životnom prostredí, ktorá tvorí zákonník o vodách v súvislosti s trvalo udržateľným hospodárením s dusíkom v poľnohospodárstve a obsahuje výslovný odkaz na už citovaný rozsudok Komisia/Belgicko.

Terre wallonne a Inter-Environnement Wallonie žiadali, aby Conseil d'État zrušila toto nariadenie, pričom namietali najmä to, že toto nariadenie je „programom“ v zmysle smernice 2001/42 a z tohto dôvodu malo byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v súlade s touto smernicou. Valónska vláda naopak tvrdila, že program hospodárenia s dusíkom v poľnohospodárstve nepatril do pôsobnosti smernice 2001/42. Okrem toho Terre wallonne návrhom na nariadenie predbežného opatrenia žiadalo o odklad účinnosti napadnutého nariadenia. Rozsudkom zo 7. augusta 2007 však vnútroštátny súd tento návrh zamietol s odôvodnením, že „odklad účinnosti napadnutého aktu by viedol k predĺženiu nečinnosti protistrany, ktorá tomuto aktu predchádzala“, a že toto združenie okrem toho nepreukázalo splnenie podmienky založenej na nebezpečenstve, že okamžitým výkonom napadnutého aktu bude spôsobená závažná a ťažko napraviteľná ujma.

Za týchto podmienok rozhodla Conseil d'État rozhodnutiami z 11. marca 2009 o prerušení konania a Súdnemu dvoru podala návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

1. Je program hospodárenia s dusíkom vo vzťahu k opísaným ohrozeným pásmam, ktorých vytvorenie je stanovené v článku 5 ods. 1 [smernice 91/676], plánom alebo programom uvedeným v článku 3 ods. 2 [písm.] a) [smernice 2001/42], ktorý je pripravený pre poľnohospodárstvo, lesníctvo,

[11] Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, s. 30; Mim. vyd. 15/006, s. 157)

rybárstvo, energetiku, dopravu, odpadové hospodárstvo, vodné hospodárstvo, telekomunikácie, turistiku, územné plánovanie alebo využívanie pôdy a ktorý stanovuje rámec pre budúce povoľovanie projektov uvedených v prílohách I a II [smernice 85/337]?

2. Je program hospodárenia s dusíkom vo vzťahu k označeným ohrozeným pásmam, ktorých vytvorenie je stanovené v článku 5 ods. 1 [smernice 91/676], plánom alebo programom uvedeným v článku 3 ods. 2 [písm.] b) [smernice 2001/42], pre ktorý sa určilo, že vyžaduje posudzovanie podľa článkov 6 alebo 7 [smernice 92/43] vzhľadom na jeho pravdepodobný vplyv na lokality, obzvlášť ak sa predmetný program hospodárenia s dusíkom uplatňuje na všetky určené ohrozené pásma Valónskeho regiónu?

3. Je program hospodárenia s dusíkom vo vzťahu k označeným ohrozeným pásmam, ktorých vytvorenie je stanovené v článku 5 ods. 1 [smernice 91/676], iným plánom alebo programom, akými sú tie uvedené v článku 3 ods. 2 [smernice 2001/42], ktorý stanovuje rámec pre budúce povoľovanie projektov, pre ktoré členské štáty musia podľa článku 3 ods. 4 [smernice 2001/42] určiť, či môžu mať významný vplyv na životné prostredie v súlade s [článkom 3 ods. 5 tejto smernice]?“

Otázku vnútroštátneho súdu Súdny dvor zhrnul tak, že vnútroštátny súd sa s ohľadom na vývoj, ktorý nastal v konaní vo veci samej, v podstate pýta, či za okolností, akými sú dotknuté okolnosti vo veci samej, v ktorej rozhoduje o žalobe smerujúcej k zrušeniu vnútroštátneho aktu predstavujúceho „plán“ alebo „program“ v zmysle smernice 2001/42 a v ktorej konštatuje, že takýto plán alebo program bol prijatý v rozpore s povinnosťou stanovenou v smernici vykonať predchádzajúce posudzovanie vplyvov na životné prostredie, tento vnútroštátny súd, ktorý však konštatoval, že napadnutý akt tvorí primeranú vykonávajúcu právnu úpravu smernice 91/676, môže použiť ustanovenie svojho vnútroštátneho práva, ktoré mu umožňuje zachovať niektoré skoršie účinky predmetného aktu až do času, kým nadobudnú platnosť a účinnosť opatrenia, ktorých účelom je napraviť zistené nezrovnalosti.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Ak vnútroštátny súd na základe vnútroštátneho práva rozhoduje o žalobe smerujúcej k zrušeniu vnútroštátneho aktu, ktorý predstavuje „plán“ alebo „program“ v zmysle smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie, a ak konštatuje, že takýto „plán“ alebo „program“ bol prijatý v rozpore s povinnosťou stanovenou v smernici vykonať predchádzajúce posudzovanie vplyvov na životné prostredie, tento vnútroštátny súd je povinný prijať všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia vedúce k náprave nevykonania takéhoto posúdenia, vrátane prípadného pozastavenia alebo zrušenia napadnutého „plánu“ alebo „programu“. S ohľadom na osobitné okolnosti veci

samej však vnútroštátny súd môže byť výnimočne oprávnený použiť ustanovenie jeho vnútroštátneho práva, ktoré mu umožňuje zachovať niektoré účinky zrušeného vnútroštátneho aktu, ak:
– tento vnútroštátny akt predstavuje riadne prebratie smernice Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov,

–prijatie a nadobudnutie platnosti a účinnosti nového vnútroštátneho aktu, ktorý obsahuje akčný program v zmysle článku 5 tejto smernice, neumožňuje predísť nepriaznivým účinkom na životné prostredie, ktoré vyplývajú zo zrušenia napadnutého aktu,

–by zrušenie napadnutého aktu viedlo k tomu, že vznikne právne vákuum, pokiaľ ide o prebratie smernice 91/676, ktoré by malo na životné prostredie ešte nepriaznivejší vplyv v tom zmysle, že takéto zrušenie by sa prejavilo v znížení ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov, teda že toto zrušenie by bolo v rozpore so základným cieľom tejto smernice, a

–by výnimočné zachovanie účinkov takéhoto vnútroštátneho aktu mohlo byť odôvodnené výlučne len na nevyhnutný čas potrebný na prijatie opatrení umožňujúcich nápravu zistenej nezrovnalosti.

Vec C- 43/10 Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias a i.- rozsudok Súdneho dvora EÚ (veľkej komory) z 11. septembra 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Symvoulio tis Epikrateias (Grécko)

(Smernice 85/337/EHS, 92/43/EHS, 2000/60/ES a 2001/42/ES – Politika Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva – Odklonenie toku rieky – Pojem ‚lehota' na vypracovanie plánov vodohospodárskeho manažmentu správneho územia povodia)

Spor vo veci samej sa týka projektu čiastočného odklonenia toku rieky Achéloos do Tesálie, ktorého cieľom je zavlažovanie dotknutého regiónu, výroba elektriny a tiež zásobovanie všetkých miest tohto regiónu vodou.

Súdny dvor (veľká komora) vo svojom rozsudku z 11. septembra 2012 najprv pripomenul, že projekt dotknutý vo veci samej, ktorý sa týka odklonenia vody z jedného povodia do druhého alebo z jedného správneho územia povodia do iného, môže, byť nezlučiteľný s environmentálnymi cieľmi uvedenými v článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva [12].

[12] Článok 4 ods. 1 smernice 2000/60 znie:
„1. Pri realizácií programov opatrení špecifikovaných v plánoch vodohospodárskeho manažmentu povodia:
a) pre povrchové vody
i) členské štáty vykonajú potrebné opatrenia na zabránenie zhoršeniu stavu všetkých útvarov povrchovej vody, v súlade s odsekmi 6 a 7 a bez toho, aby bol dotknutý odsek 8;
ii) členské štáty budú chrániť, zlepšovať a obnovovať všetky útvary povrchovej vody, s ohľadom na platnosť bodu iii) pre umelé a výrazne zmenené vodné útvary, s cieľom dosiahnutia dobrého stavu povrchovej vody najneskôr do 15 rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tejto smernice, v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe V, s podmienkou uplatniť predlžovanie termínov v súlade s odsekom 4 a s využitím odsekov 5, 6 a 7, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8;
…
b) pre podzemné vody

Hoci skutočnosť, že povodie alebo správne územie povodia nemôže svojimi vlastnými vodnými zdrojmi zabezpečiť potrebu pitnej vody, výrobu elektriny alebo zavlažovanie, môže iste odôvodniť vzhľadom na smernicu 2000/60 odklonenie vody, o aké ide v projekte dotknutom vo veci samej, nezdá sa, že by tento projekt mohol byť odôvodnený len takouto nemožnosťou. Nemožno totiž vylúčiť, že aj keby táto nemožnosť neexistovala, toto odklonenie vody by sa mohlo považovať za také, že spĺňa podmienky uvedené v čl. 4 ods. 7 smernice 2000/60 a najmä jednak podmienku, podľa ktorej je vo verejnom záujme a/alebo prínos pre životné prostredie a spoločnosť spojený s realizáciou cieľov uvedených v článku 4 ods. 1 tejto smernice je menší ako prínos pre zdravie ľudí, udržanie bezpečnosti pre osoby a trvalý rozvoj, ktoré vyplývajú z odklonenia vody, a jednak podmienku, podľa ktorej prospešné ciele sledované uvedeným odklonením nemožno dosiahnuť z dôvodov technickej uskutočniteľnosti alebo neúmerných nákladov inými prostriedkami, ktoré sú podstatne lepšou environmentálnou voľbou.

Z uvedeného vyplýva, **že nie je v zásade v rozpore so smernicou 2000/60 vnútroštátne ustanovenie, ktoré pred 22. decembrom 2009[13] umožňovalo odklonenie vody z jedného povodia do druhého alebo z jedného správneho územia povodia do iného, ak príslušné vnútroštátne orgány ešte neprijali dotknuté plány vodohospodárskeho manažmentu správnych území povodí,**
– takéto odklonenie nesmie byť takej povahy, že by podstatne narušilo dosiahnutie cieľov stanovených touto smernicou,
– uvedené odklonenie však v rozsahu, v akom môže spôsobiť negatívne účinky na vodu, ktoré sú uvedené v článku 4 ods. 7 tej istej smernice, môže byť povolené, ak sú splnené aspoň podmienky uvedené v písmenách a) až d) tohto istého ustanovenia, a
– nemožnosť povodia alebo správneho územia povodia, kam sa má voda odkloniť, uspokojiť svojimi vlastnými vodnými zdrojmi potreby pitnej vody, výroby elektriny alebo zavlažovania, nie je nevyhnutnou podmienkou na to, aby takéto odklonenie vody bolo zlučiteľné s uvedenou smernicou, ak boli splnené predtým stanovené podmienky.

Je potrebné dodať, že dôvody spojené jednak so zavlažovaním a jednak so zásobovaním pitnou vodou uvádzané na podporu projektu odklonenia vody môžu predstavovať naliehavé dôvody vyššieho verejného záujmu takej povahy, že odôvodnia realizáciu projektu narušujúceho integritu dotknutých lokalít. V zmysle smernice 92/43 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a najmä článku 6 ods. 4 je povolená zmena prirodzeného

---

i) členské štáty zavedú potrebné opatrenia na zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemnej vody a na zabránenie zhoršenia stavu všetkých útvarov podzemnej vody, v súlade s odsekmi 6 a 7, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8 tohoto článku a s ohľadom na ustanovenia článku 11 ods. 3 písm. j);
ii) členské štáty budú chrániť, zlepšovať a obnovovať všetky útvary podzemnej vôd, zabezpečia rovnováhu medzi odberom a doplňaním podzemnej vody s cieľom dosiahnutia dobrého stavu podzemných vôd najneskôr do 15 rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tejto smernice v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe V, s podmienkou uplatniť predĺženie termínov v súlade s odsekom 4 a s využitím odsekov 5, 6 a 7, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8 tohto článku a s ohľadom na ustanovenia článku 11 ods. 3 písm. j);

[13] Dňa 2. augusta 2006 bol prijatý zákon 3481/2006 (FEK A' 162/2.8.2006), ktorého § 9 a 13, schvaľujúce projekt dotknutý vo veci samej, boli 6. júla 2006 predložené gréckemu parlamentu vo forme zmeny a doplnenia. § 9 tohto zákona stanovoval, že až do schválenia národného programu správy a ochrany národných vodných zdrojov, ako aj plánov vodohospodárskeho manažmentu regiónov, je možné schvaľovať plány vodohospodárskeho manažmentu špecifických povodí, ako aj odvádzať vodu do iných povodí, pričom projekty týkajúce sa takýchto plánov musia byť schválené zákonom, ak ide o rozsiahly projekt alebo projekt celonárodného významu. Na základe § 13 uvedeného zákona sa diela týkajúce sa uvedeného projektu považujú za rozsiahle diela a takisto za diela celonárodného významu, pričom bol schválený plán správy povodí riek, takisto ako environmentálne špecifikácie uplatniteľné na výstavbu a prevádzku diel patriacich do tohto projektu.

riečneho ekosystému na výrazne antropizovaný riečny a jazerný ekosystém, pokiaľ ide o lokality, ktoré sú súčasťou siete Natura 2000, členské štáty však musia prijať primerané kompenzačné opatrenia a presne identifikovať nepriaznivé vplyvy projektu najmä zohľadniť rozsah odklonenia vody a význam prác, ktoré toto odklonenie zahŕňa.

Naliehavý verejný záujem môže odôvodniť povolenie odklonu rieky za splnenia podmienok stanovených smernicou 2000/60 ES, nesmie byť však takej povahy, že by narušilo podstatne dosiahnutie cieľov stanovených touto smernicou.

Vec C-121/11 Pro-Braine ASBL a i. proti Commune de Braine-le-Château- rozsudok Súdneho dvora EÚ (tretej komory) z 19. apríla 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Conseil d'État (Belgicko)

(Smernica 1999/31/ES – Skládkovanie odpadu – Smernica 85/337/EHS – Posudzovanie vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie – Rozhodnutie o pokračovaní v prevádzke povolenej skládky pri neexistencii posudzovania vplyvov na životné prostredie – Pojem „povolenie")

Skutkový stav:
Prevádzka podzemnej skládky v Cour-au-Bois Nord, nachádzajúcom sa na území obce Braine-le-Château, bola povolená kráľovským nariadením zo 7. marca 1979, zmeneným a doplneným kráľovským nariadením z 27. decembra 1979, na obdobie tridsiatich rokov a na účely zhromažďovania netoxických priemyselných odpadov, následne zmenené a doplnené 29. septembra 1988 s cieľom umožniť tejto skládke zhromažďovanie iných druhov odpadov, ako je domový odpad a inertný odpad, čo viedlo ku kvalifikácii uvedenej skládky ako skládky triedy 2 a 3. Povolenie prevádzkovať túto skládku, v znení zmien a doplnení, bolo postúpené na následných prevádzkovateľov. Na základe plánu úpravy, ktorý predložila spoločnosť Biffa Waste Services, obecné zastupiteľstvo obce Braine-le-Château rozhodnutím zo 14. mája 2008 povolilo pokračovať v prevádzke uvedenej podzemnej skládky do 27. decembra 2009 a zrušilo existujúce podmienky prevádzky, ktoré nahradilo novými podmienkami prevádzky. Proti tomuto rozhodnutiu podalo združenie Pro-Braine žalobu o neplatnosť na Conseil d'État.

Belgická Conseil d´État doručila Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ s otázkou, či konečné rozhodnutie týkajúce sa pokračovania v prevádzke skládky, ktorá je povolená alebo už v prevádzke, prijaté na základe článku 14 písm. b) 1999/31[14] na základe plánu úpravy navrhnutého prevádzkovateľom, je „povolením" v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 85/337[15].

[14] Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. V. ES L 182, s. 1; Mim. Vyd. 15/004, s. 228)
[15] Smernica Rady 85/337/EHS 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40; Mim. Vyd. 15/001, s. 248), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003 (Ú. v. EU L 156, s. 17 Mim. Vyd. 15/007, s. 466)

Súdny dvor skonštatoval, že overiť, či konečné rozhodnutie týkajúce sa plánu úpravy, ktoré predložil prevádzkovateľ dotknutý vo veci samej na základe článku 14 ods. b) smernice 1999/31, povoľuje zmenu alebo rozšírenie predmetného zariadenia alebo miesta skládky prostredníctvom prác alebo zásahov meniacich ich fyzický stav, ktoré môžu mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, a teda môžu byť „projektom“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 85/337 a bodu 13 prvej zarážky prílohy 11 tejto smernice, prináleží vnútroštátnemu súdu. Dodal, že pri posúdení existencie podstatného nepriaznivého vplyvu na životné prostredie sa v rámci tohto overenia musí zohľadniť skutočnosť, že plán úpravy schválený v takomto konečnom rozhodnutí má za cieľ, ako vyplýva z odôvodnenia 26 smernice 1999/31, aby sa prijali opatrenia nevyhnutné na prispôsobenie existujúcich skládok ustanoveniam tejto smernice, a teda že toto rozhodnutie spadá do politiky ochrany životného prostredia.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Konečné rozhodnutie týkajúce sa pokračovania v prevádzke existujúcej skládky, prijaté podľa článku 14 písm. b) smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov a na základe plánu úpravy, je „povolením“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, len vtedy, ak toto rozhodnutie povoľuje zmenu alebo rozšírenie zariadenia alebo miesta prostredníctvom prác alebo zásahov meniacich ich fyzický stav, ktoré môžu mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie v zmysle bodu 13 prílohy II smernice 85/337, a teda predstavovať „projekt“ v zmysle článku 1 ods. 2 tejto smernice.

Vec 301/10 Európska komisia proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska- rozsudok Súdneho dvora EÚ z 18. októbra 2012- žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ

(Nesplnenie povinnosti členským štátom – Znečisťovanie a poškodzovanie – Čistenie komunálnych odpadových vôd – Smernica 91/271/EHS – Články 3, 4 a 10 – Príloha I body A a B).

Európska komisia vo svojej žalobe namietala, že Spojené kráľovstvo si tým, že na jednej strane nezaviedlo primerané zberné systémy a že na druhej strane nevykonávalo primerané čistenie odpadových vôd z čističiek, tak ako to ukladajú ustanovenia smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z týchto ustanovení.

Súdny dvor vo svojom rozsudku uviedol, že smernica pripúšťa existenciu situácii, v ktorých nemožno zberať alebo čistiť všetky komunálne odpadové vody. Je potrebné brať do úvahy najmä, že „v praxi nemožno vybudovať zberné systémy a čističky takým spôsobom, že všetka odpadová voda sa môže čistiť“, a tiež, že absenciu zberu a čistenia odpadových vôd možno tolerovať „v takých situáciách, ako sú výnimočne silné zrážky“. V takomto prípade však, pokiaľ členský štát čelí výnimočnej situácii, ktorá mu neumožňuje zberať alebo čistiť odpadové vody, je povinný prijať primerané opatrenia na obmedzenie znečistenia v súlade s poznámkou pod čiarou 1 v prílohe I smernice 91/271.

Súdny dvor neuznal argumentáciu, že k vypúšťaniu môže dochádzať aj mimo výnimočných okolností a konštatoval, že cieľ smernice 91/271 neumožňuje usúdiť, že tieto iné okolnosti nastávajú bežne a obvykle, o to viac, že pojem „výnimočne“ jasne naznačuje, že k absencii zberu alebo čistenia odpadových vôd nemôže dôjsť za bežných okolností.

Vzhľadom na to, že pojem „výnimočne silné zrážky“ smernica nedefinuje, je podľa Súdneho dvora legitímne, aby Komisia v rámci svojej kontroly dodržiavania práva Únie prijala usmernenia, a vzhľadom na to, že Súdny dvor nemá právomoc dať povinnostiam upraveným smernicou 91/271 číselný obsah, výraz „výnimočne silné zrážky“ sa musí posudzovať z hľadiska všetkých kritérií a podmienok stanovených touto smernicou a najmä z hľadiska pojmu BTKNEEC, ktorý je síce upravený v prílohe I bode A smernice 91/271 len v súvislosti so zbernými systémami, ide však o pojem vlastný všetkým ustanoveniam smernice 91/271 sledujúcim zabezpečenie cieľa tejto smernice spočívajúceho v ochrane životného prostredia tak, aby nedochádzalo k príliš prísnemu uplatňovaniu stanovených pravidiel. Tento pojem preto bude potrebné vzhľadom na to, že v určitých prípadoch umožňuje vypúšťanie nevyčistených odpadových vôd, hoci majú negatívne účinky na životné prostredie, rozšíriť aj na čističky. Ak by sa ukázalo, že zber a čistenie všetkých odpadových vôd sú nemožné alebo veľmi ťažké, bude prináležať dotknutému členskému štátu, aby preukázal, že sú splnené všetky podmienky uplatnenia pojmu BTKNEEC[16].

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

Spojené kráľovstvo si nezabezpečením:
– primeraného zberu komunálnych odpadových vôd, ktoré majú populačný koeficient viac ako 15 000, v súlade s článkom 3 ods. 1 a 2, ako aj prílohou I bodom A smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a primeraného čistenia komunálnych odpadových vôd aglomerácie Londýn, ktorá má populačný koeficient viac ako 15 000, v súlade s článkom 4 ods. 1 a 3, článkom 10, ako aj prílohou I bodom B smernice 91/271, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

Vec C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles ASBL a i. proti Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale- rozsudok Súdneho dvora EÚ z 22. marca 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour constitutionnelle (Belgicko)

(Smernica 2001/42/ES – Posudzovanie vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie – Pojem plány a programy, ktoré „vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy“ – Uplatniteľnosť tejto smernice na konanie o úplnom alebo čiastočnom zrušení plánu využívania územia)

V konaní pred belgickým ústavným súdom sa žalobcovia domáhali zrušenia označených ustanovení nariadenia z roku 2009, ktorým bol zmenený a doplnený článok 13 bruselského zákonníka o územnom

[16] Výklad pojmu BTKNEEC – návrhy generálneho advokáta z 26. januára 2012
http://Eur-lex.Europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010CC0301:SK:HTML

plánovaní (CoBAT), poukazujúc tiež na nezlučiteľnosť článkov 58 a 59 zákonníka so smernicou 2001/42[17] v rozsahu, a akom neustanovujú vypracovanie environmentálnej správy pri úplnom alebo čiastočnom zrušení osobitného plánu využívania územia (PPAS).

Ústavný súd sa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa definícia ‚plány a programy' v článku 2 písm. a) smernice 2001/42... vykladať tak, že z pôsobnosti tejto smernice vylučuje konanie o úplnom alebo čiastočnom zrušení takého plánu, ako je [PPAS] v zmysle článkov 58 až 63 CoBAT?

2. Má sa slovo ‚vyžadujú' uvedené v článku 2 písm. a) tej istej smernice chápať tak, že z definície ‚plánov a programov' vylučuje také plány, ktoré sú síce stanovené právnymi predpismi, ale ich prijatie nie je povinné, ako sú PPAS uvedené v článku 40 CoBAT?"

Súdny dvor prejudiciálnu otázku položenú belgickým súdom zhrnul tak, že vnútroštátny súd sa Súdneho dvora pýta na výklad článku 2 písm. a) tejto smernice, pokiaľ ide tak o pojem aktu smerujúcemu k zrušeniu (prvá otázka), ako aj o pojem plány a programy, „ktoré vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy" (druhá otázka).

Plány a programy sú definované v článku 2 písm. a) smernice 2001/42 ako „plány a programy vrátane tých, na ktorých financovaní sa podieľa Európske spoločenstvo, ako aj ich akékoľvek modifikácie:

- ktoré sú predmetom prípravy a/alebo schvaľovania úradom na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni alebo ktoré úrad pripravuje na schválenie prostredníctvom parlamentného alebo vládneho legislatívneho postupu a
- ktoré vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy".

Súdny dvor následne k prvej otázke konštatoval, že vzhľadom na charakteristiky a účinky aktov, ktorými sa zrušuje uvedený plán alebo program by bolo v rozpore s cieľmi sledovanými normotvorcom Únie a čiastočne by sa mohol ohroziť potrebný účinok smernice 2001/42, ak by sa tieto akty považovali za vylúčené z rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Treba naopak zdôrazniť, že v zásade to tak nie je v prípade, ak zrušený akt je súčasťou hierarchie aktov týkajúcich sa územného plánovania, pokiaľ tieto akty jednak stanovujú dostatočne presné pravidlá využívania územia a jednak sú predmetom posudzovania ich vplyvu na životné prostredie, a napokon, pokiaľ sa možno dôvodne domnievať, že v tomto rámci boli dostatočne zohľadnené záujmy, ktoré chce smernica 2001/42 chrániť.

Preto na prvú otázku treba odpovedať, že článok 2 písm. a) smernice 2001/42 sa má vykladať vtom zmysle, že konanie o úplnom alebo čiastočnom zrušení plánu využívania územia, akým je konanie upravené v článkoch 58 až 63 CoBAT v zásade patrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a teda podlieha pravidlám týkajúcim sa posudzovania vplyvu na životné prostredie stanoveným v uvedenej smernici.

---

[17] Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (U. v. tb L iV/, s. 30; Mim. Vyd. 15/006, s. 157)

V odpovedi na druhú otázku Súdny dvor uviedol, že v zmysle a na účely uplatnenia smernice 2001/42 sa za „vyžadované“ plány a programy, a teda také, ktoré podliehajú posudzovaniu ich vplyvov na životné prostredie na základe podmienok stanovených touto smernicou, majú považovať tie plány a programy, ktorých prijímanie upravujú vnútroštátne legislatívne a regulatívne predpisy, ktoré určia orgány príslušné pre ich prijatie, ako aj postup ich vypracovania.

Na druhú otázku treba preto odpovedať tak, že pojem plány a programy, „ktoré vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy“, uvedený v článku 2 písm. a) smernice 2001/42 sa má vykladať vtom zmysle, že sa vzťahuje aj na osobitné územné plány, ako sú tie stanovené predmetnou vnútroštátnou právnou úpravou vo veci samej.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Pojem plány a programy, „ktoré vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy“, uvedený v článku 2 písm. a) smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na osobitné územné plány, ako sú tie stanovené predmetnou vnútroštátnou právnou úpravou vo veci samej.
2. Článok 2 písm. a) smernice 2001/42 sa má vykladať v tom zmysle, že konanie o úplnom alebo čiastočnom zrušení plánu využívania územia, akým je konanie upravené v článkoch 58 až 63 Bruselského zákonníka o územnom plánovaní zmenený a doplnený nariadením zo 14. mája 2009 v zásade patrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a teda podlieha pravidlám týkajúcim sa posudzovania vplyvu na životné prostredie stanoveným v uvedenej smernici.

Vec C-165/11 Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky proti PROFITUBE spol. s r.o- rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvej komory) z 8. novembra 2012- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Najvyšším súdom SR

(Daň z pridanej hodnoty – Tovar pochádzajúci z tretieho štátu umiestnený do režimu s podmienečným oslobodením od cla v colnom sklade na území členského štátu – Predaj tovaru, ktorý sa naďalej nachádza v režime podmienečného oslobodenia od cla – Dodávka tovaru – Zdaniteľné plnenie)

Spor vo veci samej sa týka oceľových polotovarov (zvitkov) dovážaných slovenskou spoločnosťou Profitube z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky, ktoré boli umiestnené do režimu s podmienečným oslobodením od cla. Konkrétne bol tento tovar najskôr umiestnený do režimu colného uskladňovania a neskôr bol spracovaný na oceľové profily v režime aktívneho zušľachťovacieho styku. Následne bol tento tovar bez toho, aby opustil colný sklad, v ktorom sa nachádzal, predaný spoločnosťou Profitube ďalšej slovenskej spoločnosti MERCURIUS a vrátil sa do režimu colného uskladňovania.

Slovenské daňové orgány požadovali z predaja tovaru, ktorý uskutočnila spoločnosť Profitube v prospech spoločnosti MERCURIUS, zaplatenie DPH, pretože považovali tento predaj na účely DPH za bežnú dodávku tovaru podliehajúcu dani. Spoločnosť Profitube podala proti rozhodnutiu daňových

orgánov žalobu a tvrdila, že keďže sa dotknutý tovar nepovažuje podľa colného práva za tovar Spoločenstva, nemá sa naňho uplatňovať ani právna úprava o DPH.

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa vyhovel žalobe spoločnosti Profitube a zrušil rozhodnutie daňových orgánov. Najvyšší súd ako odvolací súd, však dospel k opačnému záveru, považujúc tento predaj za plnenie podliehajúce DPH. Spoločnosť Profitube však podala proti tomuto rozsudku sťažnosť na Ústavný súd, ktorý zrušil rozsudok Najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd sa domnieval najmä, že Najvyšší súd neposúdil správne určité ustanovenia slovenského práva, podľa ktorých majú mať colné predpisy prednosť pred zákonom o DPH.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa rozhodol prerušiť konanie a podal dňa 4. apríla 2011 návrh na začatie prejudiciálneho konania. Vec je na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedená pod sp. zn. 1Sžf/1/2010 v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD.

Prejudiciálne otázky:

1. Či sa za skutkového stavu, kedy do verejného colného skladu na území členského štátu Európskej únie bol dovozcom z tohto členského štátu v rokoch 2005 a 2006 tovar z územia nečlenského štátu Európskej únie (Ukrajiny), ktorý bol následne v tomto colnom sklade spracovaný v režime aktívny zušľachťovací styk v podmienečnom systéme, a výsledný výrobok nebol v zmysle čl. 114 nariadenia č. 2913/92 ihneď vyvezený, ale naopak bol v tom istom sklade spracovateľom tovaru odpredaný inej spoločnosti z toho členského štátu, ktorá ho z uvedeného colného skladu neprepustila do voľného obehu, ale následne ho vrátila do režimu colného uskladňovania, tak či sa na uvedený predaj tovaru v tom istom colnom sklade vzťahujú stále iba komunitárne colné predpisy, alebo sa právna situácia predmetným predajom zmenila natoľko, že uvedená transakcia už podlieha režimu Šiestej Smernice Rady zo 17. mája 1977 (77/388/EHS), tzn. či je možné na účely režimu dane z pridanej hodnoty podľa Šiestej smernice pokladať verejný colný sklad nachádzajúci sa na území niektorého z členských štátov za súčasť územia Spoločenstva, resp. územia tohto členského štátu v zmysle definícií čl. 3 Šiestej smernice?

2. Je možné hore uvedený skutkový stav vyhodnotiť s prihliadnutím na doktrínu zneužitia práv vypracovanú Súdnym dvorom Európskej únie a týkajúcich sa aplikácie Šiestej smernice (C-255/02 Halifax) tak, že žalobca predajom tovaru vo verejnom colnom sklade nachádzajúcom sa na území Slovenskej republiky už uskutočnil dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku?

3. Ak je na prvú otázku odpoveď kladná v tom duchu, že uvedená transakcia už podlieha režimu Šiestej Smernice, tak potom či táto transakcia je zdaniteľnou udalosťou

a) podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Šiestej smernice spojenou so vznikom daňového nároku z dôvodu, že došlo k dodávke tovaru v colnom sklade nachádzajúcom sa na území Slovenskej republiky, alebo

b) z dôvodu, že potom, čo bol tovar dovážaný z tretej krajiny (čl. 10 ods. 3 Šiestej smernice) tak počas uskladnenia v tomto colnom sklade došlo k zániku colného režimu predajom uskladneného tovaru inej osobe z členského štátu?

4. Sú splnené ciele Šiestej Smernice vyjadrené v jej preambule, resp. ciele GATT (WTO), ak by predaj tovaru dovezeného z tretej krajiny do colného skladu, následne v ňom spracovaného, predaného inej osobe tohto členského štátu v colnom sklade na území členského štátu Európskeho spoločenstva nepodliehal režimu dane z pridanej hodnoty v tomto členskom štáte?

V súvislosti s prvou a treťou otázkou Súdny dvor vo svojom rozsudku z 8. novembra 2012 **uvádza, že** predaj, aký je predmetom sporu, predstavuje dodanie tovaru zdaniteľnou osobou za protihodnotu, a teda v zásade podlieha DPH na základe článku 2 bodu 1 šiestej smernice, pričom k zdaniteľnej udalosti dochádza v deň, keď sa vykoná dodanie tovaru, v súlade s článkom 10 ods. 2 tejto smernice.

Vo veci samej bolo miestom dodania miesto, kde sa tovar nachádzal v čase uvedeného predaja, teda verejný colný sklad používaný spoločnosťou Profitube, nachádzajúci sa na území Slovenskej republiky.

Článok 16 ods. 1 šiestej smernice však vzhľadom na režimy uvedené v častiach B a D tohto istého odseku stanovuje, že členské štáty majú možnosť oslobodiť od DPH dodanie tovaru, ktorý sa má umiestniť do režimu colného uskladňovania alebo do režimu aktívneho zošľachťovacieho styku, alebo dodanie vykonané na miestach uvedených v časti B písm. a) až d) toho istého odseku, kým sa tovar bude nachádzať v jednej z týchto situácií, a to pod podmienkou, že cieľom týchto plnení nie je konečné použitie alebo spotreba a že suma DPH splatná v okamihu, keď tento tovar opustí režim, zodpovedá sume dane, ktorá by bola zaplatená, keby bolo každé z plnení zdanené v rámci územia štátu.

Podľa názoru Súdneho dvora článok 16 ods. 1 šiestej smernice jasne potvrdzuje výklad, podľa ktorého dodanie tovaru nachádzajúceho sa v režime s podmienečným oslobodením od cla za protihodnotu zdaniteľnou osobou v colnom sklade nachádzajúcom sa na území členského štátu v zásade podlieha DPH na základe článku 2 bodu 1 šiestej smernice.

Sporný predaj podlieha DPH, okrem prípadu, ak by Slovenská republika využila možnosť tento predaj oslobodiť od DPH na základe článku 16 ods. 1 šiestej smernice.

Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil, či Slovenská republika túto možnosť využila.

Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Keď bol tovar pochádzajúci z tretej krajiny umiestnený do režimu colného uskladňovania v členskom štáte, potom spracovaný v režime aktívneho zošľachťovacieho styku v podmienečnom systéme a následne predaný a znovu umiestnený do režimu colného uskladňovania, pričom počas všetkých týchto transakcií bol v tom istom colnom sklade nachádzajúcom sa na území tohto členského štátu, predaj takéhoto tovaru podlieha DPH na základe článku 2 bodu 1 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2004/66/ES z 26. apríla 2004, okrem prípadu, ak by uvedený členský štát využil možnosť oslobodiť tento predaj od dane na základe článku 16 ods. 1 tejto smernice, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-42/11 Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge- rozsudok Súdneho dvora EÚ (Veľkej komory) z 5. septembra 2012 –návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour d`appel d` Amiens- Francúzsko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu **článku 4 bodu 6**[18] rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o Európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (ďalej len „rámcové rozhodnutie o Európskom zatykači“), ako aj článku 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Bol podaný v rámci výkonu Európskeho zatykača na území Francúzska, ktorý vydal trestný súd v Lisabone (Portugalsko) proti pánovi Da Silva Jorge, štátnemu občanovi Portugalska s bydliskom vo Francúzsku, za účelom výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov za obchodovanie s omamnými látkami.

Skutkový stav:
Pán Lopes Da Silva Jorge, portugalský štátny príslušník, bol právoplatne odsúdený rozsudkom trestného súdu v Lisabone z 3. decembra 2003 na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov pre trestný čin obchodovania s omamnými látkami. Následne tento súd vydal 14. septembra 2006 proti pánovi Da Silva Jorge Európsky zatýkací rozkaz za účelom výkonu tohto trestu. Pán Da Silva Jorge sa neskôr usadil vo Francúzsku, kde sa 11. júla 2009 oženil s francúzskou štátnou príslušníčkou a od toho času s ňou aj býval na území Francúzska. V roku 2008 sa tu aj zamestnal ako vodič regionálnej cestnej dopravy na dobu nEurčitú. 19. mája 2010 sa pán Da Silva Jorge dostavil na predvolanie na príslušné francúzske policajné orgány, ktoré ho zadržali na základe Európskeho zatykača. V rámci konania o výkone tohto zatykača generálny prokurátor pri Cour d`appel d`Amiens požiadal o odovzdanie pána Da Silva Jorge súdnym orgánom, ktoré tento zatykač vydali, a to z dôvodu, že zatykač bol vydaný v súlade so zákonnými požiadavkami a že žiadny povinný alebo nepovinný dôvod odmietnutia výkonu stanovený najmä článkom 659-24 francúzskeho Trestného poriadku nemožno uplatniť. Naopak, pán Da Silva Jorge navrhol, aby vnútroštátny súd zamietol výkon Európskeho zatykača a nariadil výkon jeho trestu odňatia slobody vo Francúzsku. V tejto súvislosti namietal nesúlad francúzskej právnej úpravy v Trestnom poriadku s článkom 4 bod 6 rámcového rozhodnutia o Európskom zatykači a článkom 18 ZFEÚ, v ktorom je stanovená zásada zákazu diskriminácie. Poukázal na skutočnosť, že článok 695 – 24 francúzskeho Trestného poriadku v rozsahu, v akom obmedzuje dôvod umožňujúci odmietnutie výkonu Európskeho zatykača v zmysle článku 4 bod 6 rámcového rozhodnutia o Európskom

[18] článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia Rady o Európskom zatykači sa do nášho právneho poriadku transponoval len nedávno, a to prijatím zákona č. 344/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 154/2010 Z. z. o Európskom zatýkacom rozkaze a taktiež zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov.

zatykači len na francúzskych štátnych občanov, predstavuje nesprávne prebratie uvedeného právneho predpisu, nakoľko spomínané rámcové rozhodnutie umožňuje tiež uplatnenie tohto dôvodu na osoby s trvalým pobytom na území vykonávajúceho členského štátu. Takýmto postupom navyše dochádza k diskriminácii na základe štátnej príslušnosti v zmysle článku 18 ZFEÚ, nakoľko rozdielne zaobchádzanie, ktoré toto vnútroštátne ustanovenie zavádza medzi francúzskymi štátnymi občanmi a štátnymi občanmi iných členských štátov, nie je objektívne odôvodnené.

V tejto súvislosti Cour d`appel d`Amiens prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru EÚ nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Bráni zásada zákazu diskriminácie stanovená v článku 18 ZFEÚ takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je článok 695-24 francúzskeho trestného poriadku, ktorý obmedzuje možnosť odmietnuť výkon Európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody na prípad, keď je požadovaná osoba francúzskym štátnym príslušníkom a príslušné francúzske orgány sa zaviažu, že tento trest vykonajú?
2. Je zásada prebratia dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia o Európskom zatykači do vnútroštátneho práva ponechaná na úvahe členských štátov, alebo má záväzný charakter, a najmä môže členský štát prijať opatrenie zahŕňajúce diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti?

Súdny dvor EÚ (Veľká komora) rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia Rady o Európskom zatykači a článok 18 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že členský štát sa síce môže pri preberaní uvedeného článku 4 bodu 6 rozhodnúť obmedziť situácie, v ktorých vnútroštátny vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vydať osobu, ktorá spadá do pôsobnosti tohto ustanovenia, nemôže však úplne a automaticky vylúčiť z tejto pôsobnosti štátnych príslušníkov iných členských štátov, ktorí sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt na jeho území, bez ohľadu na väzby, ktoré udržiavajú s týmto štátom.
Vnútroštátny súd musí pri zohľadnení vnútroštátneho práva ako celku a uplatnení výkladových metód, ktoré toto právo pripúšťa, vykladať vnútroštátne právo, pokiaľ je to možné, s prihliadnutím na text, ako aj účel rámcového rozhodnutia o Európskom zatykači, aby tak zaručil úplnú účinnosť tohto rámcového rozhodnutia a dospel k riešeniu v súlade s účelom, ktorý toto rámcové rozhodnutie sleduje.

Pre viac informácii klikni na:
http://curia.Europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=126361&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1000792

Vec C-399/11 Stefano Melloni- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal Constitucional (Španielsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu **článku 4a ods. 1** rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o Európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného

uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (ďalej len „rámcové rozhodnutie“). Prvýkrát má Súdny dvor EÚ posúdiť aj pôsobnosť článku 53 Charty základných práv Európskej únie.

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnym súdnym orgánom v prípadoch uvedených v tomto ustanovení bráni podriadiť výkon Európskeho zatýkacieho rozkazu podmienke možnosti preskúmania predmetného odsudzujúceho rozsudku s cieľom zaručiť dotknutej osobe právo na obhajobu?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku je článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia zlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa článku 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj s právom na obhajobu zaručeným v článku 48 ods. 2 tejto Charty?

3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku umožňuje článok 53 Charty, systematicky vykladaný v spojení s právami uznanými v článkoch 47 a 48 Charty, aby členský štát podriadil vydanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v žiadajúcom štáte, čím týmto právam prizná vyššiu úroveň ochrany, ako je úroveň ochrany vyplývajúca z práva Európskej únie, aby sa predišlo výkladu, ktorý by obmedzil alebo poškodil základné právo uznané ústavou tohto členského štátu?

Vo veci predniesol návrh generálny advokát Yves Bot, podľa ktorého prejednávaná vec predstavuje vhodný príklad toho, ako je potrebné posudzovať koexistenciu rôznych nástrojov na ochranu základných práv. Má svoj pôvod v judikatúre Tribunal Constitucional (Španielsko), podľa ktorej výkon Európskeho zatykača vydaného na účely výkonu rozsudku vyhláseného v neprítomnosti musí vždy podliehať podmienke, aby odsúdená osoba mohla podať návrh na obnovu konania v členskom štáte, ktorý vydal Európsky zatykač. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia pritom okrem iného stanovuje, že ak si táto osoba bola vedomá plánovaného konania a splnomocnila obhajcu, aby ju zastupoval a obhajoval v tomto konaní, odovzdanie nemôže byť podriadené takejto podmienke.

Navrhol, Generálny advokát aby Súdny dvor EÚ na položené prejudiciálne otázky odpovedal takto:

1. Článok 4a ods. 1 písm. a) a b) rámcového rozhodnutia sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúcemu súdnemu orgánu bráni v tom, aby v prípadoch uvedených v tomto ustanovení podriadil výkon Európskeho zatykača podmienke, aby osoba, voči ktorej bol Európsky zatykač vydaný, mohla podať návrh na obnovu konania v členskom štáte, ktorý vydal Európsky zatykač.
2. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia je zlučiteľný s článkom 47 druhým odsekom a článkom 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.
3. Článok 53 Charty základných práv Európskej únie neumožňuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu, aby na základe svojho vnútroštátneho ústavného práva podriadil výkon Európskeho zatykača podmienke, aby osoba, voči ktorej bol Európsky zatykač vydaný, mohla podať návrh na obnovu konania

v členskom štáte, ktorý vydal Európsky zatykač, hoci článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia nepripúšťa uplatnenie takej podmienky.

Vec C-60/12 Marián Baláž- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Vrchním soudem v Praze (Česká republika)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa pojem "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" v článku 1 písm. a) bode iii) rámcového rozhodnutia 2005/214/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie z 24. februára 2005 (ďalej len "rámcové rozhodnutie") vykladať ako autonómny pojem práva Európskej únie?

2.a/ Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, aké všeobecné definičné znaky musí mať súd štátu, ktorý môže na podnet dotknutej osoby prejednať jej vec týkajúcu sa rozhodnutia vydaného iným orgánom než súdom (správnym orgánom), aby mohol byť označený za "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" v zmysle článku 1 písm. a) bodu iii) rámcového rozhodnutia?

2.b/ Je možné považovať rakúsky nezávislý správny senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) za "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" v zmysle článku 1 písm. a) bodu iii) rámcového rozhodnutia?

2.c/ Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, má príslušný orgán vykonávajúceho štátu vykladať pojem "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" v zmysle článku 1 písm. a) bodu iii) rámcového rozhodnutia podľa práva štátu, ktorého orgán rozhodnutie v zmysle článku 1 písm. a) bodu iii) rámcového rozhodnutia vydal, alebo podľa práva štátu, ktorý rozhoduje o uznaní a výkone takéhoto rozhodnutia?

3. Je "možnosť, aby sa prípad prejednal" pred "súdom, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" podľa článku 1 písm. a) bodu iii) rámcového rozhodnutia zachovaná aj v prípade, keď dotknutá osoba nemôže dosiahnuť prejednanie veci pred "súdom, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach" priamo, ale musí najprv napadnúť rozhodnutie iného orgánu, než súdu (správneho orgánu) opravným prostriedkom, v dôsledku ktorého podania sa rozhodnutie tohto orgánu stane neúčinným, dôjde k začatiu riadneho konania pred tým istým orgánom a až proti jeho rozhodnutiu v tomto riadnom konaní možno podať odvolanie, o ktorom rozhoduje "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach"?

Je potrebné v súvislosti so zachovaním "možnosti, aby sa prípad prejednal" riešiť aj otázky, či opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach", má povahu riadneho opravného prostriedku (teda opravného prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu) alebo mimoriadneho opravného prostriedku (teda opravného prostriedku proti právoplatnému rozhodnutiu), a či "súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných

veciach" je na základe tohto opravného prostriedku oprávnený preskúmať vec v plnom rozsahu po skutkovej, ako aj po právnej stránke?

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec Ľudovít PUKY proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 45383/07)

14. februára 2012 Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP prijal rozhodnutie v prospech Slovenskej republiky v prípade Ľudovít Puky proti Slovenskej republike.

Sťažovateľ sa podľa článku 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor"), samostatne a aj v spojení s článkom 13 Dohovoru, pred ESĽP sťažoval, že slovenské orgány nevykonali rýchle, dôkladné a efektívne vyšetrovanie okolností smrti jeho brata, ku ktorej malo údajne dôjsť počas policajnej akcie v obciach Trebišov a Čaklov v reakcii na protesty ľudí rómskeho pôvodu na východnom Slovensku vo februári 2004. Rovnako s odkazom na svoj a bratov rómsky etnický pôvod a skutkové okolnosti prípadu namietal porušenie článku 14 Dohovoru v spojitosti s článkom 2 Dohovoru. Tvrdil najmä, že slovenské orgány nevykonali všetky potrebné úkony na odhalenie rasistického motívu a nezistili, či pri udalostiach vedúcich k smrti jeho brata zohrali úlohu etnická nenávisť alebo predsudok.

Skutkové okolnosti

24. februára 2004 sa uskutočnila rozsiahla policajná akcia v obciach Trebišov a Čaklov v reakcii na protesty ľudí rómskeho pôvodu na východnom Slovensku. S odkazom na správu Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu zverejnenej vo februári 2006, sťažovateľ uviedol, že polícia vstúpila do rómskych domov bez predloženia príkazov na domovú prehliadku a fyzicky napadla obyvateľov. Najmenej 26 ľudí bolo vzatých do väzby. S viacerými osobami polícia údajne počas zásahu a/alebo ich následného zadržania ponižujúco zaobchádzala. Približne okolo 11.00 hod. 24. februára 2004 pán R. P., brat sťažovateľa, utekal smerom k sťažovateľovmu domu, aby tak unikol polícii. V tom čase bola celá rómska osada v Trebišove obkľúčená políciou. Sťažovateľ a jeho kamarát videli sťažovateľovho brata krívať a držať si ľavú časť pása, kde mal rany a poranenia spôsobené políciou. Preto za nimi zaostával, keď utekali cez pole. Polícia sťažovateľovho brata dobehla. Počuli, ako policajti nahlas dávali pokyny, aby sa zastavili a dali ruky nad hlavu. Keď sa sťažovateľ pozrel späť, videl skupinu rómskych ľudí obkľúčených policajtmi s kuklami na hlave. Zhromaždili zadržaných a umiestňovali ich do áut. K incidentu došlo presne na tom mieste, kde sťažovateľ videl svojho brata naposledy. 4. marca 2004 družka pána R. P. tohto nahlásila ako nezvestného. Následne polícia začala pátranie za pomoci armády a helikoptér ministerstva vnútra. Po sťažovateľovom bratovi pátrali aj jeho príbuzní a ďalší Rómovia. Nezvestného našli 7. marca 2004 mŕtveho v odvodňovacom kanáli potoka Trnávka v mieste zvanom Čapliny. Privolaný lekár na mieste nálezu konštatoval ako predbežnú príčinu smrti udusenie utopením. V rovnaký deň polícia začala

trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví. Okamžite boli vykonané viaceré procesné úkony, a to ohliadka miesta činu s fotodokumentáciou a výsluch ôsmich svedkov – vrátane sťažovateľa a družky jeho brata. Táto uviedla, že naposledy videla svojho druha 24. februára 2004 približne o 10.30 hodine. Keď sa policajti blížili k ich domu, jej druh sa rozbehol smerom do poľa aj s ostatnými Rómami. Sťažovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že jeho brat prišiel do jeho domu a povedal mu, že bol fyzicky napadnutý, pričom si držal svoju ľavú ruku v časti predlaktia a svoj ľavý bok. Keď sa k nim približovali policajti, rozbehli sa spolu s ďalšími Rómami do poľa smerom k smetisku v Čaplinách. Dvaja znalci z Ústavu súdneho lekárstva v Košiciach preskúmali telo nebohého. Vo svojom posudku uviedli, že neboli zistené žiadne stopy po fyzickom násilí a drobné kožné odreniny na predkoleniach boli staršieho charakteru. Zosnulý mal v žalúdku približne jedno kilo hustej, nestrávenej potravy požitej asi dve hodiny pred jeho smrťou To sa mohlo podieľať na zvýšenom stave bránic, ktorý mal za dôsledok nedostatočné prekrvenie srdca a sťaženie dýchania. Jediace centrum v predĺženej mieche mohlo byť postihnuté toluénom, organickým rozpúšťadlom, ktoré sa našlo v krvi nebohého a ktorý mohol užiť maximálne 15 hodín pred svojou smrťou. Znalci zistili ako priamu príčinu smrti udusenie utopením a určili ako predpokladaný čas smrti 24. február 2004. Nevylúčili ani to, že nebohý mohol vojsť do vody alebo do nej spadnúť po strate kontroly nad svojimi pohybmi v dôsledku inhalácie toluénu. 26. apríla 2004 okresný prokurátor v Trebišove zastavil trestné stíhanie z dôvodu, že skutok sa nestal. Po zrušení zo strany nadriadeného prokurátora bola vec vrátená justičnej a kriminálnej polícii v Trebišove na ďalšie vyšetrovanie. List obsahoval podrobné inštrukcie úkonov, ktoré majú byť vykonané a špecifikoval aj ďalší dôkaz, ktorý mal byť zaobstaraný, aby sa mohli určiť relevantné okolnosti prípadu, ktoré zahŕňali údajné bitie Rómov, vrátane brata sťažovateľa zo strany polície. 25. júna 2004 policajti opäť začali vyšetrovanie prípadu. Vyšetrovateľ vypočul svedkov a vykonal rekonštrukciu udalostí na mieste, kde sa našlo telo, a to v prítomnosti dvoch advokátov z Ligy aktivistov pre ľudské práva v Bratislave. Dvaja lekári z Lekárskej fakulty v Martine vypracovali druhý znalecký posudok, v ktorom uviedli, že telo nebohého bolo ponorené vo vode približne 3 až 6 dní pred jeho nájdeným 7. marca 2004. V závere uviedli, že nebohý zomrel na udusenie v dôsledku utopenia bez účasti tretej strany. Na tele sa nenašli stopy vonkajšieho násilia. Vyšetrovateľ preskúmal aj spisy tých ľudí, ktorí boli predvedení alebo zatknutí na Policajnom riaditeľstve v Trebišove 24. februára 2004 v súvislosti s nepokojmi v rómskej osade a krádežou v Trebišove. Nebola zistená žiadna informácia o tom, že by sa brat sťažovateľa zúčastnil na niektorých z nezákonných činností alebo že by bol zadržaný políciou. Na základe uvedeného vyšetrovateľ opäť dospel k záveru, že nebol spáchaný žiadny trestný čin, a že smrť brata sťažovateľa pravdepodobne nesúvisela s nepokojmi v Trebišove. Trestné stíhanie bolo zastavené 22. októbra 2004. V rovnaký deň právny zástupca sťažovateľa podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť. Poukázal na viacero rozporov a chýb, ako uvedený čas smrti sťažovateľovho brata a umiestnenia jeho alebo jeho tela počas obdobia medzi 24. februárom a 7. marcom 2004. 11. novembra 2004 Okresná prokuratúra Trebišov sťažnosť zamietla ako nedôvodnú. V rozhodnutí bolo uvedené, že proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať sťažnosť. 11. januára 2005 sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd, kde namietal porušenie článkov 2, 3 a 14 Dohovoru vo vyššie uvedenom konaní. 23. marca 2005 ústavný súd sťažnosť odmietol po posúdení, že vo veci bolo začaté nové vyšetrovanie 11. marca 2005 a konanie stále prebiehalo. 9. septembra 2005 sa sťažovateľ obrátil znovu na ústavný súd. S odkazom na rozhodnutie polície zo 16. júna 2005 a okresnej prokuratúry zo 7. júla 2005, namietal porušenie článkov 2, 3, 13 a 14 Dohovoru. 17. apríla 2007 ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal iné dostupné prostriedky nápravy. V tejto súvislosti odkázal na informáciu od

polície, podľa ktorej zo spisu nevyplývalo, že by sa sťažovateľ domáhal nápravy prostredníctvom podnetu podľa zákona o prokuratúre č. 153/2001 Z. z., ktorý upravuje postavenie prokuratúry.

ESĽP dospel k záveru, že vnútroštátne orgány vykonali účinné vyšetrovanie okolností smrti sťažovateľovho brata. V tejto súvislosti súd predovšetkým vyzdvihol, že bolo promptne ohliadnuté a zadokumentované miesto nálezu tela sťažovateľovho brata, následne bola vykonaná pitva a nariadené znalecké dokazovanie. Okrem toho boli vypočutí ôsmi svedkovia, vrátane družky sťažovateľovho brata. Trestné stíhanie bolo zastavené orgánmi činnými v trestnom konaní až po tom, ako dva tímy znalcov nezávisle jeden na druhom stanovili, že príčinou smrti sťažovateľovho brata bolo udusenie v dôsledku utopenia, pričom nebola zistená účasť tretej osoby. ESĽP ďalej podotkol, že vyšetrovanie v predmetnom prípade bolo podrobené dohľadu verejnosti, čoho dôkazom bola účasť advokátov z Ligy pre ľudské práva na vyšetrovacích úkonoch, ako aj dohľadu Výboru pre zabránenie mučenia, ponižujúceho a neľudského zaobchádzania, ktorý sa zaoberal predmetným prípadom na medzinárodnej úrovni. Napokon s poukazom na to, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania bolo vydané po 16 mesiacoch od začatia trestného stíhania, pričom počas tohto obdobia bolo vykonaných množstvo úkonov, súd dospel k záveru, že vyšetrovanie spĺňalo aj požiadavku rýchlosti. Vzhľadom na uvedené ESĽP odmietol námietku podľa článku 2 Dohovoru, posudzovanú aj v kontexte článku 13 Dohovoru, z dôvodu zjavnej nepodloženosti. Zároveň odmietol aj námietku sťažovateľa podľa článku 14 Dohovoru, keď uviedol, že predmetnému prípadu bola venovaná osobitná pozornosť zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pričom nezistil žiaden náznak diskriminačného zaobchádzania.

Vec KOKY a ďalší proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 13624/03)

12. júna 2012 vyhlásil ESĽP v predmetnej veci rozsudok, kde konštatoval porušenie článku 3 Dohovoru. Zároveň priznal 9-tim sťažovateľom nemajetkovú ujmu spolu 15 000 EUR.

Sťažovatelia namietali, že boli počas incidentu obeťami týrania, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, a že slovenské štátne orgány zlyhali pri vyšetrovaní a stíhaní podobných trestných činov v rozpore s článkom 3 Dohovoru. Taktiež namietali, že vniknutie útočníkov do ich domov a poškodzovanie majetku bolo v rozpore s článkom 8 Dohovoru a článkom 1 Protokolu č. 1, a že nemali k dispozícii účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru. Napokon sťažovatelia namietali porušenie článku 14 Dohovoru v dôsledku diskriminácie na základe ich rasového (etnického) pôvodu a pohlavia pri užívaní ich práv zaručených v článku 3, článku 8 a článku 13 Dohovoru.

Skutkové okolnosti

Vo februári 2002 okolo 7.00 hodiny večer v dedine na východnom Slovensku majiteľ baru údajne odmietol obslúžiť a naliať alkoholický nápoj osobe rómskeho pôvodu. Toho istého dňa, okolo 10.00 hodiny večer, skupina približne 30 mladých mužov obkľúčila rómsku osadu, v ktorej bývali sťažovatelia. Strhla sa bitka, ku ktorej bola privolaná polícia. Sťažovatelia utrpeli počas incidentu viacero fyzických zranení. V marci 2002 okresný vyšetrovateľ v Poprade začal trestné stíhanie. V apríli 2002 bolo vyšetrovanie prerušené, nakoľko sa nepodarilo zhromaždiť žiadne dôkazy odôvodňujúce vznesenie

obvinenia voči konkrétnej osobe. V rozhodnutí bolo ďalej uvedené, že útoku na osadu predchádzal incident, počas ktorého osoba rómskeho pôvodu udrela do tváre čašníčku, ktorá ju odmietla obslúžiť pri podaní alkoholického nápoja. Po útoku v rómskej osade skupina bližšie neidentifikovaných Rómov rozbila okná na dome čašníčky a zničila auto jej syna. Dvaja sťažovatelia podali voči uzneseniu sťažnosť. Okresný prokurátor v máji 2002 odmietol ich sťažnosť z dôvodu, že nešlo o poškodené osoby. Osobitným listom ich zároveň informoval, že zrušil rozhodnutie vyšetrovateľa a nariadil v trestnom stíhaní pokračovať. V júni 2002 vyšetrovateľ znova prerušil trestné stíhanie. Dvaja sťažovatelia opätovne podali sťažnosť. V júli 2002 prokurátor Okresnej prokuratúry v Poprade odmietol sťažnosť sťažovateľov z toho dôvodu, že nešlo o poškodené osoby. V osobitnom liste ich prokurátor informoval, že sa stotožňuje s výrokom vyšetrovateľa, nakoľko žiadna z poškodených osôb neidentifikovala osoby, ktoré boli údajne spojené s útokom. S cieľom identifikovať páchateľov boli urobené aj ďalšie úkony, napriek tomu sa nepodarilo zhromaždiť dostatok dôkazov umožňujúcich vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe. Sťažovatelia podali v septembri 2002 sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Tento ich sťažnosť odmietol pre nevyčerpanie všetkých dostupných prostriedkov nápravy.

ESĽP v súvislosti s aplikáciou článku 3 Dohovoru uviedol, že nebolo medzi stranami sporné, že skupina osôb vstúpila do osady, kde sťažovatelia žili, spôsobila tam výtržnosti vrátane priamych fyzických útokov na niektorých sťažovateľov. Rovnako nebolo sporné, že poškodili exteriér niektorých domov, násilne vstúpili do dvoch domov a poškodili tam nábytok a vybavenie. To, čo bolo sporné, bol počet útočníkov, rozsah a povaha zranení spôsobených dvom sťažovateľom, rozsah majetkovej škody a rasové osočovanie útočníkmi. Zranenia spôsobené dvom sťažovateľom si vyžiadali ošetrenie v nemocnici. ESĽP konštatoval, že incident sa odohral v noci a v rómskej osade, že útočníci boli čiastočne ozbrojení a maskovaní, navyše bola spôsobená škoda na majetku sťažovateľov ako aj vonku, pričom útok sprevádzali verbálne hrozby a nadávky na etnickú príslušnosť. ESĽP preto konštatoval, že zaobchádzanie, akému boli sťažovatelia v rukách jednotlivcov vystavení spadá do pôsobnosti článku 3. Vo vzťahu k porušeniu článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti ESĽP uviedol, že incident bol podrobený rozsiahlemu vyšetrovaniu. Zisťoval však, či bolo vykonané všetko, čo mohlo odhaliť páchateľov a ich motívy a prípadne zaistiť dostatok dôkazov pre ich súdenie a potrestanie. ESĽP konštatoval, že zodpovedné orgány nevykonali všetky kroky, ktoré sa od nich očakávali za účelom vyšetrenia predmetného incidentu, zistenia identity páchateľov a ich potrestania. Článok 3 bol preto porušený aj v jeho procesnej časti. Vo vzťahu k ostatným sťažovateľmi namietaným porušeniam Dohovoru ESĽP skonštatoval, že s ohľadom na jeho zistenia týkajúce sa porušenia článku 3 Dohovoru nepovažuje za potrebné osobitne preskúmavať zvyšné námietky. Z titulu zistenia porušenia článku 3 Dohovoru, tak v jeho hmotnej, ako aj procesnej časti, priznal ESĽP dvom sťažovateľom nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 Eur a ďalším siedmim nemajetkovú ujmu vo výške 5000 Eur. Zvyšok nárokov ESĽP zamietol.

Vec M.T. a S.T. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59968/09)

29. mája 2012 ESĽP rozhodol v prospech Slovenskej republiky, keď námietky sťažovateliek odmietol.

Sťažovateľky namietali, že výsledok trestného konania vedeného voči A. bol porušením ich práv chránených podľa článku 3 a článku 8 Dohovoru v spojení s článkom 1 Dohovoru. V tomto ohľade predovšetkým namietali, že hoci súdy správne konštatovali skutočnosti týkajúce sa konania A., nedospeli k správnym záverom. Tvrdili, že zistenia súdu týkajúce sa subjektívneho vnímania a motívu A. neboli podložené žiadnym dôkazom, že boli irelevantné vo vzťahu k otázke trestnoprávneho úmyslu a arbitrárne.

Skutkové okolnosti:
Sťažovateľka v prvom rade sa vydala v roku 1983 za pána A. 24. mája 2002 sťažovateľka v prvom rade podala žiadosť o rozvod. Manželstvo bolo neskôr rozvedené. Mali spolu dve deti. Prvé dieťa je zároveň sťažovateľkou v druhom rade. Okrem nej, sťažovateľka v prvom rade a pán A. mali ďalšie dieťa, B. V rozsudkoch uvedených nižšie, súdy na dvoch stupňoch konštatovali, *inter alia,* nasledujúce skutočnosti. V presne nezistených obdobiach medzi rokom 1996 a 8. aprílom 2003, s výnimkou obdobia medzi augustom a decembrom 1997, kedy bola sťažovateľka v prvom rade hospitalizovaná z dôvodu závislosti od alkoholu, pán A. opakovane týral sťažovateľky a B. tým, že im prikazoval, kedy majú ísť spať, prikazoval im alebo im zakazoval vykonávať určité aktivity, budil deti o 7 hodine ráno i v dňoch, kedy nemuseli ísť do školy a prísne určoval, čo majú jesť a v akom množstve. Ďalej pán A. obmedzoval sťažovateľku v prvom rade v nákupe potravín, zakazoval jej konzumovať stravu, ktorú on kúpil, nadával jej, ponižoval ju a podrýval jej autoritu pred deťmi. Po slovnej hádke 22. júna 1996, pán A. fyzicky napadol sťažovateľku v prvom rade v ich byte tak, že ju chytil za zápästia a ťahal ju von z bytu na chodbu a udieral ju do chrbta, čím jej spôsobil ranu nad pravým obočím a zranenia kolien, kvôli ktorým bola práceneschopná od 24. júna do 2. júla 1986. Navyše, pán A. zosmiešňoval a ponižoval sťažovateľku v druhom rade tým, že jej vulgárne nadával, čo pri incidente vo februári 2003, pri ktorom došlo k rozbitiu sklenených dvierok na skrini, vyústilo do pomočenia sa sťažovateľky v druhom rade, čo A. komentoval slovami „ale si sa zľakla, ty polovrahyňa, až si sa pošťala.“ Napokon, bolo konštatované, že v presne nezistenej dobe v mesiaci október 2003 po slovnej hádke, pán A. sa vyhrážal sťažovateľke v prvom rade tým, že ak nezavrie papuľu, tak do nej vrazí brúsku. Voči A. sa viedlo aj trestné stíhanie. 6. decembra 2004 Okresný súd Košice I. oslobodil A. spod obžaloby pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby v zmysle ustanovenia § 215 ods. 1 písm. a/, b/ a ods. 2 písm. c/, d/ Trestného zákona (zákon č. 140/1961 Zb. platný v relevantnom čase). Tento rozsudok bol v odvolacom konaní zrušený 10. novembra 2008 bol A. opäť oslobodený spod obžaloby, nasledujúce odvolanie prokurátora 29. januára 2009 bolo zamietnuté. Hoci súdy konštatovali skutočnosti uvedené vyššie, avšak dospeli k záveru, že správanie pána A. nezakladalo domáce násilie. Pri ustálení tohto záveru súdy konštatovali, že hoci A. netrpel duševnou poruchou, ktorá by znižovala jeho schopnosť rozpoznať a ovládať svoje správanie, jeho konanie bolo ovplyvnené skresleným vnímaním udalostí, ktoré nebol schopný vnímať objektívne, a konal zo svojho subjektívneho postoja, ktorý považoval za správny. Pán A. nebol motivovaný túžbou niekomu ublížiť, ale predovšetkým chcel takto riešiť majetkovú núdzu v rodine. Súdy ďalej konštatovali, že režim, ktorý pán A. v rodine zaviedol, bol opodstatnený v zmysle jej finančnej situácie a obéznosti B. Hoci nadávky a trestanie sťažovateľky v druhom rade neboli výchovnými metódami, s ktorými možno súhlasiť, nepredstavovali týranie

v právnom zmysle. Obmedzenia, ktoré uplatňoval voči sťažovateľke v prvom rade, týkajúce sa nákupu a konzumácie potravín, predstavovali ekonomické násilie, predovšetkým keď sťažovateľka v prvom rade nemala prácu ani žiaden iný zdroj príjmu. Napriek tomu, duševná porucha sťažovateľky v druhom rade nebola nevyhnutným dôsledkom autoritatívneho správania A. a mohla byť taktiež spôsobená zlou rodinnou situáciou, alkoholizmom sťažovateľky v prvom rade a rozvodom rodičov sťažovateľky v druhom rade. Súdy dospeli k záveru, že pán A. nemal vedomosť o tom, že jeho správanie mohlo mať negatívne psychologické následky na členov jeho rodiny. Preto nemohol priamo zamýšľať také následky a nemohol byť s nimi ani uzrozumený. Keďže trestný čin podľa § 215 Trestného zákona predpokladal úmyselné zavynenie, ktoré v tomto prípade nebolo preukázané, konanie pána A. nebolo trestným činom. Sťažovateľky následne podali sťažnosť podľa článku 127 ústavy na ústavný súd namietajúc, že výsledok trestného konania bol v rozpore s ich právami chránenými podľa článkov 3 a 8 Dohovoru a ich ústavnými ekvivalentmi. 7. júla 2009 ústavný súd odmietol ich sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Znovu zopakoval, že nebolo jeho úlohou posúdiť skutkový stav, právne závery a aplikáciu právnych predpisov všeobecnými súdmi a konštatoval, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočným a zrozumiteľným spôsobom, ktorý bol ústavne akceptovateľný. K ujme utrpenej sťažovateľkami sa vyjadrili aj psychologičky. Podľa zistení psychologičky C., v presne nezistenom období v roku 2003, sťažovateľka v druhom rade utrpela post-traumatickú stresovú poruchu v dôsledku neustáleho ponižovania, kričania, nadávania a vyhrážania sa A. V posudku 15. apríla 2004, v súvislosti s rozvodovým konaním, psychologička D. dospela k záveru, *inter alia,* že emočné problémy sťažovateľky v druhom rade vo vzťahu k A. boli dôsledkom hrubého správania neskôr menovaného, psychického týrania a manifestácie fyzickej agresie vo vzťahu k členom rodiny. V dvoch samostatných posudkoch, z 25. a 31. októbra 2005, v súvislosti s trestným konaním vedeným proti A., dve psychiatričky, E. a F., dospeli k nasledovným záverom, že v čase udalostí, ktoré boli podkladom pre obžalobu, sťažovateľka v druhom rade trpela poruchami správania vo vzťahu k rodine. Správanie A. voči nej bolo skôr posmešnej povahy ako agresívnej. Sťažovateľka v prvom rade mala od roku 1996 bola psychiatrický liečená z dôvodu periodickej depresívnej poruchy stredného stupňa. „S určitosťou mohlo byť potvrdené, že k opakovanému návratu ochorenia dochádzalo vplyvom nepriaznivých faktorov v rodine, vplyvom tyranizujúceho správania sa manžela voči nej a deťom."

Konanie pred ESĽP:

Vláda v prvom rade namietala, že sťažovateľky nesplnili podmienku vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru v tom, že si neuplatnili svoje práva na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom žaloby na ochranu osobnosti podľa článku 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. ESĽP konštatoval, že v prípade, ak existuje viacero prostriedkov nápravy, požiadavka vyčerpania musí byť aplikovaná vo svetle praktického postavenia sťažovateľa, tak aby bola zabezpečená účinná ochrana práv a slobôd zaručených Dohovorom. Navyše, od sťažovateľa, ktorý využil prostriedok nápravy, ktorý je zjavne účinný a dostatočný, nemožno vyžadovať, aby využil iné dostupné prostriedky, ktoré boli tiež dostupné, ale pravdepodobne neúspešné. V predmetnom prípade si sťažovateľky uplatnili svoje práva prostredníctvom trestného oznámenia a účasti v nasledujúcom trestnom konaní proti A., ako aj prostredníctvom ústavnej sťažnosti, pričom ústavný súd sa zaoberal sťažnosťou sťažovateliek bez toho, aby od nich najskôr vyžadoval vyčerpanie prostriedku nápravy, na ktorý sa odvolávala vláda. Súd konštatoval, že od sťažovateliek sa podľa článku 35 ods. 1 nevyžadovalo, aby využili prostriedok nápravy, na ktorý sa odvolávala vláda, preto túto námietku odmietol.

Sťažovateľky sa sťažovali na porušenie článku 3 a 8 Dohovoru, posudzovaného v spojení s článkom 1 Dohovoru. ESĽP bol toho názoru, že za osobitných okolností prípadu musí byť predmetná vec preskúmaná podľa článkov 8 a 13 Dohovoru. Vo vzťahu k článku 8 Dohovoru ESĽP konštatoval, že neexistuje pochybnosť, že udalosti, ktoré viedli k vzniku predmetnej sťažnosti spadajú do sféry aplikácie článku 8 Dohovoru. ESĽP uviedol tieto relevantné princípy (použité aj vo veci Hajduová proti SR sťažnosť č. 2660/03, ods. 46-48):
„Hoci hlavným cieľom článku 8 je ochrániť jednotlivcov voči svojvoľným zásahom orgánov verejnej moci, s účinným rešpektovaním súkromného a rodinného života môže byť spätý pozitívny záväzok, a tento pozitívny záväzok môže zahŕňať prijímanie opatrení vo sfére vzťahov medzi jednotlivcami. Najmä deti a ďalšie zraniteľné osoby sú oprávnené na účinnú ochranu. Koncepcia súkromného života zahŕňa fyzickú a psychickú integritu osoby. Podľa článku 8 Dohovoru štáty majú povinnosť chrániť fyzickú a morálnu integritu jednotlivca pred inými osobami. V tomto ohľade sú povinné zachovávať a v praxi aplikovať primeraný právny rámec poskytujúci ochranu voči aktom násilia zo strany súkromných osôb. Najmä zraniteľnosť obetí domáceho násilia a potreba štátu aktívne sa angažovať v ich ochrane bola zdôraznená vo veľkom počte medzinárodných nástrojov. Úlohou ESĽP nie je nahrádzať príslušné vnútroštátne orgány pri posudzovaní najvhodnejšej metódy na ochranu jednotlivcov pred útokmi na ich osobnú integritu, ale skôr preskúmavať podľa Dohovoru rozhodnutia, ktoré tieto orgány prijali v rámci svojej voľnej úvahy.“

ESĽP konštatoval, že sťažovateľky nekritizovali účinnosť vyšetrovania ako takú alebo nasledujúce trestné konanie vedené proti A. vnútroštátnymi orgánmi. Podstata sťažnosti sťažovateliek spočíva viac v ich nesúhlase s oslobodením A. spod obžaloby vnútroštátnymi súdmi a predovšetkým s posúdením jeho trestnej zodpovednosti. ESĽP konštatoval, že trestné obvinenie proti A. bolo preskúmané dvakrát na dvoch stupňoch konania pred všeobecnými súdmi, ich posledné rozhodnutie bolo následne preskúmané ústavným súdom. Pred rozhodnutím vo veci vnútroštátne súdy vykonali a komplexne posúdili listinné, ústne a znalecké dôkazy, vrátane znaleckého posudku z iného súdneho konania vo vzťahu k rozpadu rodiny. Na pozadí viac menej komplikovaného rodinného prostredia bolo zistené, že za osobitných okolností prípadu nebol preukázaný úmysel A. páchať trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. ESĽP pripomenul, že nie je jeho úlohou nahrádzať vnútroštátne orgány a vyberať v ich mene zo širokého množstva možných opatrení, ktoré by mali byť prijaté za účelom zabezpečenia splnenia ich pozitívnych záväzkov. Ďalej ESĽP konštatoval, že uskutočnenie plne kvalifikovaného trestného konania proti A. muselo mať určitý všeobecný, ako aj individuálny odstrašujúci účinok, kombinácia ktorých spolu s predbežným opatrením, ktorým bolo A. zakázané vstupovať do bytu, už neviedla k ďalšiemu násilnému konaniu A., pričom dotknutým orgánom nemohol byť vytknutý žiaden nedostatok pozornosti. ESĽP nezistil žiaden náznak pochybenia na strane štátnych orgánov v akomkoľvek pozitívnom záväzku zabezpečiť sťažovateľkám ich práva podľa článku 8 Dohovoru, preto konštatoval, že relevantná časť sťažnosti je zjavne nepodložená a preto ju odmietol.

Vo vzťahu k článku 13 Dohovoru ESĽP konštatoval, že sťažovateľky mali k dispozícii súbor prostriedkov nápravy trestného a občianskeho práva a v časti ich aj skutočne využili, preto konštatoval, že aj zvyšok sťažnosti je zjavne nepodložený a tento taktiež odmietol.

Vec EREMIÁŠOVÁ A PECHOVÁ proti Českej republike (sťažnosť č. 23944/04)

16. februára 2012 vyhlásil ESĽP rozsudok v predmetnej veci, pričom konštatoval, že bol porušený článok 2 Dohovoru v jeho hmotnej, ako aj procesnej časti. Zároveň priznal každej zo šťažovateliek sumu 10. 000 Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy a obom sťažovateľkám spoločne sumu 2000 Eur ako náhradu trov konania.

Sťažovateľky sa domáhali náhrady škody za nemateriálnu ujmu, ku ktorej došlo porušením článku 2 Dohovoru v jeho hmotnoprávnej ako aj procesnej časti ako aj článku 13 Dohovoru. Sťažovateľky namietali, že štátne orgány neprijali primerané a adekvátne opatrenia na ochranu života a zdravia V.P. a taktiež že štát smrť V.P. neobjasnil dostatočným spôsobom. Ďalej sťažovateľky s poukazom na to, že vyšetrovanie smrti V.P. vykonával interní útvar Ministerstva vnútra a útvary polície, ktoré boli do smrti V.P. zapletené, alebo sa nachádzali v blízkosti, namietali, že príslušné orgány nevykonali z vlastnej iniciatívy nezávislé a účinné vyšetrovanie. Podľa ich názoru štátne orgány nezahájili vyšetrovanie z vlastného podnetu. Naopak, pracovníčka Inšpekcie, ktorá sa dostavila na miesto incidentu, zastavila vyšetrovanie unáhlene a bez presvedčivého dôvodu. Inšpekcia začala vo veci konať až na základe trestného oznámenia, ktoré podali sťažovateľky. Sťažovateľky ďalej namietali rôzne nedostatky v priebehu vyšetrovania, ktoré bolo vedené s nedostatočnou starostlivosťou a rýchlosťou. Naviac bol sťažovateľkám niekoľkokrát odoprený prístup k vyšetrovaciemu spisu a tieto nemali k dispozícii adekvátny prostriedok nápravy pre porušenie práv v zmysle Dohovoru.

Skutkové okolnosti:
Pán V.P., ktorý bol rómskeho pôvodu a bol partnerom sťažovateľky v prvom rade a synom sťažovateľky v druhom rade, bol zadržaný políciou Českej republiky pre podozrenie z krádeže vlámaním 18. júna 2002. Po policajnom výsluchu bolo voči nemu vznesené obvinenie pre trestný čin porušovania domovej slobody a pre trestný čin krádeže. Potom čo podpísal uznesenie o začatí trestného stíhania, požiadal o možnosť ísť na toaletu. Na spiatočnej ceste z toalety udrel sprevádzajúceho policajta do ramena a rozbehol sa hlavou proti sklenenej výplni okna, prerazil ju a dopadol hlavou na zem, pričom na následky zranení, ktoré pri páde utrpel, zomrel v nemocnici. Toho istého dňa zahájila vyšetrovanie Skupina kontroly a sťažností Mestského riaditeľstva Brno Polície Českej republiky. Jej príslušníci obhliadli miesto činu, zhotovili jeho náčrtok a odfotografovali miesto činu. Obvodné oddelenie polície zahájilo vyšetrovanie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu účasti na samovražde a vykonalo na mieste radu vyšetrovacích úkonov. Pracovníčka Inšpekcie ministra vnútra (ďalej len „Inšpekcia“) vykonala obhliadku miesta činu, vypočula vedúceho Obvodného oddelenia polície, jedného policajtov, ktorý sprevádzal obvineného na toaletu. Druhého policajta, ktorý obvineného sprevádzal nevypočula, lebo bol práve na ošetrení. Na základe predbežných zistení kontrolných útvarov dospela k záveru, že okolnosti prípadu nenasvedčujú tomu, že by policajti spáchali trestný čin. 19. júna 2002 podal brat V.P. a sťažovateľka v prvom rade Inšpekcii trestné oznámenie na policajtov slúžiacich na dotknutej policajnej stanici. Brat V.P, tvrdil, že V.P. bol zrejme z okna vyhodený. 26. júla 2002 odoprela Inšpekcia právnemu zástupcovi sťažovateľky v prvom rade právo nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu s tým, že policajt poverený vyšetrovaním nie je prítomný. 15. augusta 2002 Inšpekcia trestné oznámenie sťažovateľky v prvom rade na policajtov odložila, pričom dospela k záveru, že neexistuje dôvodné podozrenie z toho, že by sa niektorý z policajtov dopustil trestného činu. Inšpekcia svoje závery založila na úradných záznamoch Obvodného oddelenia polície a Skupiny

kontroly a sťažnosti. Na základe sťažnosti sťažovateľky v prvom rade zrušil 3 septembra 2002 okresný štátny zástupca uznesenie Inšpekcie ako predčasné a vec jej vrátil na doplnenie. 21. februára 2003 Inšpekcia opätovne odložila trestné oznámenie sťažovateľky v prvom rade proti policajtom so záverom, že neexistuje dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu trestného činu. Inšpekcia vychádzala z posudku znalcov z forenznej biomechaniky, podľa ktorého k incidentu došlo vlastným aktívnym skokom obete (V.P.) s primárnym dopadom na temeno hlavy a ktorý výslovne vylúčil použitie sily zo strany tretej osoby. 28. februára 2003 rozhodlo Obvodné oddelenie polície o odložení vyšetrovania vo veci účasti na samovražde, keďže trestné stíhanie nepreukázalo, že by došlo k spáchaniu akéhokoľvek trestného činu. 14. marca 2003 bolo obhajcovi sťažovateľky v prvom rade opäť odoprené právo nahliadnuť do spisu. 21. marca 2003 podala sťažovateľka v prvom rade na policajtov trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu účasti na samovražde V.P. Krajské štátne zastupiteľstvo v Brne požiadala o dozor. K tomuto konania sa 26. marca 2003 pripojila aj sťažovateľka v druhom rade.

29. mája 2003 podali obe sťažovateľky na krajské štátne zastupiteľstvo sťažnosť, pretože neboli informované o výsledku vyšetrovania vo veci ich nových tvrdení. 25. júna 2003 im štátni zástupca krajského štátneho zastupiteľstva oznámil, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by podporila ich tvrdenia. Došiel k záveru, že V.P. hoci nemal v úmysle spáchať samovraždu, pri pokuse o útek nedokázal kontrolovať svoj pád z výšky 8,1 metra. Ostatné tvrdenia o tom, že nebol dodržaný procesný postup, odmietol, avšak pripustil isté procesné nedostatky. 9. októbra 2003 Inšpekcia trestné oznámenie sťažovateliek na policajtov opätovne odložila s tým, že neexistuje dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu trestného činu. Na základe podanej sťažnosti oboma sťažovateľkami 13. novembra 2003 zamietol štátny zástupca sťažnosť sťažovateliek ako nedôvodnú.

Konanie pred ESĽP

ESĽP skúmal či sťažovateľky vyčerpali všetky dostupné vnútroštátne prostriedky nápravy. Konštatoval, že vo svetle doterajšej súdnej praxe ústavného súdu, je vysoko nepravdepodobné, že by tento orgán zrušil rozhodnutie štátneho zástupcu len pre vady vyšetrovania, na ktoré sťažovateľky poukazovali, a to bez ohľadu na skutočnosť, že sa uplatnené námietky čiastočne opierali o systémové nedostatky uskutočneného vyšetrovania. Ďalej sa zaoberal otázkou, či vnútroštátne orgány nejakým spôsobom zodpovedajú za sporné úmrtie. V tomto ohľade okrem iného uviedol, že štáty musia prijať rozumné kroky na ochranu života osôb na svojom území, vrátane určitých preventívnych opatrení. V prípade osôb zadržaných musia príslušníci polície postupovať ostražitejšie. Podľa ESĽP neboli okolnosti smrti V.P. uspokojivo vysvetlené. V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok vo veci Mižigárová proti SR (sťažnosť č. 74832/01). Konštatoval, že za predpokladu, že k smrti V.P. došlo v dôsledku jeho pokusu o útek, štátne orgány neposkytli dostatočnú a primeranú ochranu, aká je požadovaná v zmysle článku 2 Dohovoru. ESĽP sa ďalej zaoberal otázkou, či došlo aj k porušeniu procesnej časti článku 2 Dohovoru, pričom dospel k záveru, že k porušeniu procesnej časti článku 2 Dohovoru skutočne došlo, nakoľko vyšetrovanie neprebiehalo nezávislým spôsobom, ktorý má za cieľ objektívne objasniť príčinu smrti a odhaliť osoby, zodpovedné za toto úmrtie. Aj napriek tomu, že ESĽP nezistil žiadne dôkazy o prepojení alebo zaujatosti vyšetrovacích orgánov, nevzbudzovali tieto orgány zdanie nezávislosti a neboli dané dostatočné záruky proti prípadným tlakom zo strany nadriadených orgánov. Naviac samotná Inšpekcia vychádzala v podstatnom rozsahu z úkonov, ktoré vykonali policajné orgány na miestnej úrovni.

Na základe týchto skutočností ESĽP vyslovil, že bol porušený článok 2 Dohovoru v jeho hmotnoprávnej ako, aj procesnej časti.

Vec NEŠTINA proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 23146/09)

ESĽP 16. októbra 2012 prijal rozhodnutie v prospech Slovenskej republiky v prípade Neština proti Slovenskej republike.

Sťažovateľ podľa článku 6 ods. 3 písm. b/ Dohovoru v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru sťažoval, že mu bol odopretý prístup k vyšetrovaciemu spisu, v dôsledku čoho nemal dostatok informácií na prípravu svojej obhajoby. V tejto súvislosti tiež namietal, že sa zhoršilo jeho postavenie v konaní o dohode o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku.

Vláda SR argumentovala, že sťažovateľ nevyužil účinným spôsobom vnútroštátne prostriedky nápravy. Konkrétne, že pokiaľ ide o namietané porušenie práv obhajoby, sťažovateľ nepodal dovolanie v súlade s formálnymi náležitosťami a praxou najvyššieho súdu. Taktiež tvrdila, že sťažovateľ nevyužil účinným spôsobom ani ústavnú sťažnosť, nakoľko ju voči namietanému postupu dozorujúcej prokuratúry podal oneskorene. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, vláda tvrdila, že sťažnosť je zjavne nepodložená. V tomto smere poukázala na dokumenty nachádzajúce sa vo vyšetrovacom spise, ktoré svedčia o tom, že sťažovateľ preštudoval vyšetrovací spis, ale odmietal podpísať záznam o preštudovaní spisu. Tiež poukázala na to, že sťažovateľ podal návrhy na vykonanie dokazovania opierajúc sa o dokumenty vo vyšetrovacom spise.

Po preskúmaní konkrétnych okolností prípadu vyhlásil Súd sťažnosť za neprijateľnú. V tejto súvislosti poukázal na argumenty vlády, ku ktorým sa sťažovateľ nevyjadril a nepredniesol žiadny protiargument. Za daných okolností, berúc do úvahy informácie o skutkovom stave poskytnuté vládou SR, dospel Súd k záveru, že **sťažnosť je nedôvodná a ako taká nepodložená.**

Vec LOYKA proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 16502/09)

ESĽP 9. októbra 2012 prijal rozhodnutie v prospech Slovenskej republiky v prípade Loyka proti Slovenskej republike.

Sťažovateľ podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru namietal, že hoci Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 3. septembra 2008 konštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva podľa článku 5 ods. 4

Dohovoru, nepriznal mu žiadne primerané finančné zadosťučinenie, čím mu bolo odopreté právo na odškodnenie.

Vláda SR vo svojom stanovisku argumentovala tým, že vzhľadom na prijatý nález ústavného súdu, podľa ktorého je konštatovanie porušenia práv samo o sebe dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa, sťažovateľ stratil status poškodenej osoby. Ďalej namietala, že sťažovateľ nerešpektoval

článok 35 ods. 1 Dohovoru, pretože si neuplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy prostredníctvom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd zopakoval, že podmienkou práva na odškodnenie podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru je pozbavenie osobnej slobody v rozpore s niektorým ustanovením článku 5 ods. 1 až 4 Dohovoru (Wassink proti Holandsku). V prejednávanej veci, ústavný súd konštatoval porušenie článku 5 ods. 4 Dohovoru tým, že okresný súd nekonal urýchlene o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby. Z tohto dôvodu je preto článok 5 ods. 5 Dohovoru aplikovateľný a je úlohou Súdu posúdiť, či sťažovateľ mal prospech z vykonateľného práva na odškodnenie. Vzhľadom na materiálnu povahu tohto práva Súd poznamenáva, že článok 46 ods. 3, 4 Ústavy SR priznáva právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, pričom podmienky a podrobnosti ustanoví zákon. Ide o zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, osobitne §§ 3, 7, 8,9, 17, ktoré sa zaoberajú nárokmi na náhradu majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy spôsobenej orgánmi verejnej moci. Navyše existuje aj ďalší inštitút, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ môže domáhať odškodnenia za namietané porušenie článku 5 ods. 1 až 4 Dohovoru. Ide o sťažnosť fyzických osôb alebo právnických osôb podanú podľa článku 127 Ústavy SR, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd má právomoc vysloviť porušenie práv alebo slobôd, zrušiť napadnuté rozhodnutie. Ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody obnovil stav pred porušením. Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. V prejednávanej veci sťažovateľ podal na Ústavný súd sťažnosť podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd konštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru, no nepriznal mu žiadne primerané finančné zadosťučinenie s odôvodnením, že konštatovanie porušenia práv samo o sebe dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. V princípe, Súd nie je presvedčený, že samotné prepustenie osoby podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru ako dôsledok porušenia práv zaručených v článku 5 Dohovoru je dostatočným zadosťučinením. Po preskúmaní konkrétnych okolností prípadu dospel k záveru, že sťažovateľ mal na vnútroštátnej úrovni k dispozícii súbor prostriedkov nápravy, prostredníctvom ktorých sa mohol domôcť odškodnenia, a to ústavnú sťažnosť a žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti Súd dospel k záveru, že kombinovaný účinok týchto prostriedkov nápravy bol zlučiteľný s požiadavkami článku 5 ods. 5 Dohovoru, preto **sťažnosť odmietol ako zjavne nepodloženú.**

Oznámené prípady proti SR

Vec Dušan PRIWITZER proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 34840/08, podaná 10. júla 2008)

Sťažovateľ namieta porušenie článku 6 ods. 1, 2 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie). Tvrdí, že vnútroštátne súdy porušili právo na prezumpciu neviny. Ďalej namieta, že súdy konajúce v jeho trestnej veci neboli nestranné.

Nové právne predpisy

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní

Schváleniu tejto smernice predchádzalo prijatie **Plánu na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní**[19] (ďalej len „plán“) Radou EÚ. Tento plán bol schválený ako základ pre neskoršie opatrenia v oblasti trestného práva, pričom jeho celkovým cieľom je prijatie opatrení na posilnenie práv podozrivých ako aj obvinených osôb v trestnom konaní. Prvým opatrením v rámci prijatého plánu (pracovné označenie „opatrenie A“) bolo schválenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 **o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní**.[20]

Smernica 2012/13/EÚ súvisí s opatrením s pracovným označením „B“ plánu. Sú v nej upravené minimálne spoločné normy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania informácií o právach a obvineniach osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu, pričom sa neobmedzuje len na trestné konanie, ale aj na konanie o Európskom zatýkacom rozkaze. Cieľom je zlepšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Vzťahuje sa na podozrivé a obvinené osoby bez ohľadu na ich právne postavenie, občianstvo alebo štátnu príslušnosť. V prípadoch menej závažných deliktov, ktoré sa neprejednávajú výlučne v trestnom konaní (napr. priestupky) sa smernica bude aplikovať len v tom prípade, ak bude možné rozhodnutie napadnúť pred súdom s právomocou v trestných veciach.

[19] Úradný vestník EÚ, C 295/1, 4.12.2009
[20] Úradný vestník EÚ, L 280/1, 26.10.2010

Smernica poskytuje **tieto práva:**

1) **právo na informácie o právach** (článok 3) – v zmysle tohto článku ide o informácie o týchto právach (právo na prístup k advokátovi; nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva; právo na informácie o obvinení v súlade s článkom 6 smernice; právo na tlmočenie a preklad; právo nevypovedať)
2) **právo na písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím** (článok 4) – vypracuje sa v jednoduchej a zrozumiteľnej forme, pričom v prílohe I. smernice sa uvádza orientačný vzor písomného poučenia
3) **právo na písomné poučenie o právach pri konaniach na základe Európskeho zatykača** (článok 5) - orientačný vzor písomného poučenia o právach osôb, na ktoré bol vydaný Európsky zatýkací rozkaz, tvorí prílohu II. smernice.
4) **právo na informácie o obvinení** (článok 6)
5) **právo na prístup k spisovému materiálu** (článok 7)

V zmysle článku 8 smernice členské štáty zabezpečia, aby existoval postup na overenie, či boli osobe podozrivej alebo obvinenej poskytnuté všetky pre ňu relevantné informácie. Rovnako členské štáty zabezpečia, aby dotknuté osoby mali k dispozícii účinný prostriedok nápravy v prípade, že tieto im informácie nebudú poskytnuté.

Členské štáty majú povinnosť transponovať smernicu do svojho vnútroštátneho právneho poriadku do 2. júna 2014. Na prijatí a uplatňovaní tejto smernice sa podieľa aj Spojené kráľovstvo a Írsko. Naopak, Dánsko sa na jej prijatí a uplatňovaní nepodieľa a nie je ňou viazané.

Pre bližšie oboznámenie sa s obsahom smernice je možné ju vyhľadať v Úradnom vestníku Európskej únie pod číslom 2012/13/EÚ (http://Eur-lex.Europa.eu/sk/index.htm).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SV

Účelom tejto smernice je zaistiť, aby sa obetiam trestných činov poskytli náležité informácie, podpora a ochrana, a aby sa im umožnila účasť na trestnom konaní. Keďže smernica v tejto oblasti stanovuje len minimálne pravidlá, členské štáty môžu poskytnúť obetiam trestných činov vyššiu mieru ochrany. Smernica sa uplatňuje v súvislosti s trestnými činmi spáchanými v Únii a trestnými konaniami prebiehajúcimi v Únii. Práva obetiam trestných činov spáchaných mimo územia Únie priznáva iba v súvislosti s trestnými konaniami, ktoré prebiehajú v Únii.

Na účely tejto smernice sa za obeť považuje: 1. fyzická osoba, ktorej bola v priamom dôsledku trestného činu spôsobená ujma vrátane fyzickej, mentálnej alebo emocionálnej ujmy alebo majetkovej

škody, 2. rodinní príslušníci osoby, ktorá v priamom dôsledku trestného činu zomrela, ktorým bola v dôsledku smrti danej osoby spôsobená ujma. Pokiaľ ide o rodinných príslušníkov ako nepriame obete trestných činov, členské štáty majú za úlohu zaviesť postupy na obmedzenie počtu rodinných príslušníkov, ktorí si môžu uplatniť práva ustanovené v tejto smernici. Podľa smernice sa osoba považuje za obeť bez ohľadu na skutočnosť, či je páchateľ známy, či bol stíhaný alebo odsúdený a bez ohľadu na rodinný vzťah medzi nimi.

Smernica má zaistiť, aby obete trestných činov boli **od prvého kontaktu s príslušným orgánom informované o svojich právach a o prejednávanej veci** zrozumiteľným spôsobom zohľadňujúc pritom ich znalosť jazyka, v akom sa informácie podávajú, vek, vyspelosť, intelektuálne a emocionálne schopnosti, gramotnosť a rôzne duševné alebo telesné postihnutia (osobitne v prípade, ak obeť trpí určitým druhom zdravotného postihnutia). Poskytnuté informácie by mali byť dostatočne podrobné. Obzvlášť dôležité sú informácie, ktoré umožnia obetiam zistiť aktuálny stav konania. Informácie, ktoré sa majú obetiam trestných činov poskytnúť, sú upravené v článku 4 ods. 1 písm. a/ až k/ smernice. Ich rozsah alebo podrobnosť sa môže líšiť v závislosti od osobitných potrieb a osobných pomerov obete a od druhu alebo povahy trestného činu. V neskorších štádiách sa môžu poskytnúť aj ďalšie podrobnosti, a to v závislosti od potrieb obete a relevantnosti týchto podrobných informácií v jednotlivých štádiách konania.

Osobitne je upravené **právo obetí pri podávaní trestných oznámení** (článok 5), **právo na informácie o svojom prípade** (článok 6), **právo na tlmočenie a preklad** (článok 7), ako aj **právo na prístup k službám na podporu obetí** (článok 8). Je úlohou členských štátov vybudovať *systém podpory obetí*, pričom v článku 9 je vymedzený jej minimálny rozsah. Podľa smernice povinnosť poskytovať informácie by sa nemala vzťahovať na prípady, kedy by to mohlo mať vplyv na riadny priebeh konania a podobne.

Smernica zaručuje obetiam **účasť na trestnom konaní**, osobitne **právo byť vypočutý, práva v prípade rozhodnutia skutok nestíhať, právo na záruky v súvislosti so službami restoratívnej spravodlivosti, právo na právnu pomoc, právo na náhradu výdavkov, právo na vrátenie vecí, právo na rozhodnutie o náhrade škody v rámci trestného konania**, a to podľa pravidiel stanovených vnútroštátnym právom.

Úlohou členských štátov je tiež zabezpečiť **ochranu obetí v priebehu vyšetrovania a súdneho konania**. V tomto smere bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu a v súlade so zásadami voľnej úvahy justičných orgánov, členské štáty zabezpečia, aby počas vyšetrovania a) sa výsluch obetí uskutočnil bez zbytočného odkladu po podaní trestného oznámenia príslušnému orgánu; b) bol počet výsluchov obetí čo najmenší a aby sa uskutočňovali iba vtedy, ak je to nevyhnutné na účely vyšetrovania trestného činu; c) obete mohol sprevádzať ich právny zástupca a osoba, ktorú si vyberú, pokiaľ sa neprijalo odôvodnené rozhodnutie, ktoré by to znemožňovalo; d) lekárske vyšetrenie bolo minimálne a aby sa uskutočňovalo iba vtedy, ak je to nevyhnutné na účely trestného konania. Smernica má zaistiť, aby boli identifikované zraniteľné obete podľa kritérií uvedených v článku 22 ods. 1 smernice a aby im bola poskytnutá náležitá ochrana v súlade s článkom 23 ods. 2, 3 smernice. Osobitná pozornosť sa venuje právu detských obetí na ochranu počas trestného konania (článok 24).

Predpokladom naplnenia týchto práv je **odborná príprava odborníkov z praxe** (všeobecná a špecializovaná), ktorí prichádzajú do kontaktu s obeťami trestných činov, s cieľom zaobchádzať s nimi s rešpektom, profesionálne a nestranne.

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do **16. novembra 2015**. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijatí tejto smernice, nahrádza rámcové rozhodnutie 2001/220/SVV bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva.

Pre bližšie oboznámenie sa s obsahom smernice je možné ju vyhľadať v Úradnom vestníku Európskej únie pod číslom 2012/29/EÚ (http://Eur-lex.Europa.eu/sk/index.htm).

Novela zákona o Európskom zatýkacom rozkaze

Zákonom č. 344/2012 Z. z. sa mení a dopĺňa zákon č. 154/2010 Z.z. o Európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len zákon o EZR) a taktiež zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí).

Ako vyplýva z dôvodovej správy k predmetnému zákonu, cieľom novelizácie je transpozícia rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o zmene a doplnení rámcových rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní do právneho poriadku Slovenskej republiky.

K zásadným zmenám zákona o EZR patrí využitie možnosti podľa čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV o Európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, v rámci ktorej môže štát odmietnuť vykonať Európsky zatýkací rozkaz v prípade, ak sa žiada o vydanie občana alebo osoby s obvyklým pobytom na svojom území, za účelom výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s obmedzením osobnej slobody, a to za podmienky, že tento členský štát prevezme výkon cudzieho rozhodnutia, na základe ktorého bol Európsky zatýkací rozkaz vydaný. Ide o žiaduce opatrenie reagujúce na potreby aplikačnej praxe a jeho zmyslom je, aby občania Slovenskej republiky a osoby s trvalým pobytom na jej území mali možnosť vykonať uložený trest odňatia slobody na území svojho domovského štátu (v danom prípade v Slovenskej republike), kde tieto osoby majú sociálne a rodinné väzby, ktoré môžu v konečnom dôsledku uľahčiť ich nápravu počas výkonu trestu odňatia slobody.

Ďalšou zásadnou zmenou vyplývajúcou z požiadaviek aplikačnej praxe je povinnosť sudcu vypočuť vyžiadanú osobu pred rozhodnutím o vzatí do predbežnej väzby. V prípade, ak sudca rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode, môže rozhodnúť o uložení primeraných opatrení alebo

obmedzení na zabránenie zmarenia účelu konania o Európskom zatýkacom rozkaze podľa Trestného poriadku.

Z ďalších zmien, ktoré zákon prináša možno spomenúť tieto:

- dopĺňa sa účel predbežnej väzby v súlade s úpravou vydávacej väzby;
- dopĺňajú sa dôvody pre prepustenie vyžiadanej osoby z predbežnej väzby;
- upravuje sa postup v prípadoch, ak od vydania Európskeho zatýkacieho rozkazu došlo k zmene vecnej alebo miestnej príslušnosti súdu vo veci, pre ktorú bol Európsky zatýkací rozkaz vydaný;
- zákon stanovuje, že zmena miesta výkonu väzby alebo zmena miesta výkonu trestu odňatia slobody v priebehu konania o Európskom zatýkacom rozkaze nemá vplyv na príslušnosť súdu;
- zákon zosúlaďuje rozhodovanie o väzbe podľa § 17 a § 18 s § 16 zákona o EZR a to tak, že o väzbe podľa spomenutých ustanovení zákona o EZR bude rozhodovať príslušný sudca krajského súdu a nie príslušný senát tohto súdu;
- zákon ukladá príslušnému sudcovi povinnosť vyrozumieť príslušný ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, ak je táto vo väzbe v súvislosti s trestným stíhaním slovenskými orgánmi, resp. vo výkone trestu odňatia slobody, čoho následkom dochádza k spočívaniu vydávacej väzby;
- zákon upravuje postup slovenských orgánov v prípadoch, keď sa žiada o vydanie občana Slovenskej republiky alebo osoby s obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky na účely výkonu trestu odňatia slobody do iného členského štátu;
- dopĺňa sa nový dôvod pre odmietnutie vykonania Európskeho zatýkacieho rozkazu v prípadoch, ak sa rozhodlo o uznaní a výkone rozhodnutia, na základe ktorého bol vydaný Európsky zatýkací rozkaz, podľa zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí.

Zákon č. 344/2012 Z. z novelizuje aj zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí. Táto novelizácia súvisí so zmenami zákona o EZR. Upravuje sa príslušnosť súdu v prípadoch, keď konanie o uznaní a výkone rozhodnutia začne na základe konania o Európskom zatýkacom rozkaze. Upravuje sa aj započítanie väzby podľa zákona o EZR na účely výkonu uznaného rozhodnutia.

Zákon č. 344/2012 Z. z nadobúda účinnosť od 1. decembra 2012.

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-68/12 Slovenská sporiteľňa, a. s. proti Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Najvyšším súdom Slovenskej republiky (Slovensko) 10. februára 2012

Výklad článku 101 ods. 1 a 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) – Pojem kartel – Zmluva uzatvorená medzi viacerými bankami o vypovedaní a opätovnom neuzavretí zmlúv o bežnom účte s konkurenčným podnikateľom usadeným na území iného členského štátu – Vplyv okolnosti na kvalifikáciu nelegálneho kartelu, ktorá sa v čase uzatvorenia dohody neuvádzala a ktorá spočívala v tom, že konkurenčný podnikateľ pôsobil na predmetnom trhu nelegálne.

Prejudiciálne otázky:

1. Je možné článok 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je právne významná skutočnosť, ak súťažiteľ /podnikateľ/ dotknutý kartelovou dohodou iných súťažiteľov /podnikateľov/, pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne?
2. Je pre výklad čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) právne významná skutočnosť, že v čase uzatvorenia kartelovej dohody, otázka legality pôsobenia tohto súťažiteľa /podnikateľa/, nebola príslušnými orgánmi na území Slovenskej republiky spochybnená?
3. Je možné čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že pre konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu alebo osobitný súhlas štatutárneho zástupcu podniku, ktorý je/mal byť účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž s konaním svojho zamestnanca v podobe splnomocnenia, pričom sa podnik od konania zamestnanca nedištancoval a zároveň došlo aj k implementácii dohody?
4. Je možné čl. 101 ods. 3 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je uplatniteľný i na základnú dohodu podľa čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), ktorá svojou povahou mala za následok vylúčenie z trhu individuálne [Or 1] určeného súťažiteľa /podnikateľa/, o ktorom bolo dodatočne zistené, že na trhu bezhotovostných devízových operácií obchodoval s devízovými hodnotami bez vnútroštátnym zákonom vyžadovanej devízovej licencie?

Vec C-324/12 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Handelsgericht Wien (Rakúsko) 9. júla 2012 – Novontech-Zala Kft proti LOGICDATA Electronic & Software Entwicklungs GmbH

Výklad článku 20 ods. 1 písm. b) a ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza Európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1) – Zmeškanie lehoty na podanie odporu proti Európskemu platobnému rozkazu v dôsledku nedbanlivosti advokáta dotknutého účastníka – Prípadná existencia vyššej moci alebo výnimočných okolností.

Prejudiciálne otázky:

1. Zakladá zmeškanie lehoty na podanie odporu proti Európskemu platobnému rozkazu advokátom povereným zastupovaním vlastné zavinenie odporcu v zmysle článku 20 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza Európske konanie o platobnom rozkaze?

2. Za predpokladu, že pochybenie advokáta nie je súčasťou vlastného zavinenia odporcu, má sa omylom nesprávne zapísanie dátumu uplynutia lehoty na podanie odporu proti Európskemu platobnému rozkazu, ktoré vykonal advokát poverený zastupovaním, považovať podľa článku 20 ods. 2 nariadenia (ES) 1896/2006 za výnimočné okolnosti?

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec Kotov proti Rusku (sťažnosť č. 54522/00) rozsudok Veľkej komory z 3. apríla 2012

Ochrana vlastníckych práv veriteľa po krachu banky zo strany štátu bola dostatočná.
Rozsudkom, ktorý **je právoplatný**[21]**,** Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) rozhodol **väčšinou hlasov** tak, že **nedošlo k porušeniu čl. 1 Dodatkového protokolu** (právo na ochranu majetku) k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

Tento prípad sa týkal nemožnosti ruského štátneho občana dosiahnuť náhradu škody od likvidátora[22] vymenovaného na spravovanie majetku banky, ktorá bola predtým súdom vyhlásená za insolventnú.

[21] Rozsudky Veľkej komory sú právoplatné (čl. 44 dohovoru).
Všetky právoplatné rozsudky sa doručia Výboru ministrov Rady Európy, ktorý dohliada na ich výkon. Ďalšie informácie o postupe pri výkone sú dostupné na internete: <www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution>.

[22] V dotknutom čase bol likvidátor v Rusku súkromnou osobou, ktorú zamestnával orgán veriteľov zastupujúci svoje vlastné záujmy. Bol vyberaný na otvorenom trhu spomedzi iných špecialistov uchádzajúcich sa o tú istú prácu. Pracoval za odmenu, ktorá bola voľne stanovená a bola vyplácaná orgánom veriteľov. Pokiaľ bol štát zapojený do konania vo veciach platobnej neschopnosti, vystupoval ako veriteľ, a nie ako orgán verejnej moci. Vymenovanie likvidátora potvrdzoval sudca. Avšak, vláda presvedčivo vysvetlila, že sudca tým len potvrdil rozhodnutie

ESĽP predovšetkým konštatoval, že Rusko nebolo priamo zodpovedné za úkony likvidátora, pretože podľa ruského práva likvidátor nezastupuje štát a ruské právo poskytuje ľuďom požadujúcim odškodnenie od likvidátorov dostatočný opravný prostriedok, ale sťažovateľ ho na konci likvidačného konania nevyužil.

Okolnosti prípadu

Sťažovateľ Vladimir Michalkovič Kotov je ruský štátny príslušník (narodený v roku 1948) a žije v Krasnodare (Rusko).

V apríli 1994 si uložil peniaze na sporiaci účet v komerčnej banke. V auguste toho istého roku potom, keď banka zmenila úroková sadzbu, chcel svoj účet zrušiť. Banka ho ale informovala, že z dôvodu nedostatku peňažných prostriedkov mu nemôže vrátiť pôvodný depozit a príslušné splatné úroky.

Pán Kotov začal proti banke súdne konanie. Dvoma rozsudkami (z 20. februára 1995 a 5. apríla 1996) Oktiabrijský okresný súd v Krasnodare stanovil sumu, ktorú mu banka dlží, na 17 983 rubľov (RUR)[23]. Medzičasom, konkrétne 16. júna 1995, Krasnodarský krajský obchodný súd vydal proti tejto banke likvidačný súdny príkaz a vymenoval likvidátora.

Celkové dlhy banky prevýšili jej disponibilné aktíva. Relevantná legislatíva ustanovovala, že v takýchto situáciách mali prednosť nároky individuálnych majiteľov depozitov, akým bol aj p. Kotov. Napriek tomu sa veriteľský výbor rozhodol pri rozdeľovaní aktív banky uprednostniť určité iné kategórie ľudí. Likvidátor toto rozhodnutie vykonal, čo viedlo k úplnej refundácii 700 jednotlivcov. Pán Kotov nebol jedným z nich. Dostal iba 140 rubľov (0.78 % dlžnej sumy, čo sa následne rovnalo 0.78 % aktív banky v likvidácii).

Opierajúc sa o čl. 1 dodatkového protokolu sa p. Kotov sťažoval, že z dôvodu nezákonného rozdelenia bankových aktív nemohol dosiahnuť účinné vyrovnanie dlhu, ktorý mala voči nemu banka.

Táto sťažnosť bola na ESĽP podaná 17. novembra 1993[24] a 4. mája 2006 bola vyhlásená za čiastočne prijateľnú. Rozsudkom Komory zo 14. januára 2010 ESĽP rozhodol, že došlo k porušeniu čl. 1 dodatkového protokolu z dôvodu nezákonného rozdelenia bankových aktív zo strany likvidátora, čo viedlo k nemožnosti sťažovateľa získať späť čiastku, ktorá mu bola priznaná v roku 1996 Oktiabrijským okresným súdom v Krasnodare.

Tento prípad bol 28. júna 2010 na požiadanie ruskej vlády predložený Veľkej komore. Konanie vo veci sa uskutočnilo 12. januára 2011.

Rozhodnutie ESĽP

Prijateľnosť

K časovej jurisdikcii

ESĽP uviedol, že rozdelenie bankových aktív bolo okamžitým úkonom, ku ktorému došlo pred aprílom 1998, a preto vzhľadom na to, že v Rusku vstúpil dohovor do platnosti 5. mája 1998, nespadalo do jeho časovej jurisdikcie.

---

orgánu veriteľov, a to po overení toho, či navrhovaná osoba spĺňala všetky kvalifikačné kritériá. Toto overenie nezakladalo žiadnu zodpovednosť štátu za spôsob, akým likvidátor vykonával svoje úlohy.

[23] Pri aktuálnom kurze približne 460 Eur.

[24] V rozsudku Komory bol chybne uvedený iný dátum ako dátum podania.

Pán Kotov sa tiež sťažoval na svoju nemožnosť vymáhať od likvidátora náhradu škody spôsobenú nezákonným rozdelením bankových aktív. Táto sťažnosť sa týkala súdneho konania z roku 1999. ESĽP preto rozhodol, že bol príslušný na preskúmanie pokračujúcich pokusov p. Kotova o obnovenie jeho práv po vstúpení dohovoru do platnosti v Rusku.

ESĽP uviedol, že strany sa dohodli na tom, že pôvodná čiastka priznaná Oktiabrijským okresným súdom v Krasnodare proti banke mohla byť považovaná za „majetok" p. Kotova v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ,,dohovor"); likvidátor konal nezákonne, keď rozdelil aktíva banky medzi určitých „privilegovaných" veriteľov; p. Kotov dostal oveľa menej, ako mohol legitímne očakávať. ESĽP dospel k záveru, že p. Kotov bol nezákonným konaním likvidátora pozbavený majetku.

Vláda ale tvrdila, že likvidátorom bola súkromná osoba, a nie zástupca štátu, a preto ESĽP nemal právomoc *(ratione personae)* prípad preskúmať. ESĽP v súlade s jeho predchádzajúcou judikatúrou pripomenul, že štáty sa nemôžu vyhnúť zodpovednosti delegovaním svojich povinností na súkromné skupiny. Štáty zároveň nemôžu byť priamo zodpovedné za pochybenia jednotlivcov. ESĽP poznamenal, že podľa ruského práva v dotknutom čase likvidátor nekonal ako zástupca štátu. Likvidátor bol funkčne a inštitucionálne nezávislý od štátu, bol zodpovedný za svoje konanie pred veriteľmi, štátne orgány mu nemohli dávať inštrukcie, a preto nemohli zasahovať do likvidačného procesu. Súdy nemohli preskúmať zákonnosť jeho úkonov potom, ako boli dokončené. Preto nebolo možné považovať štát priamo zodpovedným za pochybenie, ktorého sa likvidátor dopustil voči veriteľom banky.

Napriek už uvedenému domáce súdy uznali, že previnenia likvidátora boli vážne. Navyše, došlo k nim v oblasti, v ktorej by nedbalosť zo strany štátu pri boji s nefunkčnosťou a podvodmi mohla mať devastujúce účinky na štátnu ekonomiku, a tým by sa dotkla veľkého počtu individuálnych majetkových práv.

ESĽP rozhodol, že štát mal preto povinnosť ustanoviť minimálny legislatívny rámec, ktorý by ľuďom umožňoval uplatnenie ich majetkových práv a ich výkon. ESĽP následne skúmal, aké opravné právne mechanizmy v tom čase existovali v Rusku na nápravu nezákonného postupu likvidátora a prečo tieto mechanizmy nefungovali v prípade p. Kotova.

Pán Kotov sa pokúsil o obnovenie svojich práv v konaní proti banke, ktoré síce vyhral, ale rozhodnutie nebolo vykonateľné z dôvodu nedostatku disponibilných finančných prostriedkov. Jedinou zostávajúcou cestou pre sťažovateľa bolo podanie žaloby o náhradu škody *(tort action)* proti likvidátorovi. Vláda namietala, že p. Kotov likvidátora riadne nežaloval, najmä, že podal žalobu na obchodné súdy namiesto súdov so všeobecnou pôsobnosťou, a urobil tak predčasne, konkrétne pred ukončením konania vo veci insolventnosti.

ESĽP konštatoval, že zatiaľ čo domáce súdy sú v zásade povolanejšie na výklad národnej legislatívy, ruské právne predpisy upravujúce jurisdikciu neboli v tom čase jasné. Teda, kým Občiansky súdny poriadok ustanovoval, že o peňažných sporoch zahŕňajúcich jednotlivca mali rozhodovať súdy so všeobecnou právomocou, zákony o insolventnosti z roku 1992 a 1998, ako aj Obchodný súdny poriadok a zákon o insolventnosti bánk z roku 1999 ustanovovali iné pravidlo, menovite, že všetky spory vyplývajúce z konania vo veciach insolventnosti spadajú do právomoci obchodných súdov.

Obchodné súdy preskúmali žalobu p. Kotova na troch stupňoch domácej jurisdikcie. Navyše, otázka nedostatku právomoci *(wrong jurisdiction)* vzišla iba v roku 2001, teda po upovedomení ruskej vlády o

tomto prípade. Preto, aj keď p. Kotov urobil chybu, keď sa obrátil na obchodné súdy, jeho chyba nemohla byť použitá proti nemu.

Bez ohľadu na už uvedené ESĽP súhlasil s argumentom vlády, že zažalovanie likvidátora pred koncom likvidačného konania v zásade vytvorilo nebezpečenstvo, že veritelia budú dvakrát uspokojení za niečo, čo bolo v podstate tou istou finančnou stratou. Druhý argument predložený vládou (riziko „dvojitého odškodnenia“) bol z tohto dôvodu opodstatnený. ESĽP preto rozhodol, že poškodený veriteľ predtým, ako mohol požadovať náhradu škody od likvidátora osobne, mal počkať, až dlžná spoločnosť zanikne.

Pán Kotov ale nezažaloval likvidátora v takomto štádiu, teda po ukončení likvidačného konania. Konanie proti likvidátorovi začal v čase, keď likvidácia stále prebiehala. Bola ukončená až niekoľko dní po vyhlásení rozsudku z 9. júna 1999, ktorým bol zamietnutý uplatňovaný nárok p. Kotova proti likvidátorovi. ESĽP preto dospel k záveru, že časové obmedzenie sťažovateľovho oprávnenia na obnovu jeho peňažných práv neovplyvnilo podstatu jeho práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a toto obmedzenie zostalo v rámci voľného uváženia štátu známeho ako „priestor na voľnú úvahu *(„margin of appreciation“)*.

ESĽP konštatoval, že ruský právny rámec teda p. Kotovovi poskytoval mechanizmus na ochranu jeho práv. Preto nedošlo k porušeniu čl. 1 dodatkového protokolu.

Vybrané právne princípy a úvahy ESĽP použité v tomto rozsudku

ESĽP pripomenul, že peňažná pohľadávka doložená konečným súdnym rozhodnutím [v judikatúre ESĽP často uvedená ako „vykonateľná pohľadávka *(judgement dept)*“] ním bola vždy považovaná za „majetok“ v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu (pozri *Burdov v. Russia*, č. 59498/00, § 40, ECHR 2002-III; a *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece*, 9. december 1994, § 59, séria A, č. 301-B). No ak je dlžníkom súkromná osoba alebo spoločnosť, peňažná pohľadávka, dokonca doložená rozhodnutím súdu, je menej istá, pretože jej vykonateľnosť do značnej miery závisí na platobnej schopnosti dlžníka. Ako už ESĽP opakovane rozhodol, „ak je dlžníkom súkromný subjekt,... štát nie je spravidla priamo zodpovedný za dlhy súkromných subjektov a jeho povinnosti sú obmedzené na poskytovanie veriteľovi potrebnej pomoci pri výkone príslušných rozhodnutí súdu, napríklad prostredníctvom služieb exekútora *(bailiff service)* alebo konania vo veciach platobnej neschopnosti“ (pozri napr. *Shestakov v. Russia* (rozhodnutie), č. 48757/99, 18. jún 2002; *Krivonogova v. Russia* (rozhodnutie), č. 74694/01, 1. apríl 2004; a *Kesyan v. Russia*, č. 36496/02, 19. október 2006; pozri taktiež *Scollo v. Italy*, 28. september 1995, séria A, č. 315-C, § 44; a *Fuklev v. Ukraine*, č. 71186/01, § 84, 7. jún 2005). Napriek tomu tieto peňažné pohľadávky možno taktiež charakterizovať ako „majetok“.

Právne postavenie likvidátora

ESĽP už rozhodoval o otázke, či štát môže byť podľa dohovoru zodpovedný za konanie obchodnej spoločnosti alebo súkromnej osoby. Prvá kategória prípadov (do ktorej patrí tento prípad) sa týka zodpovednosti štátu *ratione personae* za konanie orgánu, ktorý nie je, aspoň formálne, „orgánom verejnej moci“. V prípade *Costello-Roberts proti Spojenému kráľovstvu* ESĽP rozhodol, že štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že prenesie svoje povinnosti na súkromné subjekty alebo jednotlivcov, v uvedenom prípade na súkromnú školu. ESĽP rovnako rozhodol v prípade *Storck proti Nemecku* (č. 61603/00, § 103, ECHR 2005-V), že štát podlieha povinnosti vykonávať dohľad a kontrolu nad súkromnými psychiatrickými liečebňami, v ktorých mohli byť pacienti držaní proti ich vôli [pozri tiež prípady *Evaldsson and Others v. Sweden*, č. 75252/01, § 63, 13. február 2007 týkajúci sa organizácie

pracovného trhu; *Buzescu v. Romania*, už uvedený, § 78, týkajúci sa advokátskej komory; a *Woś v. Poland*, už uvedený, § 71– § 74, v ktorom bolo prerokovávané postavenie Nadácie poľsko-nemeckého zmierenia (Polish-German Reconciliation Foundation)].
Druhá kategória prípadov sa týka *locus standi* sťažujúceho sa subjektu podľa čl. 34 dohovoru a pojmu „vládne organizácie". V prípade *Radio France a ďalší proti Francúzsku* [(rozh.), č. 53984/00, § 26, ECHR 2003-X (výňatky)] ESĽP uviedol: *„... Kategória „vládna organizácia" zahŕňa právnické osoby, ktoré sa podieľajú na výkone vládnej moci alebo vykonávajú verejnú správu (public service) pod kontrolou vlády. Aby bolo možné určiť, či akákoľvek dotknutá právnická osoba iná ako územný orgán spadá do tejto kategórie, je potrebné vziať do úvahy jej právne postavenie, a tam, kde je to vhodné, práva, ktoré jej toto postavenie dáva, povahu činnosti, ktorú vykonáva, a kontext, v ktorom je táto činnosť vykonávaná, a mieru jej nezávislosti od politických orgánov.".*

Čo sa týka subjektu *Radio France*, ESĽP konštatoval, že hoci mu boli zverené úlohy verejnej správy a vo veciach svojho financovania do značnej miery záviselo od štátu, zákonodarca navrhol rámec, ktorý bol jasne určený na zabezpečenie jeho redakčnej nezávislosti a autonómie. V tomto ohľade medzi *Radio France* a spoločnosťami, ktoré prevádzkovali „súkromné" rozhlasové stanice, ktoré samy osebe tiež podliehali rôznym právnym a regulačným obmedzeniam, existoval malý rozdiel. ESĽP preto dospel k záveru, že *Radio France* bolo na účely čl. 34 dohovoru mimovládnou organizáciou. Podobne ESĽP rozhodol, že spoločnosť sťažovateľa v prípade *Plavebné linky Iránskej islamskej republiky proti Turecku* (č. 40998/98, § 79, ECHR 2007-...) bola mimovládnou organizáciou, a to napriek skutočnosti, že bola úplne vo vlastníctve iránskeho štátu a že väčšina členov predstavenstva bola vymenovaná štátom. ESĽP konštatoval, že spoločnosť sťažovateľa bola právnea finančne nezávislá od štátu a bola prevádzkovaná ako obchodné podnikanie.
Napriek rozdielu medzi pojmom „vládna organizácia" a „orgán verejnej moci" bol typ analýzy použitý ESĽP v týchto dvoch prípadoch bol podobný. Preto boli zásady zakotvené v prípade *Radio France* použiteľné v prípade *Mykhaylenky a ďalší proti Ukrajine* (č. 35091/02, č. 35196/02, č. 35201/02, č. 35204/02, č. 35945/02, č. 35949/02, č. 35953/02, č. 36800/02, č. 38296/02 a č. 42814/02, § 43 – §46, ECHR 2004-XII), ktorý sa týkal otázky zodpovednosti štátu za dlhy podniku pôsobiaceho na súkromnom trhu (pozri tiež *Yershova v. Russia*, č. 1387/04, § 55 a § 62, 8. apríl 2010).

Pokiaľ ide o právne postavenie likvidátorov, toto postavenie bolo predmetom preskúmania ESĽP v týchto prípadoch. V prípade *Katsyuk* (už uvedený, § 39) ESĽP rozhodol, že likvidátor nemal žiadnu charakteristiku „vládnej organizácie", keďže od jeho vymenovania a schválenia jeho správy obchodným súdom mu nemohol ako taký udeliť takéto postavenie [pozri tiež *Bakalov and Others v. Bulgaria* (rozh.), č. 55796/00, 18. september 2007]. Je však potrebné upresniť, že v tomto prípade bol likvidátor vymenovaný v čase, keď podnik dlžníka už nebol schopný plniť svoje záväzky. Okrem toho konanie likvidátora nebolo napadnuté ako nezákonné alebo neprimerané. Ústrednou otázkou bolo skôr to, či samotným vymenovaním likvidátora ukrajinské orgány prevzali zodpovednosť za dlhy súkromného podniku, a ESĽP konštatoval, že neprevzali.
V prípade *Sychev proti Ukrajine* (č. 4773/02, § 54 až § 56, 11. október 2005) ESĽP skúmal postavenie likvidačného výboru a dospel k záveru, že jeho dlhodobá neschopnosť vykonať súdne rozhodnutie „bola spôsobená nevytvorením účinného systému na výkon súdnych rozhodnutí zo strany štátu, ktoré vydal proti spoločnostiam v úpadku" [pozri tiež *Pokutnaya v. Russia* (rozh.), č. 26856/04, 3. júl 2008]. ESĽP sa však nezaoberal otázkou, či výbor bol „orgánom verejnej moci *(public authority)*". Bol

zameraný skôr na nedodržanie pozitívnych povinností štátu v tejto oblasti. ESĽP taktiež neskúmal túto otázku v prípadoch, keď sa musel rozhodnúť, či bol čl. 6 dohovoru aplikovateľný na spory vyplývajúce z likvidačného konania (pozri napr. *Werner v. Poland*, č. 26760/95, § 34, 15. november 2001; pozri tiež *Ismeta Bačić v. Croatia*, č. 43595/06, § 27, 19. jún 2008), alebo na prípady, keď ESĽP skúmal dĺžku konania vo veciach platobnej neschopnosti (pozri *Luordo v. Italy*, č. 32190/96, § 67– § 71, ECHR 2003-IX). ESĽP v mnohých prípadoch rozhodol, že čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu ustanovuje pozitívnu povinnosť štátu napomáhať súkromným osobám pri výkone rozsudkov súdu proti iným súkromným osobám (pozri *Fuklev v. Ukraine*, už uvedený, § 84 a § 91; *Scollo v. Italy*, už uvedený, § 44; *Fociac v. Romania*, č. 2577/02, § 70, 3. február 2005; a *Kesyan v. Russia*, už uvedený, § 79 a § 80, 19. október 2006).

Povaha a rozsah pozitívneho záväzku štátu v kontexte konaní vo veciach platobnej neschopnosti

ESĽP opakovane konštatoval, že čl. 1 dodatkového protokolu tiež zakladá určité pozitívne záväzky. Preto v prípade *Öneryıldız v. Turkey* ([Veľká komora], č. 48939/99, § 134, ESĽP 2004 XII), ktorý sa týkal zničenia majetku sťažovateľa v dôsledku výbuchu plynu, ESĽP rozhodol, že skutočný účinný výkon práva chráneného čl. 1 dodatkového protokolu nezávisí iba na záväzku štátu nezasahovať, ale môže vyžadovať pozitívne opatrenia ochrany najmä tam, kde existuje priama súvislosť medzi opatreniami, ktoré by mohol sťažovateľ od úradov legitímne očakávať, a jeho efektívnym užívaním svojho majetku. Aj v horizontálnych vzťahoch by mohli existovať dôvody verejného záujmu, ktoré môžu

štátu uložiť určité povinnosti. Napríklad v prípade *Broniowski v. Poland* ([Veľká komora], č. 31443/96, § 143, ESĽP 2004-V) ESĽP rozhodol, že pozitívne záväzky vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu môžu od štátu vyžadovať, aby prijal opatrenia nevyhnutné na ochranu vlastníckych práv.

ESĽP uviedol, že nie je možné presne definovať hranicu medzi pozitívnymi a negatívnymi záväzkami štátu podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Aplikovateľné princípy sú ale podobné. Či už je prípad analyzovaný z hľadiska pozitívnej povinnosti štátu alebo z hľadiska zásahu zo strany orgánu verejnej moci, ktorý je potrebné odôvodniť, kritériá, ktoré sa majú aplikovať, sa v podstate nelíšia. V kontexte oboch sa musí brať ohľad na spravodlivú rovnováhu, ktorú je potrebné dosiahnuť medzi protichodnými záujmami jednotlivca a spoločnosti ako celku. Je tiež pravdou, že ciele stanovené v tomto ustanovení môžu mať určitý význam pri posudzovaní toho, či bola dosiahnutá rovnováha medzi požiadavkami dotknutého všeobecného záujmu a základnými vlastníckymi právami sťažovateľa. V kontexte oboch je štátu pri určovaní opatrení, ktoré majú byť prijaté s cieľom zabezpečiť dodržiavanie dohovoru, daný určitý priestor na voľnú úvahu (pozri mutatis mutandis *Hatton and Othersv. the United Kingdom* [Veľká komora], č. 36022/97, § 98 a nasl., ECHR 2003-VIII; a rozsudok Veľkej komory v prípade *Broniowski*, už uvedený, § 144).

Povaha a rozsah pozitívnych záväzkov štátu sa líši v závislosti od okolností prípadu, preto v prípade *Öneryıldız* (pozri už uvedené) strata majetku sťažovateľa bola výsledkom zjavnej nedbanlivosti orgánov navzdory veľmi nebezpečnej situácii. Naopak, ak sa vec týka bežných ekonomických vzťahov medzi súkromnými subjektmi, tieto pozitívne záväzky sú omnoho obmedzenejšie. ESĽP preto pri mnohých príležitostiach zdôraznil, že čl. 1 dodatkového protokolu nemožno vykladať ako ukladajúci zmluvným štátom určitú všeobecnú povinnosť garantovať dlhy súkromných subjektov (pozri mutatis mutandis *Shestakov*, už uvedený; a *Scollo*, už uvedený, § 44, a pozri najmä odôvodnenie ESĽP v prípade *Anokhin v. Russia* (rozhodnutie), č. 25867/02, 31. máj 2007).

Ale, ESĽP tiež konštatoval, že za určitých okolností môže čl. 1 dodatkového protokolu vyžadovať „opatrenia, ktoré sú potrebné na ochranu vlastníckych práv..., dokonca aj v prípadoch zahŕňajúcich súdny spor medzi jednotlivcami alebo obchodnými spoločnosťami“ (*Sovtransavto Holding*, už uvedený, § 96). Táto zásada bola široko aplikovaná v rámci konania o výkon rozhodnutia proti súkromným dlžníkom (pozri *Fuklev*, už uvedený, § 89 – § 91; *Kesyan*, už uvedený, § 79 – § 80; pozri tiež *Kin-Stib and Majkić v. Serbia*, č. 12312/05, § 84, 20. apríl 2010; *Marčić and Others v. Serbia*, č. 17556/05, § 56, 30. október 2007, a mutatis mutandis *Matheus v. France*, č. 62740/00, § 68 a nasl., 31. marec 2005).

V prípade *Blumberga v. Latvia* (č. 70930/01, § 67, 14. október 2008) ESĽP uviedol: ,,Ak sa zásahu do pokojného užívania majetku dopustí súkromný jednotlivec, pre štát vzniká pozitívna povinnosť zaistiť vo svojom domácom právnom systéme, aby boli vlastnícke práva dostatočne chránené zákonom a aby boli dostupné adekvátne opravné prostriedky, prostredníctvom ktorých môže obeť zásahu uchrániť svoje práva vrátane, v prípade potreby, požadovania náhrady škody v súvislosti s hocijakou spôsobenou ujmou“. Ďalej uviedol, že opatrenia, ktoré môže byť štát v súvislosti s tým povinný poskytnúť, môžu byť preventívne alebo nápravné.

Pokiaľ ide o nápravné opatrenia, ktoré môže byť štát za určitých okolností povinný poskytnúť, tieto zahŕňajú primeraný právny mechanizmus umožňujúci poškodenej strane účinne uplatniť svoje práva. Aj keď čl. 1 dodatkového protokolu neobsahuje žiadne explicitné procesné požiadavky, existencia procesných pozitívnych záväzkov podľa tohto ustanovenia bola ESĽP uznaná tak v prípadoch zahŕňajúcich štátne orgány (pozri *Jokela v. Finland*, č. 28856/95, § 45, ECHR 2002-IV; pozri tiež *Zehentner v. Austria*, č. 20082/02, § 73, 16. júl 2009), ako aj v prípadoch iba medzi súkromnými stranami (ako v danom prípade). V prípade patriacom do druhej kategórie preto ESĽP konštatoval, že štáty majú povinnosť umožniť súdne konania, ktoré poskytnú potrebné procesné záruky, a tým umožnia domácim súdom a tribunálom, aby účinne a spravodlivo rozhodovali o sporoch medzi súkromnými osobami (*Sovtransavto Holding*, už uvedený, § 96; pozri tiež *Anheuser-Busch Inc. v. Portugal* [Veľká komora], č. 73049/01, § 83, ECHR 2007-I, a *Freitag v. Germany*, č. 71440/01, § 54, 19. júl 2007).

Napokon ESĽP zopakoval, že pri posudzovaní súladu s čl. 1 dodatkového protokolu musí vykonať celkové posúdenie rozličných dotknutých záujmov majúc na zreteli, že dohovor má za cieľ chrániť práva, ktoré sú použiteľné a účinné. Musí sa preto pozrieť nad rámec vonkajších príznakov a vyšetriť stav namietanej situácie (pozri *Plechanow v. Poland*, už uvedený, § 101).

ESĽP ale znovu pripomenul, že štáty nemôžu byť priamo zodpovedné za dlhy súkromných spoločností alebo chyby, ktorých sa dopustili ich manažéri (alebo likvidátori, ako v tomto prípade). V danom prípade uložením peňazí do súkromnej banky sťažovateľ prijal určité riziká vrátane rizík spojených so zlým hospodárením alebo dokonca s podvodom. Štát preto nemohol niesť žiadnu občianskoprávnu zodpovednosť za nezákonné konanie likvidátora.

K otázke, či konanie, ktoré začal sťažovateľ, bolo predčasné

ESĽP zastáva názor, že námietka „dvojitého odškodnenia“ uplatnená vnútroštátnymi súdmi nebola bezvýznamná. Ak by sťažovateľ úspešne žaloval likvidátora, a potom pokračoval v tom, aby dostal späť to, čo mu priznal súd voči banke, bol by účinne odškodnený dvakrát za niečo, čo bolo v podstate rovnakou finančnou stratou. Preto, pokiaľ likvidačné konanie stále prebiehalo, bolo odmietnutie súdu zaoberať sa sťažovateľovým nárokom voči likvidátorovi logické. Aj keď vzhľadom na okolnosti daného

prípadu bola pravdepodobnosť navrátenia sumy pôvodne priznanej súdmi malá, všeobecné pravidlo uplatnené súdom v rozsudku z 9. júna 1999 nemohlo byť zamietnuté ako nedostatočne opodstatnené. Toto pravidlo nepochybne znamenalo, že poškodený veriteľ predtým, ako mohol požadovať náhradu škody od likvidátora osobne, mal počkať, až dlžná spoločnosť zanikne. ESĽP ale poukázal na to, že v prípadoch, ktoré vzišli z individuálnych žalôb, úlohou ESĽP nie je preskúmať relevantnú právnu úpravu čisto teoreticky. Naopak, musí sa obmedziť, pokiaľ možno, na preskúmanie sporných otázok vyplývajúcich z jemu predloženého prípadu (pozri mutatis mutandis, okrem iných *Taxquet v. Belgium* [Veľká komora], č. 926/05, § 83, ECHR 2010).

Okrem toho ESĽP ďalej zopakoval, že priestor na voľnú úvahu daný zákonodarcovi pri implementácii sociálnej a ekonomickej politiky by mal byť široký (pozri okrem mnohých iných zdrojov *Jahn and Others v. Germany* [Veľká komora], č. 46720/99, č. 72203/01 a č. 72552/01, § 91, ECHR 2005-VI) najmä v situáciách, kde štát musí brať, ako v danom prípade, ohľad na protichodné súkromné záujmy v horizontálnych vzťahoch v oblasti, ako napr. konanie vo veciach platobnej neschopnosti.

Zákon teda ustanovoval „odložený/neskorší“ kompenzačný prostriedok, ale sťažovateľ ho nevyužil, keď sa stal dostupným. Vzhľadom na to, že nemožnosť požadovať náhradu škody od likvidátora mala obmedzené trvanie a existovala len po dobu konania vo veci platobnej neschopnosti, a vzhľadom na absenciu akéhokoľvek argumentu zo strany sťažovateľa, prečo by to mohlo byť za daných okolností neprimerané, ESĽP dospel k záveru, že takéto obmedzenie nemalo vplyv na podstatu práv sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu a zostalo v rámci priestoru štátu na voľnú úvahu.

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie

Vec T-194/10 Maďarsko proti Európskej Komisii rozsudok Všeobecného súdu (siedmej komory) z 8. novembra 2012

[Žaloba o neplatnosť – Nariadenie (ES) č. 1234/2007 – Nariadenie (ES) č. 607/2009 – Neprípustnosť]

Zrušenie zápisu zemepisného označenia „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ s označením Slovenska ako krajiny pôvodu, do registra chránených označení pôvodu a zemepisných označení vín z dôvodu, že zemepisným chráneným označením je názov „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť“.

Všeobecný súd zamietol žalobu Maďarska podanú proti zápisu označenia „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ pre Slovensko v databáze E-BacchusTento zápis totiž nemožno napadnúť, pretože sa vykonával automaticky na základe ochrany, ktorú toto označenie požívalo v Únii ešte pred zavedením databázy

Skutkový stav:

Vinohradnícky región Tokaj sa nachádza v Maďarsku i na Slovensku.

Na žiadosť Slovenska Komisia zapísala chránené označenie pôvodu „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ do zoznamov akostných vín vyrobených vo vymedzených regiónoch (ďalej len „akostné vína psr“), ktoré uverejnila v *Úradnom vestníku Európskej únie* 17. februára 2006 a 10. mája 2007.

Dňa 31. júla 2009, t. j. deň pred zavedením elektronického registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení vín (databáza nazývaná E-Bacchus[25]), bol uverejnený nový zoznam akostných vín psr. Tento zoznam obsahoval zmenu požadovanú Slovenskom v chránenom označení pôvodu uverejnenom v predchádzajúcich zoznamoch. Do tohto nového zoznamu bolo teda zapísané chránené označenie pôvodu „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť".

Databáza E-Bacchus bola zavedená namiesto uverejňovania zoznamov akostných vín psr. Na základe nového zoznamu bolo chránené označenie pôvodu „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť" zapísané v databáze E-Bacchus pre vinohradnícky región Tokaj nachádzajúci sa na Slovensku.

Dňa 30. novembra 2009 Slovensko zaslalo Komisii list, v ktorom ju žiadalo o nahradenie v databáze E-Bacchus chráneného označenia pôvodu „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť" chráneným označením pôvodu „Vinohradnícka oblasť Tokaj". V tejto súvislosti daný členský štát uviedol, že označenie pôvodu „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť" bola zapísaná do zoznamu akostných vín psr omylom a že vo vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej sa má zápis do zoznamu vykonať, sa v skutočnosti nachádza označenie „Vinohradnícka oblasť Tokaj".

Po tom, ako sa Komisia ubezpečila, že ku dňu zavedenia databázy E-Bacchus sa v predmetnej slovenskej právnej úprave skutočne uvádzalo označenie „Vinohradnícka oblasť Tokaj", zmenila v súlade so žiadosťou Slovenska informácie uvedené v tejto databáze.

Maďarsko však túto zmenu napadlo, pričom poukazovalo na novú slovenskú právnu úpravu v oblasti vinárstva prijatú 30. júna 2009 (ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2009), v ktorej sa uvádzal výraz „Tokajská vinohradnícka oblasť". Maďarsko sa teda obrátilo na Všeobecný súd, pričom požadovalo zrušenie zápisu vykonaného Komisiou v databáze „E-Bacchus" chráneného označenia pôvodu „Vinohradnícka oblasť Tokaj" pre Slovensko.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku v prvom rade rozhodol, že označenia vín, ktoré sú už chránené podľa právnej úpravy Únie platnej pred zavedením databázy E-Bacchus, sú automaticky chránené podľa právnej úpravy platnej po zavedení tejto databázy. Zavedenie uvedenej databázy tak nezmenilo povahu ochrany týchto označení vín, takže ich ochrana vôbec nezávisí od ich zápisu v databáze. Tento zápis je totiž len dôsledkom automatického prenesenia už existujúcej ochrany podľa jedného právneho režimu do druhého, a nie podmienkou tejto ochrany.

Všeobecný súd ďalej uviedol, že ochrana označení vín poskytovaná právnou úpravou Únie v znení platnom pred zavedením databázy E-Bacchus sa zakladala na označeniach vín, ako vyplývali z právnych úprav členských štátov. Táto ochrana nevyplýva z autonómneho postupu Spoločenstva ani z mechanizmu, v ktorom by sa zemepisné označenia uznané členskými štátmi na konci zhrnuli do aktu Spoločenstva so záväznou povahou. V tomto ohľade Všeobecný súd konštatoval, že slovenská právna úprava účinná 1. augusta 2009 – t. j. v deň zavedenia databázy E-Bacchus –, na ktorej sa zakladá ochrana Spoločenstva označení vín, pokiaľ ide o vinohradnícky región Tokaj na Slovensku, obsahovala len označenie „Vinohradnícka oblasť Tokaj", takže jedine toto označenie pôvodu mohlo byť v tom čase chránené v Únii.

V tejto súvislosti Všeobecný súd spresnil, že nesprávne uverejnenie chráneného označenia pôvodu „Tokajská/Tokajské/Tokajský vinohradnícka oblasť" v úradnom vestníku nič nezmenilo na tom, že podľa slovenskej právnej úpravy, ktorá je ako jediná relevantná, požívalo 1. augusta 2009 ochranu len

[25] http://ec.Europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus.

označenie „Vinohradnícka oblasť Tokaj“. Rovnako ani okolnosť, že nová slovenská právna úprava v oblasti vinárstva prijatá 30. júna 2009 uvádzala výraz „Tokajská vinohradnícka oblasť“, nemôže spochybniť skutočnosť, že označenie „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ bolo 1. augusta 2009 chránené, pretože nová právna úprava nadobudla účinnosť až 1. septembra 2009.

Za týchto okolností Všeobecný súd rozhodol, že tým, že zápis označenia „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ bolo chránené právom Únie už pred jeho zápisom v databáze E-Bacchus, tento zápis nemôže vyvolávať právne účinky. Keďže v súlade so Zmluvou Všeobecný súd preskúmava zákonnosť len tých aktov orgánov Únie, ktoré zakladajú právne účinky, zamietol žalobu Maďarska ako neprípustnú.

Konania súvisiace so SR na Všeobecnom súde

Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Komisii

[Žaloba NCHZ proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; hospodárska súťaž; pokuta za kartelovú dohodu]

Žalobou zo 14. septembra 2009 sa spoločnosť Novácke chemické závody, a. s., domáha zrušenia rozhodnutia Komisie[26], v ktorom Komisia uznala žalobcu spolu s inými podnikmi zodpovedným za porušenie článku 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva[27] a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore[28], a to prostredníctvom rozdelenia trhu, kvót, rozdelenia zákazníkov, stanovenia cien a výmeny citlivých obchodných informácií medzi dodávateľmi karbidu vápnika a horčíkových granulátov. Subsidiárne žalobca žiada zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorá mu bola uložená podľa článku 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy vo výške 19 600 000 Eur.

Žalobca uvádza, že Komisia porušila zásadu proporcionality a rovnosti zaobchádzania, ktoré sú všeobecnými zásadami práva Spoločenstva, tým, že žalobcovi uložila mimoriadne vysokú a neprimeranú pokutu. Po druhé žalobca uvádza, že Komisia sa nezaoberala žalobcovou schopnosťou uhradiť pokutu a nebezpečenstvom, že pokuta môže viesť ku konkurznému konaniu voči nemu. Po tretie žalobca tvrdí, že priamym dôsledkom konkurzného konania proti žalobcovi bude jeho odstránenie ako konkurenta na relevantnom trhu, čím podľa žalobcu Komisia narušila alebo obmedzila hospodársku súťaž na relevantnom trhu.

Vo veci sa konalo pojednávanie 25. apríla 2012.

Dátum vyhlásenia rozhodnutia je stanovený na 12. decembra 2012.

---

[26] Rozhodnutie z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - vápnikové a horčíkové reagencie pre oceliarsky a plynárenský priemysel).

[27] V súčasnosti článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

[28] Tento článok je v podstate totožný s článkom 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Vec T-392/09 1. garantovaná a. s. proti Komisii

[Žaloba spoločnosti 1. garantovaná proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; hospodárska súťaž; pokuta za kartelovú dohodu]

Toto konanie úzko súvisí s konaním vo veci T-352/09 Novácke chemické závody proti Komisii (pozri vyššie). Predmetom konania na Všeobecnom súde je žaloba podaná 2. októbra 2009 spoločnosťou 1. garantovaná, a. s., proti Komisii Európskych spoločenstiev. V júli 2009 uložila Komisia pokuty v celkovej výške 61 120 000 Eur deviatim spoločnostiam: Almamet, Donau Chemie, Ecka Granulate, Slovenské elektrárne (za jej bývalú dcérsku spoločnosť TDR metalurgija), Novácke chemické závody a jej bývalej materskej spoločnosti 1. Garantovaná, SKW Stahl-Metallurgie a jej bývalým materským spoločnostiam Evonik Degussa a Arques industries za porušenie ustanovení Zmluvy o Založení Európskeho spoločenstva o zákaze kartelov a obmedzujúcich obchodných praktík.

Žalobkyňa (1. garantovaná a. s.) svojou žalobou žiada zrušenie rozhodnutia Komisie[29], v ktorom Komisia konštatovala existenciu kartelovej dohody v odvetviach acetylidu vápenatého a horčíka, ktorá viedla k porušeniu článku *81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,* a za ktorú bola žalobkyňa vyhlásená za solidárne zodpovednú so spoločnosťou Novácke chemické závody a. s. (ďalej len „NCHZ“).

Žalobkyňa po prvé uvádza, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia a skutkového omylu tým, že pričíta konanie NCHZ žalobkyni, že nezákonne obrátila dôkazné bremeno na žalobkyňu a tým, že sama dôkazné bremeno neuniesla. Žalobkyňa tvrdí, že Komisia na ňu, ako na väčšinového akcionára spoločnosti, ktorá sa priamo zúčastnila porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, nesprávne použila domnienku použiteľnú na materské spoločnosti, ktoré sú jediným vlastníkom dcérskej spoločnosti. Žalobkyňa tvrdí, že Komisia nepreukázala, že žalobkyňa skutočne a účinne vykonávala rozhodujúci vplyv na NCHZ v dobe protiprávneho konania.

Po druhé sa žalobkyňa, subsidiárne pre prípad, že Súdny dvor potvrdí jej zodpovednosť, domáha, aby bola pokuta, ktorá jej bola uložená solidárne s NCHZ, znížená v rámci neobmedzenej právomoci Súdneho dvora podľa článku *229 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva* v spojení s *článkom 31 nariadenia (ES) č. 1/2003*[30], pretože Komisia nesprávne použila hranicu 10% obratu obsiahnutú v *článku 23 nariadenia (ES) č. 1/2003*. Podľa žalobkyne sa Komisia zjavne dopustila omylu, keď použila rok 2007, namiesto roku 2008, ako referenčný rok pre výpočet 10% obratu.
Pokiaľ ide o výšku pokuty, žalobkyňa tvrdí, že je neprimeraná vo vzťahu k sledovaným legitímnym záujmom, konkrétne k záujmu zabezpečiť, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená. Podľa žalobkyne výška pokuty spôsobí zníženie počtu súťažiacich a posilní postavenie najväčšej spoločnosti *Akzo Nobel* na trhu, čo je v rozpore s cieľom uvedeným v *článku 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva*.

---

[29] Rozhodnutie K(2009) 5791 v konečnom znení z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - Činidlá na báze acetylidu vápenatého a horčíka pre oceliarsky a plynárenský priemysel).
[30] Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaţe stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Text s významom pre EHP).

Nakoniec žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia, keď nepoužila svoje vlastné usmernenia[31], pokiaľ ide o schopnosť žalobkyne zaplatiť túto pokutu. Žalobkyňa konkrétne tvrdí, že zamietnutie jej tvrdení o jej neschopnosti platiť je nedostatočne odôvodnené a je zjavne neprimerané, pretože Komisia údajne nezohľadnila objektívny dôkaz, ktorý jej bol poskytnutý, že uloženie pokuty by nezvratne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť žalobkyne a viedlo by ku strate celej hodnoty jej majetku.
Vo veci sa konalo pojednávanie 25. apríla 2012.
Dátum vyhlásenia rozhodnutia je stanovený na 12. decembra 2012.

Vec T-136/11 Pelicantravel.com s. r. o., Bratislava, Slovenská republika, proti Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu /ÚHVT/

[Žaloba pelicantravel.com proti ÚHVT o neplatnosť aktu inštitúcií ES; ochranné známky Spoločenstva – „Pelikan“ – zneužitie ochrany]

Žalobou z 10. marca 2011 sa žalobca, Pelicantraval.com s. r. o., domáha zrušenia rozhodnutie druhého odvolacieho senátu ÚHVT (ochranné známky a vzory) z 9. decembra 2010 vo veci R 1428/20029-2 a žiada, aby Všeobecný súd zaviazal ÚHVT (ochranné známky a vzory) na náhradu trov konania žalobcu.

Žalobca sa domáha, aby
Zapísaná ochranná známka Spoločenstva, ktorá je predmetom návrhu na vyhlásenie neplatnosti je obrazová ochranná známka „Pelikan“ pre služby tried 35 a 39 (ochranná známka Spoločenstva č. 3 325 941). Majiteľom ochrannej známky Spoločenstva je Pelikan Vertriebsgesellschaft mbH & Co. KG, Hannover, Nemecko. Účastníkom, ktorý sa domáha vyhlásenia neplatnosti je žalobca. Návrh na vyhlásenie neplatnosti bol odôvodnený tým, že prihlasovateľ nekonal pri podávaní prihlášky ochrannej známky v dobrej viere (článok 52 ods. 1 písm. b/ nariadenia (ES) č. 207/2009[32]. Rozhodnutím výmazného oddelenia bolo zamietnutie návrhu na vyhlásenie neplatnosti. Odvolací senát rozhodol o zamietnutí odvolania.
Dôvodom žaloby je porušenie článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 207/2009, keďže ÚHVT podľa názoru žalobcu nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a predložené dôkazy a vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru, že dotknutá ochranná známka nebola podaná v zlej viere.
Dátum vyhlásenia rozhodnutia je stanovený na 13. decembra 2012.

[31] Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003.
[32] Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. V. EÚ L 78, s. 1)

Vec C-49/11 Content Services Ltd proti Bundesarbeitskammer

Smernica 97/7/ES — Ochrana spotrebiteľa — Zmluvy na diaľku — Informovanie spotrebiteľa — Informácie poskytnuté alebo prijaté — Trvalé médium — Pojem — Hypertextový odkaz na internetovej stránke dodávateľa — Právo na odstúpenie od zmluvy)

Content Services, spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá je založená podľa anglického práva a má pobočku v Mannheime (Nemecko), ponúka rôzne on-line služby na svojej internetovej stránke, ktorá je vyhotovená v nemeckom jazyku a je dostupná aj v Rakúsku. Prostredníctvom tejto stránky je možné si stiahnuť softvér ponúkaný bezodplatne alebo skúšobné verzie spoplatneného softvéru. Aby užívatelia mohli používať túto stránku, musia vyplniť prihlasovací formulár. Pri podaní objednávky musia títo užívatelia označením vyznačeného miesta na prihlasovacom formulári prehlásiť, že akceptovali všeobecné obchodné podmienky a vzdali sa svojho práva na odstúpenie. Informácie podľa článkov 4 a 5 smernice 97/7, predovšetkým tie, ktoré sa týkajú práva na odstúpenie od zmluvy, sa užívateľom priamo nezobrazia, majú k nim však prístup kliknutím na odkaz nachádzajúci sa na stránke, ktorú na účely uzavretia uvedenej zmluvy vypĺňajú. Dotknutý užívateľ po odoslaní svojej objednávky dostane e-mail od spoločnosti Content Services obsahujúci odkaz na internetovú adresu, spolu s užívateľským menom a heslom. Tento e-mail tiež užívateľa informuje o tom, že ihneď po zadaní užívateľského mena a hesla dostane prístup k obsahu internetovej stránky a že prístupové údaje na túto stránku má uchovávať na bezpečnom mieste. Uvedený e-mail neobsahuje žiadnu informáciu o práve na odstúpenie od zmluvy. K informáciám týkajúcim sa tohto práva sa dá dostať len pomocou odkazu uvedeného v tom istom e-maile. V nadväznosti na to dostane užívateľ od spoločnosti Content Services faktúru za 12-mesačný prístup k údajom na internetovej stránke na čiastku vo výške 96 Eur. Na tejto faktúre sa pripomína, že daný užívateľ súhlasil so zrieknutím sa práva na odstúpenie, a teda už nemá možnosť od zmluvy o predplatení služby odstúpiť. Konanie vo veci samej sa začalo na základe žaloby, ktorú podala Bundesarbeitskammer, organizácia plniaca funkciu ochrany spotrebiteľa, ktorá má sídlo vo Viedni (Rakúsko) a napáda obchodnú prax spoločnosti Content Services z dôvodu, že táto prax porušuje viaceré predpisy práva Únie a vnútroštátneho práva v oblasti ochrany spotrebiteľov. Content Services, ktorá bola v konaní na Handelsgericht Wien neúspešná, napadla rozsudok daného súdu na Oberlandesgericht Wien. Oberlandesgericht Wien uviedol, že v prejednávanom prípade informácie o práve na odstúpenie neboli uvedené v samotnom potvrdzujúcom e-maile a bolo ich možné získať iba pomocou odkazu, ktorý v ňom bol uvedený. Internetová stránka sa však môže kedykoľvek zmeniť, v dôsledku čoho už nebude spotrebiteľovi k dispozícii na trvalom médiu. Keďže Oberlandesgericht Wien dospel k záveru, že na rozhodnutie v spore, ktorý prejednáva, je potrebný výklad ustanovenia smernice 97/7, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Postačuje na splnenie požiadavky článku 5 ods. 1 smernice [97/7], podľa ktorej musí spotrebite
obdržať potvrdenie vo forme dostupného trvalého média, ku ktorému má prístup, potvrdzujúce tam

uvedené informácie, ak mu takéto informácie neboli dodané už pri uzavretí zmluvy, ak sú tieto informácie spotrebiteľovi sprístupnené na internetovej stránke podnikateľa prostredníctvom hypertextového odkazu nachádzajúceho sa v texte, o ktorom musí spotrebiteľ označením vyznačeného miesta v dialógovom okne vyhlásiť, že sa s ním oboznámil, aby mohol vzniknúť zmluvný vzťah?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) z 5. júla 2012 článok 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku sa má vykladať v tom zmysle, že obchodná prax spočívajúca v sprístupnení informácií uvedených v tomto ustanovení len pomocou hypertextového odkazu na internetovú stránku daného podniku nespĺňa požiadavky vyplývajúce z tohto ustanovenia, lebo tieto informácie nie sú predmetným podnikom ani "dodané", ani spotrebiteľom "obdržané" v zmysle tohto istého ustanovenia, ako aj preto, lebo internetovú stránku, ako je tá vo veci samej, nemožno považovať za "trvalé médium" v zmysle uvedeného článku 5 ods. 1.

Vec C-190/11 Daniela Mühlleitner proti Ahmad Yusufi, Wadat Yusufi

Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach - **Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv** - Nariadenie (ES) č. 44/2001 - Článok 15 ods. 1 písm. c) - Prípadné obmedzenie tejto právomoci iba na spotrebiteľské zmluvy uzatvorené na diaľku

Skutkový stav:

Pani Mühlleitner, ktorá má bydlisko v Rakúsku, hľadala na internete vozidlo nemeckej značky, ktoré chcela nadobudnúť na súkromné účely. Po pripojení sa na nemecký vyhľadávací portál "www.mobil[e].de" zadala želanú značku a typ vozidla, čím získala zoznam vozidiel zodpovedajúcich zadaným charakteristikám. Po výbere vozidla, ktorý najviac zodpovedal jej kritériám vyhľadávania, bola presmerovaná na ponuku žalovaných A. a W. Yusufi, ktorí prevádzkujú maloobchodný predaj automobilov prostredníctvom spoločnosti občianskeho práva Autohaus Yusufi GbR (ďalej len "Autohaus Yusufi") so sídlom v Hamburgu. Keďže si pani Mühlleitner želala získať viac informácií o vozidle ponúkanom na uvedenom vyhľadávacom portáli, spojila sa so žalovanými prostredníctvom telefónneho čísla uvedeného na internetovej stránke Autohaus Yusufi, ktoré obsahovalo medzinárodnú predvoľbu. Keďže dotknuté vozidlo už nebolo k dispozícii, bolo jej ponúknuté iné vozidlo, ku ktorému jej boli e-mailom zaslané ďalšie údaje. Bolo jej tiež oznámené, že rakúska štátna príslušnosť nie je prekážkou pri kúpe vozidla od žalovaných. Následne pani Mühlleitner odcestovala do Nemecka a na základe kúpnej zmluvy podpísanej 21. septembra 2009 v Hamburgu kúpila od A. a W. Yusufi dotknuté vozidlo za cenu 11 500 Eur, ktoré bezprostredne prevzala. Pri návrate do Rakúska si pani Mühlleitner všimla, že kúpené vozidlo má viacero podstatných vád, a preto vyzvala žalovaných na opravu vozidla. Keďže žalovaní odmietli vozidlo opraviť, pani Mühlleitner podala na súd v mieste svojho bydliska,

Landgericht Wels (Krajinský súd vo Wels, Rakúsko), žalobu na zrušenie kúpnej zmluvy o kúpe vozidla, ktorú, ako tvrdí, uzatvorila ako spotrebiteľka s podnikom, ktorý smeruje svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť do Rakúska, čo spĺňa hypotézu stanovenú článkom 15 ods. 1 písm. c)

nariadenia Brusel I. Žalovaní spochybnili postavenie pani Mühlleitner ako spotrebiteľky a medzinárodnú právomoc rakúskych súdov domnievajúc sa, že spor majú rozhodovať kompetentné nemecké súdy. Takisto uviedli, že svoje činnosti nesmerujú do Rakúska a že žalobkyňa uzatvorila zmluvu v sídle ich podniku v Nemecku. Dňa 10. mája 2010 prvostupňový súd Landesgericht Wels sa vyhlásil za nepríslušný na rozhodovanie a žalobu zamietol. Tento súd, aj keď nespochybnil postavenie pani Mühlleitner ako "spotrebiteľky", usúdil, že možnosť prístupu na internetovú stránku spoločnosti Autohaus Yusufi v Rakúsku nepostačuje na založenie právomoci rakúskych súdov, že základom na uzatvorenie zmluvy bol telefonát žalobkyne a že z e-mailu, ktorý bol následne odoslaný, nevyplýva, že žalovaní smerovali svoje činnosti do Rakúska. Pani Mühlleitner podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Oberlandesgericht Linz (Vyšší krajinský súd v Linci). Dňa 17. júna 2010 uvedený súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu. Ani tento súd nespochybnil postavenie pani Mühlleitner ako "spotrebiteľky", avšak poukázal na spoločné vyhlásenie Rady a Komisie týkajúce sa článkov 15 a 73 nariadenia Brusel I pri príležitosti prijatia tohto nariadenia (ďalej len "spoločné vyhlásenie"), podľa ktorého jednoduchá "pasívna" internetová stránka nepostačuje na záver, že určitá činnosť smeruje do štátu bydliska spotrebiteľa, a zdôraznil, že internetová stránka spoločnosti Autohaus Yusufi vykazuje vlastnosti takejto "pasívnej" stránky. Navyše uviedol, že podľa spoločného vyhlásenia musí byť zmluva uzatvorená na diaľku, k čomu v predmetnom prípade nedošlo. Tento súd však pripustil, že právny dosah spoločného vyhlásenia je sporný, a povolil opravný prostriedok "Revision". Pani Mühlleitner podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok "Revision" na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd). Uvedený súd sa domnieva, že žalovaní smerovali svoje činnosti do Rakúska v zmysle článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I, a to vzhľadom na možnosť prístupu na internetovú stránku spoločnosti Autohaus Yusufi v Rakúsku, ako aj vzhľadom na existenciu zmlúv uzatvorených na diaľku medzi zmluvnými stranami telefonicky a e-mailom. Napriek tomu Oberster Gerichtshof rozsudkom z 9. novembra 2010 rozhodol prerušiť konanie a počkať na vyhlásenie rozsudku Súdneho dvora vo veciach Pammer a Hotel Alpenhof (rozsudok zo 7. decembra 2010, Pammer a Hotel Alpenhof, C-585/08 a C-144/09, Zb. s. I-12527), ktorý mal upresniť pojem "činnosť smerovaná do členského štátu bydliska spotrebiteľa". Tento vyhlásený rozsudok utvrdil Oberster Gerichtshof v jeho presvedčení, že páni Yusufi smerovali svoje obchodné a podnikateľské činnosti do Rakúska. Rovnako už nepochybuje ani o postavení pani Mühlleitner ako "spotrebiteľky". Uvedený súd sa napriek tomu pýta, či z bodov 86 a 87 už citovaného rozsudku Pammer a Hotel Alpenhof nevyplýva, že článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I sa uplatňuje iba na zmluvy uzatvorené na diaľku. Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:
Vyžaduje článok 15 ods. 1 písm. c)... nariadenia Brusel I..., aby zmluva medzi spotrebiteľom a podnikateľom bola uzatvorená na diaľku?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (štvrtá komora) zo 6. septembra 2012 článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že nevyžaduje, aby zmluva medzi spotrebiteľom a podnikateľom bola uzatvorená na diaľku.

Vec C-428/11 Purely Creative Ltd a spol. proti Office of Fair Trading

Smernica 2005/29/ES - **Nekalé obchodné praktiky** - Praktiky spočívajúce v informovaní spotrebiteľa o tom, že vyhral cenu, a nútiace ho, aby si s cieľom nadobudnúť danú cenu spôsobil akékoľvek náklady.

Skutkový stav:

Reklamy v danej veci zahŕňali individuálne adresované listy, stieracie karty a iné vkladané materiály, ktoré sa umiestňovali do novín a časopisov. Hoci sa v podrobnostiach líšia, majú mnoho spoločných znakov, ktoré vnútroštátny súd - Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) opísal takto:
- spotrebiteľovi sa oznámilo, že má nárok na získanie jednej z viacerých špecifikovaných cien alebo odmien, ktoré siahali od ceny značnej hodnoty po cenu, ktorej hodnota neprevyšovala niekoľko GBP a ktorá sa počas celého konania označuje ako "najčastejšia cena". Mnoho cien malo hodnotu v rozmedzí uvedených dvoch cien. Nebolo sporné, že tieto ceny boli skutočne poskytnuté predmetným spotrebiteľom,
- aby spotrebiteľ zistil, na akú cenu má nárok, a aby získal číslo nároku, mal s výnimkou reklamy č. 8 možnosť:
- zavolať na osobitne spoplatnené telefónne číslo,
- využiť systém zasielania spätných správ SMS alebo
- získať túto informáciu bežnou poštou.
Na možnosť využiť bežnú poštu sa však dával menší dôraz ako na osobitne spoplatnené telefónne číslo, v dôsledku čoho boli spotrebitelia nabádaní k použitiu nákladnejšieho prostriedku než pošta. V súvislosti s reklamou č. 5 sa zistilo, že minimálne 80 % zúčastnených spotrebiteľov reagovalo telefonicky alebo formou SMS správy. V súvislosti s ostatnými reklamami nebolo preukázané takéto konkrétne zistenie. Dotknuté telefónne číslo predstavovalo osobitne spoplatnenú linku. Spotrebiteľovi bola oznámená cena jednej minúty hovoru a maximálna dĺžka hovoru,
- spotrebiteľovi nebolo oznámené, že:
- minimálny čas hovoru, za ktorý získa informácie potrebné na nárokovanie si najčastejšej ceny, bol o niekoľko sekúnd kratší ako maximálna dĺžka hovoru,
- z minútovej sadzby hovoru vo výške 1,50 GBP dostala reklamná spoločnosť 1,21 GBP,
- v niektorých prípadoch musel spotrebiteľ zaplatiť dodatočné poplatky, ktoré údajne zahŕňali prepravu a poistenie, pričom časť z nich reklamná spoločnosť používala na financovanie nákladov na nadobudnutie odmeny nárokovanej spotrebiteľom, a
- vyše 99 % osôb, ktoré si uplatnili nárok na získanie ceny, malo nárok na získanie najčastejšej ceny, ktorej hodnota alebo jej podstatná časť už mohla byť uhradená z nákladov na telefonický hovor alebo zaslania SMS správy, alebo z nákladov, ktoré údajne zahŕňali prepravu a poistenie.
Napríklad, čo sa týka reklamy č. 5, na to, aby spotrebiteľ dostal hodiny vyrobené v Japonsku, ktoré boli údajne švajčiarske, musel zaplatiť 18 GBP (8,95 GBP za telefón, 8,50 GBP za poistenie a poštovné náklady, ako aj náklady na dve obálky a dve poštové známky). Ak sa spotrebiteľ rozhodol pre oznámenie poštou, jeho výdavky boli 9,50 GBP. V prípade použitia telefónu, obchodník získal 15,71 GBP (7,21 GBP za telefón a 8,50 GBP za poistenie a poštovné), pričom však jeho náklady boli 9,36 GBP. Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) sa domnieva, že je nevyhnutný správny výklad bodu 31 prílohy I smernice o nekalých obchodných praktikách, pretože vnútroštátne právne úpravy

členských štátov, ktorými bolo prevzaté toto ustanovenie, sa líšia. Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) preto rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Bráni zakázaná praktika uvedená v bode 31 prílohy I smernice [o nekalých obchodných praktikách] obchodníkom, aby informovali spotrebiteľov o tom, že vyhrali cenu alebo rovnocenný prospech, keď v skutočnosti nabádajú spotrebiteľa k tomu, aby si v súvislosti s uplatnením nároku na získanie ceny alebo rovnocenného prospechu spôsobil určité náklady vrátane minimálnych nákladov?
2. Ak obchodník ponúkne spotrebiteľovi viacero možných spôsobov uplatnenia nároku na získanie ceny alebo rovnocenného prospechu, ide o porušenie bodu 31 prílohy I [smernice o nekalých obchodných praktikách], ak je akékoľvek konanie v súvislosti s niektorým zo spôsobov uplatnenia nároku [na cenu alebo na rovnocenný prospech] podmienené tým, že spotrebiteľ vynaloží určité náklady vrátane minimálnych nákladov?
3. Pokiaľ nie je v rozpore s bodom 31 prílohy I [smernice o nekalých obchodných praktikách], ak spôsob uplatnenia nároku [na cenu alebo na rovnocenný prospech] vyžaduje, aby spotrebiteľ vynaložil iba minimálne náklady, ako má vnútroštátny súd posúdiť, či sú tieto náklady minimálne? Musia byť takéto náklady najmä úplne nevyhnutné na to, aby:
a) reklamná spoločnosť identifikovala spotrebiteľa ako výhercu ceny;
b) spotrebiteľ nadobudol cenu alebo
c) spotrebiteľ získal plnenie, ktoré je označené ako cena?
4. Vyplýva z výrazu „falošný dojem“ uvedeného v bode 31 [prílohy I smernice o nekalých obchodných praktikách] nejaká dodatočná požiadavka popri požiadavke, aby spotrebiteľ uhradil hotovosť alebo si spôsobil náklady v súvislosti so získaním ceny, na to, aby vnútroštátny súd mohol rozhodnúť, že došlo k porušeniu ustanovení [daného] bodu 31?
5. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, ako má vnútroštátny súd určiť, či bol vyvolaný takýto „falošný dojem“? Musí vnútroštátny súd pri rozhodovaní o tom, či bol vyvolaný „falošný dojem“, najmä posúdiť pomernú hodnotu ceny v porovnaní s nákladmi na uplatnenie nároku na jej získanie? Má sa v takom prípade táto „pomerná hodnota“ posúdiť na základe:
a) jednotkových nákladov reklamnej spoločnosti vynaložených na nadobudnutie ceny;
b) jednotkových nákladov reklamnej spoločnosti vynaložených na poskytnutie ceny spotrebiteľovi alebo
c) hodnoty, ktorú môže pripisovať cene spotrebiteľ, s ohľadom na posúdenie ‚trhovej hodnoty', za akú sa rovnocenný tovar predáva?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (šiesta komora) z 18. októbra 2012
Bod 31 druhá zarážka prílohy I smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ("smernica o nekalých obchodných praktikách"), sa má vykladať v tom zmysle, že zakazuje agresívne praktiky, ktorými obchodníci, ako sú tí vo veci samej, vytvárajú falošný dojem, že spotrebiteľ už vyhral cenu, ak činnosť smerujúca k získaniu ceny, či už ide o žiadosť o informáciu týkajúcu sa povahy danej ceny, alebo jej nadobudnutia, je podmienená tým, že spotrebiteľ musí uhradiť hotovosť alebo si spôsobiť akékoľvek náklady.
Nie je relevantné, že náklady spôsobené spotrebiteľovi, akým je kúpenie poštovej známky, sú zanedbateľné s ohľadom na hodnotu ceny, ako ani to, že obchodník z nich nemá nijaký prospech.

Rovnako nie je relevantné, že spotrebiteľ môže vykonať činnosť smerujúcu k získaniu ceny viacerými spôsobmi, ktoré mu obchodník navrhuje, pričom aspoň jeden je bezplatný, pretože niektorá alebo viaceré z týchto ponúknutých možností predpokladajú, že spotrebiteľ si pri získaní informácií o cene a možnostiach jej nadobudnutia spôsobí náklady.; Vnútroštátnym súdom prináleží posúdiť informácie poskytované spotrebiteľom s ohľadom na odôvodnenia 18 a 19 smernice 2005/29, ako aj jej článok 5 ods. 2 písm. b), t. j. zohľadnením jasnosti a zrozumiteľnosti týchto informácií pre cieľovú skupiny predmetnej praktiky.

Vec C-22/11 Finnair Oyj proti Timy Lassooy

Letecká doprava - Nariadenie (ES) č. 261/2004 - **Náhrada cestujúcim v prípade odmietnutia nástupu do lietadla** - Pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ - Vylúčenie z kvalifikovania ako „odmietnutia nástupu do lietadla“ - Zrušenie letu spôsobené štrajkom na letisku odletu - Reorganizácia letov nasledujúcich po zrušenom lete - Právo cestujúcich týchto letov na náhradu.

Skutkový stav:

V dôsledku štrajku personálu letiska v Barcelone 28. júla 2006 musel byť pravidelný let o 11.40 hod. prevádzkovaný spoločnosťou Finnair medzi Barcelonou a Helsinkami zrušený. Aby cestujúci tohto letu nemuseli čakať neprimerane dlho, rozhodla sa Finnair reorganizovať lety nasledujúce po tomto lete. Cestujúci uvedeného letu tak boli prepravení do Helsínk letom nasledujúceho dňa (29. júla 2006) o tom istom čase, a letom mimoriadne uskutočneným na tento účel v ten istý deň o 21.40 hod. Dôsledkom tejto reorganizácie bolo, že časť cestujúcich, ktorí si zakúpili letenku na let na 29. júla 2006 o 11.40 hod., musela počkať do 30. júla 2006 a letela do Helsínk pravidelným letom o 11.40 hod. alebo mimoriadnym letom uskutočneným kvôli tejto okolnosti o 21.40 hod. Takisto, niektorí cestujúci ako pán Lassooy, ktorí si zakúpili letenku na let 30. júla 2006 o 11.40 hod. a ktorí sa riadne dostavili na nástup do lietadla, prileteli do Helsínk mimoriadnym letom v ten istý deň s odletom o 21.40 hod. Keďže sa pán Lassooy domnieval, že Finnair mu odmietla nástup do lietadla bez oprávneného dôvodu v zmysle článku 4 nariadenia č. 261/2004, podal žalobu na Helsingin käräjäoikeus (prvostupňový súd Helsinky), ktorou sa domáhal, aby súd zaviazal Finnair zaplatiť mu náhradu stanovenú v článku 7 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia. Rozsudkom z 19. decembra 2008 tento súd zamietol jeho žalobu o náhradu s odôvodnením, že uvedené nariadenie sa týka len náhrady pri odmietnutí nástupu do lietadla v súvislosti so situáciami prekročenia kapacity rezervácií z ekonomických dôvodov. Uvedený súd sa domnieval, že článok 4 sa neuplatní v predmetnom spore, keďže letecká spoločnosť pristúpila k reorganizácii svojich letov kvôli štrajku uskutočnenému na letisku v Barcelone, pričom tento štrajk predstavuje mimoriadnu okolnosť, vo vzťahu ku ktorej Finnair uskutočnila všetky opatrenia, ktoré možno od nej očakávať. Rozsudkom z 31. augusta 2009 Helsingin hovioikeus (Odvolací súd Helsinki) zrušil rozsudok Helsingin käräjäoikeus a zaviazal Finnair previesť pánovi Lassooyovi sumu 400 Eur. V tejto súvislosti sa odvolací súd domnieval, že nariadenie č. 261/2004 sa vzťahuje nielen na prípady prekročenia kapacity rezervácií, ale aj na niektoré prípady odmietnutia nástupu do lietadla kvôli prevádzkovým problémom, a vylúčil tak, že by letecký dopravca mohol byť oslobodený od svojej povinnosti poskytnutia náhrady z dôvodov súvisiacich so štrajkom. V rámci dovolania podaného Finnair na Korkein oikeus (Najvyšší súd) vyjadril tento súd svoje pochybnosti týkajúce sa rozsahu

povinnosti poskytnutia náhrady cestujúcim, ktorým bol "odmietnutý nástup do lietadla". Za týchto okolností Korkein oikeus rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa nariadenie č. 261/2004 a najmä článok 4 vykladať v tom zmysle, že jeho uplatnenie je obmedzené na odmietnutie nástupu do lietadla, ktoré je zapríčinené tým, že prevádzkujúci letecký dopravca z komerčných dôvodov prekročil kapacitu rezervácií, alebo sa nariadenie uplatní aj na odmietnutie nástupu do lietadla, ktoré bolo zapríčinené inými dôvodmi, napríklad prevádzkovými problémami?
2. Má sa ustanovenie článku 2 písm. j) nariadenia č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že oprávnené dôvody, ktoré sú v ňom uvedené, sa obmedzujú na faktory vzťahujúce sa na cestujúceho, alebo môže byť odmietnutie nástupu do lietadla oprávnené aj z iných dôvodov? Ak sa má nariadenie chápať tak, že nástup do lietadla možno zamietnuť aj z iných dôvodov ako z dôvodov súvisiacich s cestujúcim, má sa vykladať v tom zmysle, že odmietnutie nástupu do lietadla možno považovať za oprávnené aj v prípade reorganizácie letov zapríčinenej mimoriadnymi okolnosťami uvedenými v odôvodneniach 14 a 15 nariadenia?
3. Má sa nariadenie č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že prevádzkujúci letecký dopravca môže byť zbavený svojej zodpovednosti podľa článku 5 ods. 3 nielen v prípade letu, ktorý bol zrušený pre mimoriadne okolnosti, ale aj pokiaľ ide o cestujúcich z neskorších letov, ak sa pokúšal negatívne následky mimoriadnej okolnosti - napríklad štrajku - ktorá sa dotkla jeho prevádzky, rozdeliť na väčší okruh cestujúcich, než je skupina cestujúcich zo zrušeného letu, tak, že neskoršie lety zreorganizoval spôsobom, aby nikto z cestujúcich neprimerane nemeškal? Inými slovami, môže sa letecký dopravca odvolávať na mimoriadne okolnosti aj voči cestujúcim z neskoršieho letu, ktorých cestu predmetná udalosť priamo neovplyvnila? Je v tejto súvislosti veľký rozdiel, ak sa postavenie cestujúceho a jeho právo na náhradu posudzuje podľa článku 4 nariadenia o odmietnutí nástupu do lietadla alebo podľa článku 5 o zrušení letu?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) zo 4. októbra 2012
1. Pojem "odmietnutie nástupu do lietadla" v zmysle článku 2 písm. j) a článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, je potrebné vykladať v tom zmysle, že sa týka nielen odmietnutia nástupu do lietadla, ktoré bolo spôsobené prekročením kapacity rezervácií, ale aj odmietnutia nástupu do lietadla z iných dôvodov, medzi ktoré patria prevádzkové problémy.

2. Článok 2 písm. j) a článok 4 ods. 3 nariadenia č. 261/2004 je potrebné vykladať v tom zmysle, že vznik "mimoriadnych okolností" vedúcich leteckého dopravcu k reorganizácii neskorších letov po vzniku mimoriadnych okolností nemôže odôvodniť "odmietnutie nástupu do lietadla" na uvedené neskoršie lety ani neoslobodzuje tohto dopravcu od povinnosti poskytnutia náhrady na základe článku 4 ods. 3 toho istého nariadenia cestujúcemu, ktorému bol odmietnutý nástup do lietadla na jeden z týchto letov uskutočnených po uvedených okolnostiach.

Vec C-321/11 Germán Rodríguez Cachafeiro, María de los Reyes Martínez-Reboredo Varela-Villamor proti Iberia, Líneas Aéreas de Espana SA

Letecká doprava - Nariadenie (ES) č. 261/2004 - **Náhrada cestujúcim v prípade odmietnutia nástupu do lietadla** - Pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ - Zrušenie palubnej vstupenky cestujúcemu zo strany dopravcu z dôvodu predpokladaného omeškania predchádzajúceho letu, keď cestujúcemu bola pri odbavení naraz vydaná aj palubná vstupenka na dotknutý let, pričom predchádzajúci let prevádzkoval ten istý dopravca

Skutkový stav:

Pán Rodríguez Cachafeiro a pani Martínez-Reboredo Varela-Villamor, žalobcovia vo veci samej, si kúpili od spoločnosti Iberia letenku na let A Coruna (Španielsko) - Santo Domingo. Táto letenka mala dve časti: let IB 513, A Coruna - Madrid, 4. decembra 2009 (13.30 hod. - 14.40 hod.), a let IB 6501, Madrid - Santo Domingo v ten istý deň (16.05 hod. - 19.55 hod.). Pri odbavovacom priečinku spoločnosti Iberia na letisku A Coruna žalobcovia vo veci samej zaregistrovali za podmienok stanovených článkom 3 ods. 2 nariadenia č. 261/2004 svoju batožinu priamo do cieľovej destinácie a boli im vydané dve palubné vstupenky zodpovedajúce dvom na seba nadväzujúcim letom. Prvý let mal meškanie hodinu aj 25 minút. Keďže Iberia predpokladala, že z dôvodu tohto meškania títo dvaja cestujúci nestihnú nadväzujúci let v Madride, o 15.17 hod., zrušila ich palubné vstupenky na druhý let s predpokladaným časom odletu 16.05 hod. Vnútroštátny súd uvádza, že po prílete do Madridu sa dostavili na odletovú bránu v okamihu, keď spoločnosť vyhlásila poslednú výzvu pre cestujúcich. Zamestnanci spoločnosti im však zabránili nastúpiť do lietadla z dôvodu, že ich palubné vstupenky boli zrušené a ich miesta pridelené iným cestujúcim. Žalobcovia vo veci samej čakali až do druhého dňa, kým odleteli do Santa Dominga iným letom a prišli do cieľovej destinácie s omeškaním 27 hodín. Dňa 23. februára 2010 sa pán Rodríguez Cachafeiro a pani Martínez-Reboredo Varela-Villamor obrátili na Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruna, pričom navrhovali, aby tento súd zaviazal spoločnosť Iberia na náhradu vo výške 600 EUR na každého za "odmietnutie nástupu do lietadla" podľa ustanovení článku 4 ods. 3 a článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 261/2004. Iberia tvrdila, že skutočnosti, na základe ktorých bola podaná žaloba na tento súd, nepredstavujú "odmietnutie nástupu do lietadla", ale je potrebné ich chápať ako zmeškanie nadväzujúceho letu, keďže rozhodnutie odmietnuť im nástup do lietadla nevzniklo v dôsledku prekročenia kapacity rezervácií v rámci letu, ale bolo odôvodnené omeškaním skoršieho letu. Vnútroštátny súd uvádza okrem toho, že Iberia priznala náhradu stanovenú článkom 4 ods. 3 a článkom 7 nariadenia č. 261/2004 siedmim cestujúcim, ktorým odmietla nástup do lietadla na predmetný let Madrid - Santo Domingo. V tomto kontexte sa uvedený vnútroštátny súd pýta, či sa pojem "odmietnutie nástupu do lietadla" týka výlučne situácií, keď došlo už na začiatku k prekročeniu kapacity rezervácií v rámci letu, alebo či možno tento pojem rozšíriť aj na iné situácie, medzi ktoré patrí situácia žalobcov vo veci samej. Za týchto podmienok sa Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruna rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku: Možno pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ uvedený v článku 2 písm. j) nariadenia č. 261/2004 vykladať v spojení s článkom 3 ods. 2 a článkom 4 ods. 3 tohto nariadenia tak, že sa vzťahuje aj na situáciu, keď letecký dopravca odmietne cestujúcim nástup do lietadla z dôvodu meškania prvého letu uvedeného

na letenke, ktoré možno pripísať tomuto dopravcovi, pričom na základe nesprávneho predpokladu, že sa títo cestujúci nedostavia včas na druhý let, umožní obsadenie ich miest inými cestujúcimi?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) zo 4. októbra 2012 článok 2 písm. j) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, v spojení s článkom 3 ods. 2 nariadenia č. 261/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem "odmietnutie nástupu do lietadla" zahŕňa situáciu, keď v rámci jednej zmluvy o preprave zloženej z viacerých rezervácií na hneď na seba nadväzujúce lety, na ktoré boli cestujúcim pri odbavení naraz vydané palubné vstupenky, letecký dopravca odmietne nástup do lietadla niektorým cestujúcim z dôvodu, že prvý let ich rezervácie má meškanie pripísateľné tomuto dopravcovi a tento dopravca sa nesprávne domnieva, že títo cestujúci sa nedostavia včas na nástup do lietadla na druhý let.

Vec C-139/11 Joan Cuadrench Moré proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV

Letecká doprava – **Náhrada škody a pomoc cestujúcim** – Odmietnutie nástupu do lietadla, zrušenie alebo veľké meškanie letu – **Lehota na podanie žaloby**

Skutkový stav:

Pán Cuadrench Moré si v spoločnosti KLM rezervoval let na 20. decembra 2005 zo Šanghaja (Čína) do Barcelony (Španielsko). Let KL 0896, ktorý mal túto cestu vykonať, bol zrušený a pán Cuadrench Moré musel cestovať nasledujúci deň s inou spoločnosťou cez Mníchov (Nemecko). Dňa 27. februára 2009 pán Cuadrench Moré podal žalobu na Juzgado Mercantil nº7 de Barcelona proti KLM, ktorou sa na základe nariadenia č. 261/2004 domáhal náhrady škody, ktorá mu bola údajne spôsobená zrušením predmetného letu, vo výške 2 990 Eur zvýšenej o úroky a náklady. V tejto súvislosti KLM tvrdila, že právo na náhradu škody je premlčané z dôvodu uplynutia lehoty dvoch rokov stanovenej v článku 29 Varšavského dohovoru, v ktorej musia byť podané žaloby na určenie zodpovednosti leteckých dopravcov. Rozsudkom z 26. mája 2009 Juzgado Mercantil nº7 de Barcelona spoločnosti KLM nariadil zaplatiť sumu vo výške 600 Eur vrátane úrokov v zákonom stanovenej výške na základe nariadenia č. 261/2004. Súd zastával názor, že v prejednávanej veci sa neuplatňuje ani premlčacia lehota stanovená v článku 29 Varšavského dohovoru, ani premlčacia lehota stanovená v článku 35 Montrealského dohovoru, keďže ide o nariadenie č. 261/2004. Vzhľadom na neexistenciu výslovného ustanovenia tohto nariadenia, ktoré by uvádzalo lehotu, v ktorej musia byť podané príslušné žaloby, je uplatniteľná španielska právna úprava. Audiencia Provincial de Barcelona, na ktorý bolo podané odvolanie, uviedol, že vzhľadom na neexistenciu výslovného ustanovenia nariadenia č. 261/2004 v danej oblasti neumožňujú rozsudky z 10. januára 2006, IATA a ELFAA (C-344/04, Zb. s. I-403), ako aj z 22. decembra 2008, Wallentin-Hermann (C-549/07, Zb. s. I-11061), v spojení s rozsudkom z 22. októbra 2009, Bogiatzi (C-301/08, Zb. s. I-10185), s dostatočným stupňom istoty identifikovať uplatniteľnú

lehotu na podanie žaloby. V tomto kontexte Audiencia Provincial de Barcelona rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Má sa nariadenie č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že lehotou na podanie žaloby je lehota dvoch rokov stanovená v článku 35 Montrealského dohovoru, alebo sa má uplatniť iné pravidlo práva [práva Únie] či vnútroštátna právna úprava?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) z 22. novembra 2012 nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, je potrebné vykladať v tom zmysle, že lehotu, v ktorej musia byť podané žaloby, ktorých predmetom je priznanie náhrady škody v zmysle článkov 5 a 7 tohto nariadenia, stanovia pravidlá každého členského štátu týkajúce sa premlčacej lehoty na podanie žaloby.

Vec C-136/11 Westbahn Management GmbH proti ÖBB Infrastruktur AG

Doprava – **Železničná doprava** – Povinnosť manažéra železničnej infraštruktúry poskytnúť železničným podnikom všetky aktuálne časové údaje o pohyboch vlakov, najmä údaje o prípadných meškaniach vlakov umožňujúcich zabezpečenie vlakových prípojov

Skutkový stav:

Spoločnosť Westbahn Management poskytuje od okamihu platnosti cestovného poriadku 2011/2012 služby v oblasti osobnej železničnej dopravy na trati Viedeň (Rakúsko) – Salzburg (Rakúsko). Spoločnosť ÖBB-Infrastruktur je prevádzkovateľom väčšej časti rakúskej železničnej siete vrátane trate Viedeň – Salzburg. ÖBB-Infrastruktur má k dispozícii aktuálne časové údaje o všetkých vlakoch jazdiacich v železničnej sieti, ktorej prevádzku zabezpečuje. Tieto údaje zahŕňajú aktuálnu polohu vlaku, ako aj časy príchodu, prejazdu a odchodu pre ďalšiu jazdu vlakom. ÖBB-Infrastruktur oznamuje jednotlivým železničným podnikom aktuálne časové údaje týkajúce sa jej vlastných vlakov. Každý železničný podnik môže prostredníctvom programu chráneného prístupovým heslom na internetovej stránke ÖBB-Infrastruktur konzultovať aktuálne údaje týkajúce sa vlakov jazdiacich v železničnej sieti prevádzkovanej touto spoločnosťou, avšak jednotlivé železničné podniky nie sú v týchto údajoch uvedené. V niekoľkých dôležitých staniciach ÖBB-Infrastruktur oznamuje na monitoroch skutočné časy odchodu a príchodu osobných vlakov. Westbahn Management požiadala ÖBB-Infrastruktur o poskytnutie aktuálnych časových údajov o vlakoch iných železničných podnikov, aby mohla informovať svojich cestujúcich o skutočných časoch odchodu vlakov umožňujúcich zabezpečenie vlakových prípojov. ÖBB-Infrastruktur listom z 22. októbra 2010 odmietla tejto žiadosti vyhovieť s odôvodnením, že v zásade poskytuje iba údaje týkajúce sa železničného podniku, ktorý o ich poskytnutie požiadal. Spoločnosti Westbahn Management odporučila, aby s inými železničnými podnikmi uzatvorila dohodu, v ktorej sa tieto podniky dohodnú na poskytovaní svojich údajov. K uzatvoreniu dohody tohto druhu medzi Westbahn Management a akýmkoľvek iným železničným podnikom však nedošlo. ÖBB-Personenverkehr AG (ďalej len „ÖBB-PV“) predovšetkým odmietla takúto dohodu uzatvoriť. V odvetví osobnej dopravy je ÖBB-PV kľúčovým podnikom na dotknutom rakúskom trhu. Je vlastnený

spoločnosťou ÖBB-Holding AG, ktorá je takisto akcionárom ÖBB-Infrastruktur. Westbahn Management sa domnieva, že neposkytnutie týchto údajov je v rozpore s prílohou II časťou II nariadenia č. 1371/2007 a požaduje prístup k týmto informáciám. Preto v tomto zmysle podala sťažnosť na Schienen-Control Kommission. Keďže sa Schienen-Control Kommission domnievala, že vyriešenie sporu, ktorý prejednáva, závisí od výkladu práva Únie, rozhodla konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 8 ods. 2 v spojení s prílohou II časťou II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007 **o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave** vykladať v tom zmysle, že informácia o hlavných prípojoch má okrem plánovaných časov odchodu zahŕňať aj oznámenie o meškaniach alebo výlukách týchto prípojných vlakov?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 5 v spojení s prílohou II smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/14/ES z 26. februára 2001 o prideľovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii [2] vykladať vzhľadom na článok 8 ods. 2 v spojení s prílohou II časťou II nariadenia (ES) č. 1371/2007 v tom zmysle, že manažér infraštruktúry je povinný železničným podnikom nediskriminačným spôsobom poskytnúť aktuálne časové údaje o vlakoch iných železničných podnikov, pokiaľ v ich prípade ide o hlavné prípoje v zmysle prílohy II časti II nariadenia (ES) č. 1371/2007?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (prvá komora) z 22. novembra 2012 Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) ustanovenia článku 8 ods. 2 v spojení s prílohou II časťou II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave sa majú vykladať v tom zmysle, že informácie o hlavných prípojoch majú okrem plánovaných časov odchodu zahŕňať aj hlásenia o meškaniach alebo výlukách týchto prípojov, a to bez ohľadu na to, ktorý podnik ich zabezpečuje.

Ustanovenia článku 8 ods. 2 v spojení s prílohou II časťou II nariadenia č. 1371/2007, ako aj ustanovenia článku 5 v spojení s prílohou II smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/14/ES z 26. februára 2001 o prideľovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii, zmenenej a doplnenej smernicou 2004/49/ES Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004, sa majú vykladať v tom zmysle, že manažér železničnej infraštruktúry je povinný nediskriminačným spôsobom poskytovať železničným podnikom aktuálne časové údaje o vlakoch iných železničných podnikov, pokiaľ zabezpečujú hlavné prípoje v zmysle prílohy II časti II nariadenia č. 1371/2007.

Vec C-286/12 Európska komisia proti Maďarsku- rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 6. novembra 2012

(Nesplnenie povinnosti členským štátom – Sociálna politika – Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolaní – Smernica 2000/78/ES – Článok 2 a článok 6 ods. 1 – Vnútroštátny režim, ktorý stanovuje, že služobný pomer sudcov, prokurátorov a notárov povinne zaniká dovŕšením veku 62 rokov – Legitímne ciele odôvodňujúce rozdielne zaobchádzanie so zamestnancami, ktorí nedovŕšili vek 62 rokov – Primeranosť dĺžky prechodného obdobia)

Skutkový stav:

Radikálne zníženie veku odchodu do dôchodku v prípade maďarských sudcov predstavuje neodôvodnenú diskrimináciu na základe veku a ako opatrenie nie je primerané vo vzťahu k cieľom sledovaným maďarským zákonodarcom smerujúcim k zjednoteniu veku odchodu do dôchodku v prípade povolaní vo verejnej službe a k zavedeniu vyváženejšej vekovej štruktúry v súdnictve.

V Maďarsku mohli sudcovia, prokurátori a notári do 31. decembra 2011 vykonávať funkciu až do dovŕšenia veku 70 rokov. Keďže maďarské právne predpisy boli v roku 2011 zmenené a doplnené, sudcovia a prokurátori, ktorí dovŕšili všeobecne stanovený vek odchodu do dôchodku, a to 62 rokov, musia od 1. januára 2012 ukončiť vykonávanie svojich funkcií. V prípade sudcov a prokurátorov, ktorí tento vek dovŕšili pred 1. januárom 2012, maďarské právne predpisy spresňujú, že ich funkcie zanikajú 30. júna 2012. Tí sudcovia a prokurátori, ktorí tento vek dovŕšia v období medzi 1. januárom a 31. decembrom 2012, musia vykonávanie svojich funkcií ukončiť 31. decembra 2012. Od 1. januára 2014 musia notári takisto ukončiť vykonávanie svojich funkcií v deň, keď dovŕšia všeobecne stanovený vek odchodu do dôchodku.

Komisia, ktorá zastávala názor, že také rýchle a radikálne zníženie povinného veku odchodu do dôchodku predstavuje diskrimináciu na základe veku, ktorú zakazuje smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolaní[33], a to v neprospech sudcov, prokurátorov a notárov, ktorí dovŕšili tento vek, v porovnaní s tými sudcami, prokurátormi a notármi, ktorí môžu svoje funkcie naďalej vykonávať, podala proti Maďarsku žalobu o nesplnenie povinnosti.

Sporné ustanovenia, podľa ktorých skutočnosť, že určité osoby dovŕšia vek odchodu do dôchodku stanovený týmito ustanoveniami, aby sa im priznal dôchodok, znamená automatické ukončenie pracovného pomeru, sa musia považovať za stanovujúce menej priaznivé zaobchádzanie s osobami, ktoré dovŕšili tento vek, v porovnaní so všetkými ostatnými pracujúcimi osobami. Takéto ustanovenia teda zavádzajú rozdielne zaobchádzanie priamo založené na veku, ako je uvedené v článku 2 ods. 1 a článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2000/78 (v tomto zmysle rozsudok zo 16. októbra 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, Zb. s. I-8531, bod 51).

Napriek tomu, že sporné ustanovenia sú odôvodnené oprávnenými cieľmi v zmysle článku 6 ods. 1 prvého pododseku smernice 2000/78, a teda za spôsobilé odôvodniť výnimku zo zásady zákazu diskriminácie na základe veku, ktorými sú ciele patriace do sociálnej politiky, ako napríklad ciele spojené s politikou zamestnanosti, trhu práce alebo odbornej prípravy (pozri rozsudky z 5. marca 2009, Age Concern England, C-388/07, Zb. s. I-1569, bod 46; z 18. júna 2009, Hütter, C-88/08, Zb. s. I-5325, bod 41, ako aj Prigge a i., už citovaný, bod 81), Súdny dvor konštatoval, že neboli nevyhnutnými na dosiahnutie sledovaných cieľov.

Súdny dvor taktiež zastáva názor, že sporné vnútroštátne ustanovenia zavádzajú rozdielne zaobchádzanie, ktoré nedodržiava zásadu proporcionality, a preto treba žalobe Komisie vyhovieť.

Súdny dvor (prvá komora) vo svojom rozsudku zo 6. novembra 2012 rozhodol a vyhlásil:

Maďarsko si tým, že prijalo vnútroštátny režim, ktorý stanovuje, že dovŕšením veku 62 rokov zaniká služobný pomer sudcov, prokurátorov a notárov, čo vedie k rozdielnemu zaobchádzaniu

[33] Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

na základe veku, ktoré nie je primerané sledovaným cieľom, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 2 a článku 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní.

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-373/12 GIC Cash a.s. proti Marián Gunčaga- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským súdom v Prešove (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty základných práv Európskej únie (1) (ďalej len „Charta“), čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS (2) o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že ak súd v spore zo spotrebiteľskej zmluvy posudzuje neprijateľnosť zmluvnej podmienky a zmluvnú podmienku s obdobným alebo rovnakým významom za porovnateľných skutkových okolností už preukázateľne určil súd iného členského štátu za neprijateľnú, má spotrebiteľ právo, aby sa súd s takýmto rozhodnutím súdu iného členského štátu z pohľadu hľadiska posúdenia neprijateľnosti posudzovanej zmluvnej podmienky vysporiadal?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, poruší súd základné právo spotrebiteľa podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty v prípade, ak sa nevysporiada s preukázaným rozhodnutím súdu iného členského štátu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky s obdobným alebo rovnakým významom?

Vec C-316/12 J. Sebastian Guevara Kamm/TAM Airlines S.A. proti TAM Lihnas Aereas S. A.- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Frankfurt am Main (Nemecko)

Prejudicionálna otázka:

Má sa článok 2 písm. j) nariadenia (ES) 261/2004 [1], pokiaľ ide o "oprávnené dôvody", ktoré sa v ňom uvádzajú, vykladať v tom zmysle, že "oprávnenými dôvodmi" môžu byť iba dôvody, ktoré súvisia s osobou cestujúceho a ktoré ohrozujú bezpečnosť leteckej dopravy alebo iných cestujúcich alebo sa dotýkajú iných verejných alebo zmluvných záujmov, alebo môžu byť "oprávnenými dôvodmi" aj iné dôvody, ktoré nesúvisia s osobou cestujúceho, ako napríklad predovšetkým prípady vyššej moci?[34]

[34] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

Vec C-342/12 Worten — Equipamentos para o Lar, S.A. proti ACT — Autoridade para as Condiçoes de Trabalho- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal do Trabalho de Viseu (Portugalsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 2 smernice 95/46/ES[35] vykladať v tom zmysle, že register pracovného času, t. j. údaj o čase, kedy jednotliví pracovníci začínajú a končia pracovnú zmenu, ako aj údaj o prestávkach alebo čase, ktorý nie je do pracovného času zahrnutý, musí byť zahrnutý pod pojem osobné údaje?

2. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, má Portugalsko podľa článku 17 ods. 1 smernice 95/46/ES povinnosť stanoviť primerané technické a organizačné opatrenia na ochranu osobných údajov pred náhodným alebo nezákonným poškodením alebo náhodnou stratou, zmenou, neoprávneným prezradením alebo sprístupnením, najmä pokiaľ spracovanie obsahuje prenos údajov v sieti?

3. Rovnako v prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, ak členský štát neprijme žiadne opatrenia na vykonanie článku 17 ods. 1 smernice 95/46/ES a ak zamestnávateľ zodpovedný za spracovanie týchto údajov prijme systém obmedzeného prístupu k takýmto údajom, ktorý neumožňuje automatický prístup príslušného vnútroštátneho orgánu na účely kontroly pracovných podmienok, má sa zásada prednosti práva Európskej únie vykladať v tom zmysle, že členský štát nemôže sankcionovať zamestnávateľa za uvedené konanie?

Vec C-351/12 Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (OSA) proti Léčebné lázně Mariánské lázně, a. s.- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským soudem v Plzni (Česká republika)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti vykladať v tom zmysle, že článok 3 a článok 5 [článok 5 ods. 2 písm. e), článok 5 ods. 3 písm. b), článok 5 ods. 5] bránia výnimke nepripúšťajúcej odmenu autorom za prenos ich diela televíznym či rozhlasovým vysielaním prostredníctvom televízneho či rozhlasového prijímača pacientom na izbách kúpeľného zariadenia, ktoré je podnikateľským subjektom?

2. Je obsah týchto ustanovení týkajúcich sa uvedeného použitia diela v smernici natoľko bezpodmienečný a dostatočne presný, aby sa ich mohli pred vnútroštátnymi súdmi dovolávať v spore medzi jednotlivcami kolektívni správcovia práv, pokiaľ štát neprebral smernicu správne do vnútroštátneho práva?

---

[35] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355)

3. Má sa článok 56 a nasl. a článok 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (prípadne článok 16 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu vykladať v tom zmysle, že bránia uplatňovaniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá vyhradzuje výkon kolektívnej správy autorských práv na území štátu len jednému (monopolnému) kolektívnemu správcovi autorských práv a tým neumožňuje príjemcovi služby voľný výber kolektívneho správcu z iného štátu Európskej únie?

Vec C-386/12 Siegfried János Schneider- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Sofijski gradski săd (Bulharsko)

Prejudiciálna otázka:
Možno článok 22 bod 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000[36] uplatniť len na sporové konanie, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti, alebo sa toto ustanovenie musí uplatniť aj na konanie týkajúce sa ochrany osoby, v ktorom žiadajú štátni príslušníci členského štátu, ktorým bola súdom tohto štátu podľa jeho vnútroštátneho práva obmedzená spôsobilosť na právne úkony, ktorým bol ustanovený opatrovník (taktiež štátny príslušník tohto štátu), o vyslovenie súhlasu nakladať s nehnuteľným majetkom, ktorý je v ich vlastníctve a nachádza sa v inom členskom štáte?

Vec C-387/12 Hi Hotel HCF SARL proti Uwe Spoering návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Bundesgerichtshof (Nemecko)

Prejudiciálna otázka:
Má sa článok 5 bod 3 nariadenia (ES) 44/2001 vykladať v tom zmysle, že k skutočnosti, na základe ktorej vzniká nárok na náhradu škody, došlo v jednom členskom štáte (členskom štáte A), ak k protiprávnemu konaniu, ktoré je predmetom súdneho konania alebo z ktorého sú odvodené nároky, došlo v inom členskom štáte (členskom štáte B), a spočíva v účasti na protiprávnom konaní (hlavnom čine), ku ktorému došlo v prvom uvedenom členskom štáte (členskom štáte A)?

[36] Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec 209/10 Tresa proti Slovenskej republike (2.10.2012)

Pán Ondrej Tresa žaloval Slovenskú republiku podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v dôsledku neprimeranej dĺžky konania o odstránenie neoprávnenej stavby. Konanie sa začalo v októbri 1994, pričom v máji 2009 bolo v časti nároku právoplatne skončené a časť nároku bola vylúčená na samostatné konanie, ktoré stále prebieha. Dĺžka konania o vylúčenom nároku tak v súčasnosti predstavuje viac ako 17 rokov a 11 mesiacov na dvoch stupňoch konania. Dĺžkou konania sa v septembri 2009 zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Tento ju však odmietol, a to čiastočne z dôvodu jej oneskoreného podania vo vzťahu k časti konania o pôvodnom nároku a čiastočne pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí na podanie sťažnosti, pokiaľ ide o konanie o vylúčenom nároku. Európsky súd pre ľudské práva vytkol ústavnému súdu spôsob, akým odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa. Poznamenal, že ústavný súd nepreskúmal podstatnú časť konania o vylúčenom nároku z dôvodu, že sťažovateľ neuviedol spisovú značku tohto konania, hoci v čase prijatia rozhodnutia ústavného súdu konanie o vylúčenom nároku ešte nebolo zapísané pod samostatnú spisovú značku. Tiež vzal do úvahy, že sťažovateľ formuloval svoju sťažnosť spôsobom, ktorý by umožnil ústavnému súdu preskúmať celkovú dĺžku konania, a preto námietku vlády neakceptoval. Po preskúmaní podstaty sťažnosti ESĽP s poukazom na svoju judikatúru poznamenal, že **konanie o pôvodnom nároku, vo vzťahu ku ktorému už bolo konanie skončené, ako aj konanie o vylúčenom nároku je potrebné považovať za jeden spor**. Následne dospel k záveru, že dĺžka predmetného konania bola neprimeraná, čím došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru. Za zistené porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru ESĽP priznal sťažovateľovi 8 300 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 135 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.[37]

Vec 13439/10 Laduna proti Slovenskej republike (2.10.2012)

Pán Peter Laduna žaloval Slovenskú republiku podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky dvoch konaní o žalobe na ochranu osobnosti. Prvé konanie sa začalo v októbri 2003 a stále prebieha. Dĺžka tohto konania predstavuje viac ako 8 rokov a 10 mesiacov. Druhé konanie sa začalo v novembri 2002 a tiež stále prebieha, teda jeho dĺžka v súčasnosti predstavuje viac ako 9 rokov a 10 mesiacov. Dĺžkami oboch konaní sa zaoberal aj ústavný súd na základe viacerých sťažností podľa článku 127 ústavy. Ani v jednom prípade však nekonštatoval porušenie práv sťažovateľa postupom dotknutých vnútroštátnych súdov a podané ústavné sťažnosti odmietol. ESĽP sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že článok 6 ods. 1 Dohovoru nie je aplikovateľný na prvé konanie o žalobe na ochranu osobnosti, vzhľadom na to, že predmetné konanie bolo zastavené uznesením procesného

[37] zdroj: http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1646

charakteru. V tejto súvislosti mal za to, že išlo o rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch sťažovateľa. Okrem toho sa ESĽP nestotožnil ani s argumentáciou vlády, že sťažovateľ nevyčerpal vo vzťahu k dotknutým konaniam vnútroštátne prostriedky nápravy, vzhľadom na to, že vo vzťahu k nim nepodal nové ústavné sťažnosti. Konkrétne poznamenal, pokiaľ ide o prvé konanie na ochranu osobnosti, že sťažovateľ sa nedomohol primeranej nápravy na základe prvej ústavnej sťažnosti, a preto sa od neho nevyžadovalo, aby podal ďalšiu sťažnosť. Rovnako sa od neho nevyžadovalo podanie novej ústavnej sťažnosti ani vo vzťahu k druhému konaniu, keď ESĽP poukázal na to, že sťažovateľ sa predtým trikrát obrátil na ústavný súd na základe ústavných sťažností, ktoré pokrývali dĺžku podstatnej časti posudzovaného obdobia. Po preskúmaní podstaty sťažnosti ESĽP dospel vo vzťahu k obom konaniam k záveru, že ich dĺžka bola neprimeraná, v dôsledku čoho v oboch prípadoch konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru. Za zistené porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru ESĽP priznal sťažovateľovi 6 600 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 100 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.[38]

Vec 14325/08 Zborovský proti Slovenskej republike (23.10.2012)

Dňa 23. októbra 2012 vyhlásil Európsky súd pre ľudské práva rozsudok v prípade Zborovský proti Slovenskej republike. Pán Imrich Zborovský a pán František Zborovský boli stranami v občianskoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Prešov, ktorý o žalobe rozhodol 30. septembra 2005. Krajský súd v Prešove rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. 6. júna 2006 sťažovatelia podali proti rozhodnutiu z 11. apríla 2006 dovolanie. Poukázali na ustanovenie § 237 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku a namietali, že súdy nesprávne rozhodli o ich žalobe ultra petitum. Sťažovatelia v ten istý deň podali aj sťažnosť na ústavný súd podľa článku 127 ústavy. Dňa 4. januára 2007 ústavný súd sťažnosť neprijal. Najvyšší súd SR 25. januára 2007 odmietol dovolanie ako neprípustné. Dňa 19. apríla 2007 sťažovatelia podali novú ústavnú sťažnosť. Opierali sa o článok 6 ods. 1, článok 13 Dohovoru a článok 1 Protokolu č. 1 a spochybnili rozhodnutie najvyššieho súdu, Krajského súdu v Prešove, Okresného súdu Prešov. Dňa 24. mája 2007 ústavný súd sťažnosť neprijal. Vo vzťahu k námietkam voči rozhodnutiam Krajského súdu v Prešove z 11. apríla 2006 a Okresného súdu Prešov z 30. septembra 2005 ústavný súd vyslovil, že sťažnosť bola podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu z 25. januára 2007 bola zjavne neopodstatnená, pretože toto rozhodnutie nebolo postihnuté žiadnou ústavne relevantnou nezákonnosťou, arbitrárnosťou alebo nesprávnosťou.

Pri preskúmavaní podstaty sťažnosti ESĽP v rozsudku najprv zhrnul svoju judikatúru týkajúcu sa práva na prístup k súdu, zakotvenému v článku 6 ods. 1 Dohovoru. Aplikujúc princípy zakotvené v tejto judikatúre na predmetný prípad potom skonštatoval, že ústavná sťažnosť sťažovateľov z roku 2006 bola odmietnutá bez preskúmavania podstaty prípadu z toho dôvodu, že bolo podané dovolanie. Rozhodovanie o dovolaní najvyšším súdom bolo obmedzené na preskúmavanie podmienok prijateľnosti dovolania a rozhodovanie o ústavnej sťažnosti z roku 2007 bolo obmedzené na preskúmavanie rozhodnutia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania. Z toho vyplýva, že niektoré námietky sťažovateľov, napríklad vo vzťahu k diskriminácii, neboli vo svojej podstate preskúmavané najvyšším

[38] zdroj: http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1646

súdom a napriek zneniu článku 127 ústavy boli vylúčené aj z preskúmavania ústavným súdom. Súd taktiež skonštatoval, že problém prístupu k ústavnému súdu v prípadoch, v ktorých bolo podané dovolanie, priznal aj sám ústavný súd napríklad v prípadoch sp. zn. III. ÚS 114/2010 a III.ÚS 407/2011. V každom ohľade tieto nálezy, ktoré boli vyhlásené po odmietnutí sťažnosti v prípade sťažovateľov, boli odlišné ako prístup ústavného súdu v prípade sťažovateľov. Podľa Súdu problém v tomto prípade bol štrukturálneho charakteru, zahŕňajúc pritom otázky funkčných a hierarchických vzťahov vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Súd preto vyvodil záver, že za predpokladu, že ostatné podmienky pre zamietnutie sťažnosti, uvedené v článku 35 ods. 3 písm. b) Dohovoru, boli splnené, rešpektovanie ľudských práv tak, ako sú definované v Dohovore a jeho protokoloch, si vyžadovalo preskúmavanie podstaty prípadu. Súd preto námietku vlády týkajúcu sa neprijateľnosti sťažnosti zamietol a zároveň skonštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Ostatné námietky, týkajúce sa porušenia článkov 6 ods. 1, 13, 14, 17 a 18 Dohovoru a článku 1 Protokolu č. 1 Súd zamietol ako zjavne nepodložené. Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, Súd priznal spoločne sťažovateľom 3 250 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy.[39]

Vec 43259/07 Bucha proti Slovenskej republike (20.9.2011)

Sťažovateľ, ktorý je zároveň advokát, sa pred Európskym súdom pre ľudské práva sťažoval, že Ústavný súd SR mu v rozpore so svojou praxou v podobných prípadoch nepriznal trovy za účasť na ústnom pojednávaní. Ústavný súd dvoma rozhodnutiami ustanovil sťažovateľa za právneho zástupcu navrhovateľa v dvoch konaniach pred ústavným súdom, ktoré sa týkali namietaného porušenia práv tejto osoby podľa článku 5 Dohovoru a jeho ústavného ekvivalentu. Ustanovenie sa uskutočnilo na základe žiadosti navrhovateľa o právnu pomoc. Navrhovateľ trval na preskúmaní svojej veci na ústnom pojednávaní. Dňa 27. marca 2007 vypočul ústavný súd sťažovateľa a jeho klienta. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí dospel k záveru o porušení článku 5 ods. 4 Dohovoru a následne nariadil zaplatenie trov právneho zastúpenia sťažovateľovi. Uviedol, že za opodstatnené považoval priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej sume 26 101 Sk a ostatné uplatnené trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia za účasť na pojednávaní ústavného súdu, straty času stráveného na ceste zo Žiliny do Košíc a späť, cestovné výdavky a stravné nepriznal z dôvodu, že ich nevyhodnotil ako účelne vynaložené, keďže sťažovateľ ani jeho klient na pojednávaní neuviedli skutočnosti, ktoré by neboli ústavnému súdu známe z obsahu sťažnosti a z vyžiadaných spisov. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti pred Európskym súdom pre ľudské práva podotýkal najmä to, že bol ustanovený za zástupcu svojho klienta v kontexte bezplatnej právnej pomoci, ktorú tomuto priznal ústavný súd a že jeho klient mal právo a trval na ústnom pojednávaní. Sťažovateľ sa odvolával na články 4 ods. 2 (zákaz nútenej práce), 6 ods. 1 (právo na spravodlivé súdne konanie) a 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie). Európsky súd vo svojom rozhodnutí najskôr zdôraznil, že zastupovanie strany v konaní pred ústavným súdom je povinné a článok 47 ods. 2 ústavy zaručuje každému právnu pomoc. Odmietnutie poskytnúť bezplatnú právnu pomoc strane v občianskoprávnom konaní môže za určitých okolností predstavovať porušenie záväzku zmluvnej strany podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý zahŕňa právo na prístup k súdu. Ďalej uviedol, že sťažovateľ si dobrovoľne vybral svoju profesiu advokáta, pričom si bol vedomý svojej povinnosti podľa

[39] zdroj: http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1657

slovenského práva zastupovať nemajetných klientov, ak ho súd ustanoví za právneho zástupcu. Európsky súd následne konštatoval, že bremeno uložené sťažovateľovi nebolo neprimerané a navyše je v tomto kontexte podstatné, že jeho náklady a výdavky boli vo väčšej časti uhradené. Za týchto okolností Európsky súd dospel k záveru, že služby požadované od sťažovateľa nepredstavovali povinnú alebo nútenú prácu a preto sťažnosť v tejto časti vyhlásil za zjavne nepodloženú. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení článku 6 ods. 1 Dohovoru z dôvodu, že rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí nahradiť časť jeho trov bolo arbitrárne, Európsky súd v súlade s článkom 19 Dohovoru zdôraznil, že jeho povinnosťou je dohliadať na dodržiavanie záväzkov zmluvných strán podľa Dohovoru a zaoberať sa skutkovými alebo právnymi chybami, ktorých sa dopustili vnútroštátne súdy, iba ak v dôsledku nich došlo k porušeniu práv a slobôd zaručených Dohovorom. Vo svetle predložených materiálov Európsky súd dospel k záveru o zjavnej nepodloženosti sťažnosti. V súvislosti s námietkou sťažovateľa podľa článku 14, že ústavný súd v rozpore so svojou ustálenou praxou v odlišných prípadoch odmietol nahradiť časť jeho trov v konaní, Európsky súd uviedol, že rozdiel v namietanom zaobchádzaní mal objektívne a rozumné odôvodnenie, menovite posúdenie toho, v rozsahu právomoci poskytnutej vnútroštátnym právom, či požadovaná suma bola opodstatnená a primeraná. Rozhodnutie ústavného súdu preto nemožno považovať za diskriminačné v rozpore s požiadavkami článku 14 Dohovoru. Európsky súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Európsky súd z vlastnej iniciatívy položil vláde otázku, či došlo k zásahu do pokojného užívania majetku sťažovateľa v zmysle článku 1 Protokolu č. 1. Vláda sa k položenej otázke vyjadrila. Sťažovateľ sa k uvedenému v lehote stanovenej Európskym súdom nevyjadril. Následne požiadal o doplnenie svojej sťažnosti o námietku porušenia článku 1 Protokolu č. 1. Nakoľko táto žiadosť bola podaná oneskorenie, t.j. rok po uplynutí lehoty na doručenie vyjadrenia sťažovateľa, Súd porušenie článku 1 Protokolu č. 1 neskúmal.[40]

[40] http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1498

Nové právne predpisy

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel - táto smernica sa týka určitých spôsobov použitia osirelých diel[41] verejne prístupnými knižnicami, vzdelávacími inštitúciami a múzeami, ako aj archívmi, inštitúciami zaoberajúcimi sa filmovým alebo zvukovým dedičstvom, verejnoprávnymi vysielateľmi, ktorí sú usadení v členských štátoch, na dosiahnutie cieľov spojených s ich úlohami vo verejnom záujme. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne ustanovenia o anonymných alebo pseudonymných dielach.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení Európskeho osvedčenia o dedičstve - toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. Nevzťahuje sa na daňové, colné a správne veci. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené: a) osobný stav fyzických osôb, ako aj rodinné vzťahy a vzťahy, ktoré majú podľa rozhodného práva pre tieto vzťahy porovnateľné účinky; b) právna spôsobilosť fyzických osôb a ich spôsobilosť na právne úkony bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. c) a článok 26; c) otázky týkajúce sa nezvestnosti, neprítomnosti alebo domnelej smrti fyzickej osoby; d) otázky týkajúce sa majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku a majetkových práv vyplývajúcich zo vzťahov, ktoré majú podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželstvo; e) iné vyživovacie povinnosti ako vyživovacie povinnosti z dôvodu smrti; f) formálna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti urobených ústne; g) majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním, prostredníctvom spoluvlastníctva viacerých osôb prevoditeľného na preživšieho, dôchodkového zabezpečenia, poistných zmlúv a podobných dohôd bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. i); h) otázky upravené právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú ustanovenia v zakladateľských dokumentoch a stanovách obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ktoré určujú, čo sa stane s podielmi v prípade smrti ich členov; i) zrušenie, zánik a zlúčenie spoločností a iných subjektov, či už s právnou subjektivitou, alebo bez nej; j) zriadenie, správa a zrušenie trustov; k) povaha vecných práv a l) zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnuteľným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra. Týmto nariadením nie je dotknutá právomoc orgánov členských štátov konať v dedičských veciach.

---

[41] Dielo alebo zvukový záznam sa považuje za osirelé dielo, ak žiaden z nositeľov práv k tomuto dielu ani zvukovému záznamu nie je určený, alebo ak bol určený, nemožno ho nájsť ani napriek dôslednému vyhľadávaniu nositeľov práv k dielu alebo zvukovému záznamu, ktoré bolo vykonané a zaznamenané v súlade s článkom 3.

AKTIVITY ODBORU DOKUMENTÁCIE, ANALYTIKY A ZAHRANIČNÝCH VZŤAHOV

Konferencia k 20. výročiu ratifikácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (25. mája 2012, Praha)

Pri príležitosti 20. výročia ratifikácie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zorganizovali Česká spoločnosť pre európske a komparatívne právo a Ministerstvo zahraničných vecí Českej republiky konferenciu, ktorá sa uskutočnila 25. mája 2012 v Prahe.
Na konferencii vystúpili a svoje príspevky predniesli: **Jiří Malenovský** (sudca Súdneho dvora EÚ), **Karel Jungwiert** (sudca ESĽP od roku 1993), **Vít A. Schorm** (vládny splnomocnenec pred ESĽP), **David Strupek,** (advokát), **Eva Hubálková** (kancelária ESĽP), **Ivo Pospíšil** (vedúci analytického oddelení Ústavného súdu ČR), **Pavel Simon** (sudca NS ČR), **Jakub Camrda** (Najvyšší správny súd ČR).

Jednotlivé prednesy boli zamerané na nasledujúce témy: 1. Pristúpenie Českej republiky k dohovoru a prvé roky – spomienky pamätníkov, 2. Česká republika pred Európskym súdom pre ľudské práva – bilancia prvých dvadsiatich rokov, 3. Implementácia dohovoru a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva českými orgánmi.

Z prezentovaných informácií je zaujímavé vyhodnotenie najčastejšie porušovaných článkov Dohovoru. V približne 60-70 % prípadoch ide o článok 6 Dohovoru. Zvyšok tvoria najmä články 5, 13, 1. Zároveň bolo uvedené, že Česká republika „zaťažuje“ ESĽP len minimálne. Na konferencii odznela aj snaha presadiť povinné zastúpenie sťažovateľa už od podania sťažnosti. Návrh však neprešiel, nakoľko bolo skonštatované, že podanie sťažnosti advokátom nie je vždy zárukou kvality.
Pri tejto príležitosti sa v rámci konferencie uskutočnil krst publikácie **„KOMENTÁŘE K ÚMLUVĚ“**.

Prístup k súdu v konaniach týkajúcich sa životného prostredia - národné špecifiká a vplyv práva EÚ"- ACA – Europe, 23. novembra 2012

Všeobecná správa, ktorú organizácia vypracovala, analyzovala legislatívu a súdnu prax členských štátov. Najprv zhodnotila oblasť práva životného prostredia ako veľmi náročnú na jej zatriedenie vzhľadom na citlivé a prelínajúce sa hranice medzi jednotlivým právnymi oblasťami, čo sťažovalo možnosť štatistickej analýzy a porovnávania jurisdikcii jednotlivých štátov. Niektoré krajiny (Švédsko a iné) majú špecializované súdy pre životné prostredie, preto nebolo možné podiel prípadov týkajúcich sa životného prostredia na celkovom nápade z pohľadu činnosti súdu vyčísliť; Belgicko, Luxembursko, Francúzsko – konania spadajúce do oblasti životného prostredia sú začlenené do rôznych nehomogénnych sekcií) - nevedeli podať štatistickú informáciu o podiele konaní týkajúcich sa životného prostredia na celkovej činnosti súdu. Napriek uvedenému je

nevyhnutné skonštatovať, že počet týchto konaní sa z roka na rok zvyšuje. Súdy sa tiež zhodli na názore veľkej dôležitosti týchto konaní z hľadiska predmetu sporov týkajúcich sa dôležitých spoločenských otázok bez ohľadu na kvantitatívne hľadisko.

Nasledovala otázka týkajúca sa náročnosti konaní životného prostredia, v ktorej členské štáty odpovedali veľmi jednoznačne a zaradili tieto konania do kategórie najnáročnejších (Estónsko, Fínsko). Nemecký správny súd v roku 2011 environmentálnym záležitostiam venoval tretinu svojej pracovnej doby (išlo o 14 spisov environmentálnych konaní týkajúcich sa výstavby a prevádzky letiskovej infraštruktúry).

Pokiaľ ide o kvalitu argumentov prednášaných stranami, tá je o niečo vyššia ako v iných sporoch. V Dánsku sa právnici špecializujúci sa na životné prostredie zúčastňujú rozhodovacej činnosti súdov. Avšak napríklad Slovensko, Fínsko, Francúzsko a Litva konštatovali, že kvalita argumentov prezentovaných v konaniach občianskymi združeniami založenými na ochranu životného prostredia nekorešponduje cieľom, ktoré majú tieto právnické osoby napĺňať - a to adekvátne zastupovať oprávnené záujmy verejnosti v týchto konaniach.

Ďalšia informácia sa týka Actio popularis v environmentálnych konaniach. Správa zhodnotila, že táto je prípustná v Portugalsku a Lotyšsku a vo vymedzených prípadoch existuje aj v Španielsku a Estónsku. K tomuto bodu by som chcela poznamenať, že Francúzsko, ktoré má právo na priaznivé životné prostredie zakotvené v ústave takmer totožne so Slovenskom; tiež konštatovalo, že takéto ústavné zakotvenie samo o sebe nezavádza actio popularis.

Čo sa týka privilegovaného prístupu k súdov, väčšina krajín konštatovala, že mimovládne organizácie majú ľahší prístup k súdu v environmentálnych konaniach. V niektorých krajinách sa aktívna legitimácia posudzuje v kontexte s objektívnymi kritériami vzťahujúcimi sa na náplň, akú majú tieto organizácie. Týmito kritériami sú geografický rozsah, „trvanlivosť“ organizácie (časové obdobie odkedy organizácia pôsobí), počet členov a pod. V Maďarsku sú podmienkami územný rozsah a ciele združenia. V Španielsku musia byť splnené dve podmienky – združenie musí pôsobiť najmenej dva roky a skutočne plniť vytýčené ciele. Vo Švédsku musí združenie pôsobiť najmenej po dobu 3 rokov a mať stočlennú členskú základňu alebo podporu širokej verejnosti. K ďalšej téme, a to alternatívnym riešeniam sporov v environmentálnych konaniach uvádzajú mnohé odpovede riešenie prostredníctvom neformálnych konaní a taktiež mediácie.

Ďalším bodom diskusie bol vplyv rozsudkov Súdneho dvora vo veciach *Lesoochranárske zoskupenie* (C-240/09), *Trianel* (C-115/09) a *Boxus* (C-128/09) na postavenie účastníka v environmentálnych veciach. Medzi štáty, ktorých legislatíva sa zmenila pod vplyvom týchto rozsudkov patria okrem Slovenska aj Fínsko, Belgicko a Španielsko. Rozhodnutie Súdneho dvora C-240/09 je dobrým príkladom vplyvu rozhodnutia Európskeho súdu na zmenu právnych predpisov členských štátov. Vo Fínsku, napríklad, Najvyšší správny súd v roku 2011 priznal občianskemu združeniu na ochranu ŽP právo podať žalobu proti rozhodnutiu o vyvlastnení pre stavbu plynovodu, pričom sa oprel o ustanovenia vnútroštátneho práva s odkazom na rozsudok C-240/09. Podobná situácia je v Estónsku, kde súdy podávajú výklad čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru práve s odkazom na toto rozhodnutie.

V Belgicku po vydaní rozhodnutia vo veci C-240/09 boli legislatívnym výborom preskúmané dotknuté ustanovenia Aarhuského dohovoru, čo napokon viedlo k zmene jurisprudenčného vývoja k širšiemu prístupu združení k spravodlivosti.

Kritizovaným bol však výklad nepriameho účinku Aarhuského dohovoru v tomto rozsudku, konkrétne bola nastolená otázka zo strany Fínska a to, „kde je hranica medzi klasickým priamym účinkom (vertikálnym) a konformným výkladom vnútroštátneho práva vo svetle cieľov a účelov Európskych a medzinárodných právnych nástrojov; resp. či je v tomto ponímaní vôbec nejaký rozdiel, nakoľko vnútroštátne právo, ktoré nie je v rozpore s právom EÚ, je takmer vždy možné vykladať v jeho svetle. Ďalej bola vznesená otázka zo strany Malty, ktorá smerovala k tomu, ako široko má súd vykladať právo na prístup k súdu pre tieto združenia, nakoľko ani táto nie je Súdnym dvorom zodpovedaná v danom rozsudku.

Nasledovala téma organizácie súdov v konaniach týkajúcich sa ŽP. Je potrebné poznamenať, že všetky štáty až na dva zaradili medzi zaradili veci životného prostredia pod správne súdnictvo. V Dánsku a Nórsku však patria tieto konania medzi občianskoprávne veci.

Čo sa týka organizácie súdneho systému, vo Švédsku existujú špecializované súdy prejednávajúce veci životného prostredia. V prvom stupni konajú pozemkové súdy a súdy životného prostredia a v druhom stupni Odvolací súd pre veci pozemkové a životného prostredia. Odvolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu konajúceho v prvom stupni prejednáva najvyšší súd. Senát pozemkového súdu a súdu pre životné prostredie tvoria sudca, environmentálny technik a dvaja experti. Senát odvolacieho súdu tvoria traja sudcovia a jeden environmentálny technik. Najvyšší súd nemá špeciálne zloženie v týchto veciach.

Vo Fínsku vo veciach životného prostredia rozhoduje senát pozostávajúci z 5 sudcov a dvoch odborníkov, ktorí sú školení v oblasti technickej alebo bio – vied. Títo pracujú na súde na čiastočný úväzok. Vo väčšine prípadov ide o univerzitných profesorov, resp. iných vedeckých pracovníkov.
K možnosti ustanovenia znalca a podania znaleckého posudku v environmentálnych veciach mnohé krajiny odpovedali, že táto možnosť nie je vylúčená, ale vzhľadom na finančnú náročnosť nie je využívaná. Holandsko odkazuje na používanie nových technológii (satelitné zobrazovacie softvéry, google maps...) a iných médií na posúdenie skutkového stavu veci ako finančne veľmi výhodnej alternatívy.

V závere k otázke koexistencie vnútroštátnych predpisov a práva EÚ a otázke či vnútroštátne právo dopĺňa medzery úniového resp. naopak, Nemecko uvádza, že vnútroštátne predpisy ochrany životného prostredia sú oveľa prísnejšie ako nadnárodné právo. Vo Francúzsku vnútroštátne právo nepozná všetky pojmy práva životného prostredia, napr. v odpadovom hospodárstve nie je upravený pojem "držiteľ odpadu", preto bol tento nedostatok preklenutý úniovým právom.

Diplomatický protokol v praxi

Odbor Dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov v spolupráci s mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom Slovenskej republiky v Iránskej islamskej republike, p. JUDr. Jánom Bórym, zorganizoval 13. novembra 2012 prednášku na tému „**Diplomaticky protokol v praxi“**, na ktorej sa zúčastnili sudcovia NS SR, ich asistenti a ostatní zamestnanci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

JUDr. Ján Bóry je skúsený dlhoročný kariérny diplomat, ktorý pred vyslaním na súčasné pôsobisko pracoval ako vedúci Odboru protokolu na Ministerstve zahraničných veci Slovenskej republiky. Prednáška bola zameraná na otázky súvisiace s protokolárnym správaním v praxi, ako napríklad predstavovanie, zoznamovanie sa, zasadací poriadok atď., s ktorým sa môžu pracovnici NS SR stretnúť na svojich zahraničných služobných cestách, ako aj v bežnom pracovnom styku. Do programu bolo zaradené porovnanie jednotlivých protokolárnych zvykov z európskych krajín s inými krajinami sveta.

XVII. Jerevanská medzinárodná konferencia
Jerevan, 5. - 6. október 2012

Delegácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedená jej predsedom JUDr. Štefanom Harabinom sa počas návštevy Arménskej republiky v dňoch 5.- 6. októbra 2012 zúčastnila XVII. Jerevanskej medzinárodnej konferencie usporiadanej Ústavným súdom Arménskej republiky, Európskou komisiou "Demokracia prostredníctvom práva" Rady Európy (Benátska komisia), medzinárodnou organizáciou "Konferencia orgánov ústavnej kontroly v krajinách novej demokracie," za významnej podpory jerevanskej kancelárie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a jerevanskej kancelárie Organizácie pre spoluprácu Nemeckej spolkovej republiky. Témou konferencie bola „Spolupráca ústavných súdov a iných inštitúcií s cieľom zabezpečenia výkonu rozhodnutí Ústavného súdu“.

Konferencie sa zúčastnili podpredseda Európskeho súdu pre ľudské práva, predsedovia Ústavného súdu Arménska, Bulharska, Srbska, Lotyšska, Ukrajiny, Litvy, Tadžikistanu, Kazachstanu, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Spolkovej republiky Nemecko v Arménskej republike a sudcovia ústavných súdov z dvadsiatich krajín sveta.

Počas piatich zasadnutí v priebehu dvoch rokovacích dní si účastníci konferencie vypočuli viac ako dve desiatky prejavov, okolo ktorých sa následné viedla diskusia. Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vystúpil s prejavom na tému „Spolupráca Ústavného súdu a iných štátnych inštitúcii Slovenskej republiky pri výkone rozhodnutí Ústavného súdu“. Zameral sa pri tom najmä na otázky súvisiace s vykonateľnosťou rozhodnutí Ústavného súdu SR, právnou úpravou a trestnou zodpovednosťou v prípade marenia alebo podstatného sťažovania výkonu rozhodnutí Ústavného súdu. Svoju pozornosť venoval aj problematike tzv. prieťahov v súdnom konaní. V tejto spojitosti prítomných oboznámil so slovenskou právnou úpravou, ktorá umožňuje sťažovateľovi obrátiť sa na Ústavný súd pred podaním sťažnosti na ESĽP. Tato otázka vyvolala veľký záujem zo strany účastníkov konferencie, nakoľko podľa slov zahraničných kolegov prieťahy v konaní, ktoré sa stále vyskytujú a sú pre vymožiteľnosť práva neakceptovateľné, si vyžadujú razantnejšie riešenia ich eliminovania.

Návšteva Kasačného súdu Arménskej republiky
Jerevan, 7. - 12. október 2012

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefan Harabin spolu s delegáciou uskutočnil v dňoch 7. - 12. októbra 2012 pracovnú návštevu Arménskej republiky. Delegáciu tvorili: JUDr. Štefan Harabin - predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, JUDr. Viera Petríková - sudkyňa NS SR, Mgr. Maroš Foltány - riaditeľ kancelárie NS SR a JUDr. Maxim Pacek, PhD. - odbor dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov NS SR.

Program návštevy bol rozdelený do šiestich pracovných dní, počas ktorých sa delegácia podrobne oboznámila s justičným systémom Arménskej republiky na všetkých jej úrovniach. V rámci pracovných rokovaní na Kasačnom súde Arménskej republiky delegáciu prijal predseda Arman Mkrtumyan spoločne s predsedom trestnoprávneho kolégia Davidom Avetisjanom, predsedom občianskoprávneho a správneho kolégia Ervandom Chundkarjanom a riaditeľom kancelárie Gevorgom Michtarijanom. Predmetom rokovania boli otázky tykajúce sa nezávislosti súdnictva, zrýchlenia súdnych konaní a rozvoja ďalšej spolupráce medzi súdnymi systémami oboch krajín. Predseda NS SR Štefan Harabin sa poďakoval za pozvanie a vyjadril svoj obdiv nad výsledkami, ktoré dosiahol súdny systém pod vedením predsedu KS AR Armana Mkrtumjana za ostatné roky. V priebehu návštevy Arménskej republiky delegácia NS SR navštívila niekoľko prvostupňových, ako aj druhostupňových súdov, medzi ktorými bol prvostupňový súd Šangavitskeho administratívneho obvodu m. Jerevan,

kde delegáciu prijal jej predseda Suren Kostanjan, ďalej to boli odvolací trestný súd m. Jerevan, všeobecný súd administratívneho obvodu Širak a všeobecný súd administratívneho obvodu Armavir.

Počas návštevy si predseda NS SR Štefan Harabin spoločné s predsedom KS AR Armanom Mkrtumjanom uctili pamiatku obeti genocídy Arménov z roku 1915 kladením vencov pri pamätníku Cicarnakabert.

Predsedovi NS SR, JUDr. Štefanovi Harabinovi, bola počas návštevy Arménskej republiky, v prítomnosti Katolikosa všetkých Arménov, Karekina II. udelená medaila Makhitar Gosh za zásluhy pri rozvoji slovensko–arménskych vzťahov v oblasti justície.